

VENTSPILS VALSTSPILSĒTAS PAŠVALDĪBAS DOME

Jūras iela 36, Ventspils, LV3601, Latvija, tālr.: 63601100, e-pasts: dome@ventspils.lv, www.ventspils.lv

LĒMUMS

2024.gada 13.februārī

Ventspilī

Nr.19
(protokols Nr.5; 1.§)

Par projekta “Nacionālas nozīmes industriālā parka izveide Ventspilī” īstenošanu, vienošanās slēgšanu ar Centrālo finanšu un līgumu aģentūru un grozījumu Ventspils valstspilsētas pašvaldības domes 2023. gada 27. aprīļa lēmumā Nr. 74 “Par grozījumu Ventspils valstspilsētas pašvaldības domes 2022. gada 17. novembra lēmumā Nr. 202 “Par Ventspils valstspilsētas pašvaldības un Ventspils novada pašvaldības kopīgo plānošanas dokumentu apstiprināšanu, Nacionālās nozīmes Ventspils industriālā parka attīstības stratēģijas apstiprināšanu un projekta “Nacionālas nozīmes Industriālā parka izveide Ventspilī” iesniegšanu””

Pamatojoties uz Ventspils valstspilsētas pašvaldības (turpmāk – Pašvaldība) domes 2023. gada 27. aprīļa lēmumu Nr. 74 “Par grozījumu Ventspils valstspilsētas pašvaldības domes 2022. gada 17. novembra lēmumā Nr. 202 “Par Ventspils valstspilsētas pašvaldības un Ventspils novada pašvaldības kopīgo plānošanas dokumentu apstiprināšanu, Nacionālās nozīmes Ventspils industriālā parka attīstības stratēģijas apstiprināšanu un projekta “Nacionālas nozīmes Industriālā parka izveide Ventspilī” iesniegšanu” (turpmāk – Lēmums Nr. 74), Pašvaldības iestāde “Ventspils osta” iesniedza projekta “Nacionālas nozīmes industriālā parka izveide Ventspilī” (turpmāk – Projekts) iesniegumu Centrālās finanšu un līgumu aģentūras (turpmāk – Aģentūra) saskaņā ar Ministru kabineta 2022. gada 30. augusta noteikumiem Nr. 543 “Eiropas Savienības Atveseļošanas un noturības mehānisma plāna 3.1. reformu un investīciju virziena “Reģionālā politika” 3.1.1.3.i. investīcijas “Investīcijas uzņēmējdarbības publiskajā infrastruktūrā industriālo parku un teritoriju attīstīšanai reģionos īstenošanas noteikumi” izsludinātajā projektu iesniegumu atlasē.

Projekta virsmērķis ir izveidot industriālā parka infrastruktūru, kas sekmēs privāto investīciju piesaisti un jaunu darba vietu ar augstu pievienoto vērtību radīšanu, kā arī veicināt zaļās enerģijas un viedās specializācijas jomu uzņēmumu koncentrāciju un attīstību Ventspilī. Investīciju projekta specifiskais mērķis ir izveidot nacionālas nozīmes Ventspils industriālo parku, radot priekšnoteikumus industriālā parka attīstībai turpmākajās kārtās aptuveni 525 ha liela platībā.

Projekta aktivitātes plānots realizēt līdz 2025. gada 31. decembrim ar rezultatīvo rādītāju sasniegšanu līdz 2026. gada 31. jūlijam (jaunu darba vietu izveide) un 2028. gada 31. decembrim (komersantu nefinanšu investīciju veikšana).

2023. gada 27. jūnijā tika saņemts Aģentūras lēmums Nr. 39-2-10/4108 “Par projekta iesnieguma Nr. 3.1.1.3.i.0/1/23/A/CFLA/009 apstiprināšanu ar nosacījumu” (turpmāk – Aģentūras lēmums), kurā norādīts, ka Projekts apstiprināts ar nosacījumu un tā iesniedzējam līdz 2023. gada 20. septembrim Aģentūrā jāiesniedz Projekta iesniegums, kurā veikta Aģentūras lēmuma pielikumā uzskaitīto nosacījumu izpilde, tai skaitā visām Projektā plānotajām darbībām nodrošināta būvniecības dokumentācijas izstrāde, un jāiesniedz visu Projekta izmaksu pamatojošo piedāvājumu, tāmju vai noslēgto līgumu ar pielikumiem kopijas.

Ar Pašvaldības domes 2023. gada 14. septembra lēmumu Nr. 165 “Par grozījumu Ventspils valstspilsētas pašvaldības domes 2023. gada 27. aprīļa lēmumā Nr. 74 “Par grozījumu Ventspils valstspilsētas pašvaldības domes 2022. gada 17. novembra lēmumā Nr. 202 “Par Ventspils valstspilsētas pašvaldības un Ventspils novada pašvaldības kopīgo plānošanas dokumentu apstiprināšanu”, Nacionālās nozīmes Ventspils industriālā parka attīstības stratēģijas apstiprināšanu un projekta “Nacionālās nozīmes Industriālā parka izveide Ventspilī” iesniegšanu”” (turpmāk – Lēmums Nr. 165) tika veikti precizējumi Projekta finansējumā un precizētais Projekta iesniegums Aģentūrā iesniegts 2023. gada 20. septembrī.

2023. gada 23. novembrī saņemta Aģentūras vēstule Nr. 39-2-10/7391 “Par projekta iesnieguma Nr. 3.1.1.3.i.0/1/23/A/CFLA/009 nosacījumu izpildi”, ar kuru Aģentūra informēja, ka Pašvaldības iestāde “Ventspils osta” ir izpildījusi Aģentūras lēmumā ietvertos nosacījumus, un apstiprināja projekta iesniegumu ar Atvērēšanas un noturības mehānisma finansējumu 10 000 000,00 EUR (desmit miljoni *euro*) apmērā, tai skaitā piešķirot finansējumu sadarbības partneru Pašvaldības SIA “ŪDEKA” un Pašvaldības SIA “Ventspils siltums” infrastruktūras izbūvei.

Lēmuma Nr.165 2. punktā Pašvaldības iestādei “Ventspils osta” tika noteikts Projekta atbalsta gadījumā jautājumu par vienošanās slēgšanu ar Centrālo finanšu un līgumu aģentūru par Projekta īstenošanu virzīt izskatīšanai Pašvaldības domes sēdē.

Ņemot vērā aktualizēto informāciju un būvniecības izmaksu prognozes, Pašvaldības iestāde “Ventspils osta” ir aktualizējusi Projekta kopējās būvniecības izmaksas, līdz ar to nepieciešams veikt grozījumus Lēmuma Nr. 74 7. punktā.

Pašvaldība ir aptaujājusi komersantus, kas 2023. gada sākumā iesniedza apliecinājumus par interesi, par iesniegto apliecinājumu aktualitāti un gaidāmo sasniedzamo rādītāju izpildi līdz 2026. gada 31. jūlijam (radītas jaunas darba vietas vidējo algu, kas pārsniedz vidējo darba samaksu attiecīgajā tautsaimniecības nozarē) un līdz 2028. gada 31. decembrim (nefinanšu investīcijas pašu nemateriālajos ieguldījumos un pamatlīdzekļos). Apkopojot aktualizētos komersantu apliecinājumus par interesi, Pašvaldība secina, ka ir nepieciešams precizēt Projekta sasniežamos rezultātīvos rādītājus.

Projekta rezultātā plānots piesaistīt investorus ar kopējo komersantu nefinanšu investīciju apjomu vismaz 31,00 milj. EUR apmērā jaunu augsto tehnoloģiju uzņēmumu ienākšanai Ventspils valstspilsētā, kā arī radīt vismaz 115 jaunas darba vietas. Ņemot vērā iepriekš minēto, nepieciešams aktualizēt ar Lēmumu Nr. 74 apstiprināto Nacionālās nozīmes Ventspils industriālā parka attīstības stratēģiju.

Jautājums par turpmāku Projekta īstenošanu un grozījumu izdarīšanu Lēmumā Nr. 74 tika apspriests Pašvaldības Ekonomikas un budžeta komisijas 2023. gada 30. novembra un 14. decembra sēdēs, kā arī Pašvaldības Uzņēmējdarbības veicināšanas komisijā 2024. gada 22. janvāra un 5. februāra sēdēs.

Pamatojoties uz Pašvaldību likuma 4. panta pirmās daļas 2. un 12. punktā noteiktajām pašvaldības autonomajām funkcijām – gādāt par savas administratīvās teritorijas labiekārtošanu, sekmēt saimniecisko darbību attiecīgajā administratīvajā teritorijā un sniegt tai atbalstu, Ministru kabineta 2022. gada 30. augusta noteikumos Nr. 543 “Eiropas Savienības Atvērēšanas un noturības mehānisma plāna 3.1. reformu un investīciju virziena “Reģionālā politika” 3.1.1.3.i. investīcijas “Investīcijas uzņēmējdarbības publiskajā infrastruktūrā industriālo parku un teritoriju attīstīšanai reģionos” īstenošanas noteikumi” noteikto, ievērojot Pašvaldības un Ventspils novada pašvaldības kopīgā ilgtspējīgas attīstības stratēģijā līdz 2030. gadam noteiktās prioritātes, rīcības virzienus, uzdevumus un veicamos pasākumus, Pašvaldības Uzņēmējdarbības veicināšanas komisijas 2024. gada 5. februāra ieteikumu un Finanšu komitejas 2024. gada 12. februāra atzinumu,

Ventspils valstspilsētas pašvaldības dome

nolemj:

1. Atbalstīt vienošanās slēgšanu starp Ventspils valstspilsētas pašvaldības iestādi “Ventspils osta” un Centrālo finanšu un līgumu aģentūru par projekta “Nacionālās nozīmes industriālā parka izveide Ventspilī” īstenošanu.
2. Izdarīt grozījumu Ventspils valstspilsētas pašvaldības domes 2023. gada 27. aprīļa lēmumā Nr. 74 “Par grozījumu Ventspils valstspilsētas pašvaldības domes 2022. gada 17. novembra lēmumā Nr. 202 “Par Ventspils valstspilsētas pašvaldības un Ventspils novada pašvaldības kopīgo plānošanas dokumentu apstiprināšanu, Nacionālās nozīmes Ventspils industriālā parka attīstības stratēģijas apstiprināšanu un

projekta “Nacionālas nozīmes Industriālā parka izveide Ventspilī” iesniegšanu” un izteikt 7. punktu šādā redakcijā:

“ 7. Projekta atbalsta gadījumā uzdot Ventspils valstspilsētas pašvaldības iestādei “Ventspils osta” to realizēt 2023. – 2025. gadā par kopējo summu ne vairāk kā 17 056 996,41 EUR, t. sk.:

7.1. Projekta attiecināmās izmaksas 12 890 681,22 EUR, t. sk.:

7.1.1. Eiropas Savienības Atvēršanās un noturības mehānisma finansējums 77,58 % no attiecināmajām izmaksām – 10 000 000,00 EUR, t. sk.:

7.1.1.1. Ventspils valstspilsētas pašvaldības iestādes “Ventspils osta” aktivitātes 8 183 281,00 EUR apmērā;

7.1.1.2. pašvaldības SIA “ŪDEKA” aktivitātes 791 116,00 EUR apmērā;

7.1.1.3. pašvaldības SIA “Ventspils siltums” aktivitātes 1 025 603,00 EUR apmērā;

7.1.2. Ventspils valstspilsētas pašvaldības līdzfinansējums 22,42 % apmērā no attiecināmajām izmaksām (Ventspils valstspilsētas pašvaldības iestādes “Ventspils osta” aktivitātes) – 2 890 681,22 EUR.

7.2. Projekta neattiecināmās izmaksas 3 516 009,76 EUR:

7.2.1. Ventspils valstspilsētas pašvaldības finansējums neattiecināmo izmaksu (Ventspils valstspilsētas pašvaldības iestādes “Ventspils osta” aktivitātes) segšanai – 3 132 765,86 EUR. t. sk. atgūstamais PVN 1 391 739,40 EUR;

7.2.2. pašvaldības SIA “ŪDEKA” finansējums neattiecināmo izmaksu segšanai – 166 134,36 EUR;

7.2.3. pašvaldības SIA “Ventspils siltums” finansējums neattiecināmo izmaksu segšanai – 217 109,54 EUR.

7.3. Ārpus Projekta neattiecināmās izmaksas 650 305,43 EUR.”.

3. Apstiprināt aktualizētu Nacionālās nozīmes Ventspils industriālā parka attīstības stratēģiju saskaņā ar pielikumu.
4. Pēc ražošanas ēkas Kurzemes ielā 83, Ventspilī telpu nomas izsoles un apbūves tiesības piešķiršanas saules paneļu būvniecībai uz zemes gabalu Kurzemes ielā 83, Ventspilī izsoles noslēguma, domei lemt par projekta “Nacionālas nozīmes industriālā parka izveide Ventspilī” turpmāko īstenošanu.

Domes priekšsēdētājs

J. Vītoļiņš

I. Sarmulis, 63624323
imants.sarmulis@ventspils.lv



Nacionālas nozīmes Ventspils industriālā parka attīstības stratēģija



Ventspils, 2024



SATURS

KOPSAVILKUMS	3
IEVADS	8
METODOLOĢIJA	9
1. ESOŠĀS SITUĀCIJAS ANALĪZE	10
1.1. Nacionālas nozīmes Ventspils industriālais parks.....	10
1.2. Industriālo teritoriju pieejamība Latvijā.....	19
1.3. Izglītības un pētniecības iespējas.....	21
1.4. Cilvēkresursu pieejamība	30
2. STRATĒGISKĀ DAĻA	36
2.1. Uzņēmumu vajadzību analīze.....	36
2.2. Nacionālas nozīmes Ventspils industriālā parka darbības mērķi un sasaiste ar Ventspils valstspilsētas plānošanas dokumentiem un rīcību virzieniem.....	46
2.3. Ventspils valstspilsētas pašvaldības un komersantu līdzšinējie un plānotie ieguldījumi	54
2.4. Nacionālas nozīmes Ventspils industriālā parka pārvaldības modelis	64
2.5. Nacionālas nozīmes Ventspils industriālā parka prioritārās viedās specializācijas jomas	65
2.6. Nacionālas nozīmes Ventspils industriālā parka industriālo zonu raksturojums.....	66
2.7. Nacionālas nozīmes Ventspils industriālā parka attīstība kārtās	70
PIELIKUMI	72

IZMANTOTIE SAĪSINĀJUMI

AER	Atjaunojamie energoresursi
BAC	Ventspils Biznesa atbalsta centrs, nodibinājuma “Ventspils augsto tehnoloģiju parks” struktūrvienība
CO ₂	Oglekļa dioksīds
CSP	Centrālā statistikas pārvalde
DM	Darbības mērķis
DUS	Degvielas uzpildes stacija
EDIC	Eiropas digitālo inovāciju centrs
ES	Eiropas Savienība
FICIL	Ārvalstu investoru padome Latvijā
Gbit/s	Gigabiti sekundē
GUS	Gāzes uzpildes stacija
H ₂	Ūdeņradis
IKP	Iekšzemes kopprodukts
IKT	Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas
IZI VSRC	Ventspils Augstskolas Inženierzinātņu institūta “Ventspils Starptautiskais Radioastronomijas Centrs”
kV	Kilovolti
LIAA	Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra
MK	Latvijas Republikas Ministru kabinets
MW	Megavati
NATO	Ziemeļatlantijas Līguma organizācija
OECD	Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija
PIKC	Profesionālās izglītības kompetences centrs
PSIA	Pašvaldības sabiedrība ar ierobežotu atbildību
PtX	Zaļā sintēze (<i>Power-to-X</i>)
PVN	Pievienotās vērtības nodoklis
RMC	Ventspils Bibliotēkas Reģionālais mācību centrs
RTU	Rīgas Tehniskā universitāte
SEZ	Speciālā ekonomiskā zona
SIA	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību
TPIC	Ventspils Augstskolas Tehnoloģiju pārneses un inovāciju centrs
VATP	Nodibinājums “Ventspils augsto tehnoloģiju parks”
VBP	Ventspils brīvostas pārvalde
VeA	Ventspils Augstskola
VDC	Pašvaldības iestāde “Ventspils Digitālais centrs”
VMS	Ventspils Mākslas skola
VIP	Nacionālas nozīmes Ventspils industriālais parks
VMV	Ventspils Mūzikas vidusskola
VT	Ventspils Tehnikums

KOPSAVILKUMS

Nacionālas nozīmes Ventspils industriālā parka (turpmāk – VIP) būvniecībai paredzēta aptuveni 525 ha liela platība, kura sadalīta trīs specializācijas zonās – augsto tehnoloģiju ražošanas, zaļo tehnoloģiju ražošanas un zaļās enerģijas zona. VIP attīstību plāno un īsteno Ventspils valstspilsētas pašvaldības iestāde “Ventspils Osta” (turpmāk – VO). VIP izveides vīzija ietver radītus priekšnosacījumus investoru piesaistei, sekmējot darba vietu ar augstu pievienoto vērtību un uz eksportu orientētu darba vietu radīšanu, kā arī mazinot reģionālās attīstības atšķirības starp Rīgas reģionu un pārējo Latvijas teritoriju.

VIP darbības mērķi (turpmāk – DM):

1. DM Nr.1: Uzņēmējdarbības un ekonomikas veicināšana;
2. DM Nr.2: Modernas infrastruktūras un uzņēmējdarbības vides izveide;
3. DM Nr.3: Zaļā enerģija pielietojuma veicināšana;
4. DM Nr.4: Piemērota izglītība un jaunu talantu sagatavošana.

VIP un tā darbības mērķiem ir cieša sasaiste ar spēkā esošiem Ventspils valstspilsētas attīstības plānošanas dokumentiem. Ventspils valstspilsētas pašvaldības rīcības plāna 2021.-2027. gadam uzdevumiem ir tieša sasaiste ar VIP darbības mērķiem.

VIP prioritārās viedās specializācijas jomas ir zināšanu ietilpīga bioekonomika, biomedicīna, medicīnas tehnoloģijas, farmācija, fotonika un viedie materiāli, tehnoloģijas un inženiersistēmas, viedā enerģētika un mobilitāte, informācijas un komunikācijas tehnoloģijas.

Tieša iesaiste un būtiska loma VIP projekta izstrādē un attīstībā ir VO un VBP:

1. 2022. gadā ar Ventspils valstspilsētas pašvaldības rīkojumu noteikts, ka VO vadīs VIP izveides darba grupu.
2. VBP teritorijā jau šobrīd ir pieejamas arī ražošanas, noliktavu un biroju telpas, kā arī publiskas telpas un infrastruktūra. VIP teritorija atradīsies Ventspils brīvdostas teritorijas robežās, aizņemot aptuveni 525 ha platību.

Daļā teritorijas (13 ha platībā), kurā atrodas augsto tehnoloģiju ražošanas zona, ir izbūvētas ēkas rūpnieciskai ražošanai ar visām nepieciešamajām inženierkomunikācijām. Teritorija ir savienota ar optiskajiem datu tīkliem un elektroapgādes pieslēgumiem, nodrošinot uzņēmumu darbībai nepieciešamo pieslēgumu jaudu un drošību. Ir pieejami ērti piekļuves ceļi, ērts transporta savienojums un daudzveidīgi loģistikas risinājumi.

VIP plānotajā teritorijā šobrīd darbojas 60 uzņēmumi un 20 struktūrvienības, to skaitā viens no lielākajiem elektronikas ražotājiem Latvijā - HansaMatrix, viens no pasaulē vadošajiem IKT uzņēmumiem - Accenture, Ziemeļeiropā lielākais elastīgā iepakojuma ražotājs Immer Digital, izglītības (*EdTech*) un interaktīvo tehnoloģiju ražotājs Aspired, šķidro kristālu displeju rūpnīca EuroLCDs un citi uzņēmumi. Šobrīd uzņēmumos, kas atrodas teritorijā, nodarbināti vairāk kā 300 strādājošo.

Tabula Nr.1. Kopsavilkums par Ventspils industriālā parka teritoriju.

Teritorija	Industriālā parka teritorija plānota 525 ha platībā.	✓
Ražošanas/noliktavu/biroju telpas	Biroja un ražošanas telpas ir sākot no 15m ² līdz pat 2000m ² platībā; kopējā parka teritorijā ir ~25000 m ² ražošanas telpu.	✓
Cilvēkkapitāls	2022. gadā Ventspilī bija 15 369 ekonomiski aktīvie iedzīvotāji.	✓
Dzīvojamais fonds	Ventspils valstspilsētā ir veikti nozīmīgi uzlabojumi dzīvojamā fonda attīstībā – kopš 2011.gada ēku renovācijas rezultātā gandrīz par pusi (48 %) samazināts siltumenerģijas patēriņš.	✓
Elektrības pieslēgums	Tiek nodrošināta stabila un nepārtraukta elektroenerģijas apgāde; elektroapgādi nodrošina četri 110 kV pārvades līniju trakti no 330 kV mezglu apakšstacijām.	✓
Dabas gāze	Pilsētā dabasgāze dzīvojamo ēku apsildē centralizēti netiek lietota.	✗
Siltumapgāde	Iespējama centralizētā pilsētas siltumenerģijas piegāde.	✓
Ūdensapgāde/kanalizācija	Iespējams pievienoties centralizētai pilsētas ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmai.	✓
Optiskie tīkli	Ventspils valstspilsētas pašvaldībā pieejams optiskais datu pārraides tīkls, kas aptver lielākās industriālās zonas un spēj nodrošināt datu pārraides ātrumu līdz 40Gbit/s.	✓
Auto stāvlaukumi	Kopumā teritorijā pieejami 6 D klases stāvlaukumi, kā arī iespējama jaunu autostāvvietu projektēšana un būvniecība.	✓
Dzelzceļa pievads	Stratēģiskā (valsts) nozīmes dzelzceļa līnijas “Zilupe – Rēzekne-2 – Krustpils – Jelgava – Tukums 2 – Ventspils” kravu pārvadājumu atzars.	✓
Piedāvājumi investoriem	Vienkārši uzsākt biznesu, pievilcīga nodokļu vide, SEZ statuss, attīstīta biznesa inkubācijas sistēma, pieejams projekta koordinators katram investīciju projektam; aprīkotas teritorijas un iespējas būvniecībai/īrei.	✓
Veikali	Teritorijas tuvumā atrodas dažādi veikali, to skaitā pārtikas, apģērbi, būvniecības un mājāsaimniecības preču veikali, kā arī aptiekas.	✓
Ēdināšanas iespējas	Ventspilī atrodas 4 restorāni, 15 kafejnīcas, 2 krogi, 1 ātrās ēdināšanas uzņēmums/bistro un 1 konditoreja.	✓

VIP izveides un attīstības projekta pirmo kārtu plānots finansēt ES Atveseļošanas un noturības mehānisma plāna 3.1. reformu un investīciju virziena “Reģionālā politika” 3.1.1.3.i. investīcijas “Investīcijas uzņēmējdarbības publiskajā infrastruktūrā industriālo parku un teritoriju attīstīšanai reģionos” ietvaros, 10 milj. EUR apmērā. Šī finansējuma ietvaros

plānot izbūvēt pievedceļus, siltumapgādes, ūdensapgādes un notekūdeņu savākšanas tīklus un elektroenerģijas pieslēgumus, kā arī izbūvēt vienu ēku uzņēmumu vajadzībām. Projekta plānotais kopējais attiecināmo izmaksu apjoms ir 12,89 milj. EUR.

VIP projekta 1. kārtu plānots īstenot līdz 2028. gada 31. decembrim. Projekta 1. kārtā plānotas gan privātās, gan publiskās investīcijas ražošanas ēku attīstībā, elektroapgādes infrastruktūras, gāzes vadu tīklu, siltumtīklu, ūdensapgādes un kanalizācijas tīklu, optisko tīklu izbūvē, kā arī publisko automašīnu stāvvietu un dzelzceļa pievadu izbūvē. Ņemot vērā, ka projekta 1. kārtas publiskās investīcijas attīstīs 20% daļu no teritorijas kopējas platības.

Komersantu plānotie ieguldījumi, kurus apliecina Ventspils valstspilsētas un attiecīgo komersantu parakstītie “Apliecinājumi par interesi” veikt investīcijas programmas 3.1.1.3.i. “Investīcijas uzņēmējdarbības publiskajā infrastruktūrā industriālo parku un teritoriju attīstīšanai reģionos” ietvaros, 1. kārtā līdz 31.12.2028. kopumā sastāda 31,0 milj. EUR.

Kopumā šobrīd plānota 5 investoru uzņēmumu ienākšana VIP, kuri līdz 31.07.2026. radīs 115 jaunas darba vietas ar atalgojumu virs nozares vidējā rādītāja. Plānotais eksports naudas izteiksmē līdz 31.12.2028. ir 25,23 milj. EUR, ieguldījumi pētniecībā un attīstībā – 1,02 milj. EUR. Turpmākajās attīstības kārtās līdz 2040. gada beigām varētu tikt radītas papildus 200 jaunas darba vietas ar atalgojumu virs nozares vidējā rādītāja.

VIP darbības mērķu sasniegšanai nacionālas nozīmes Ventspils industriālā parka attīstības stratēģijā (turpmāk – Stratēģija) ir identificēti 5 pilotprojekti. Citas projektu idejas, kuras tieši saistītas ar VIP funkcionēšanu, kā liecina Ventspils valstspilsētas pašvaldības investīciju plāns 2021. – 2027. gadam, ir kopskaitā 14 un ir plānotas par kopējo summu 169,4 milj. EUR. Šobrīd pieejami dažādi publiskā līdzfinansējuma avoti, kuri var tikt izmantoti šo projektu turpmākajai attīstībai nākamajās kārtā.

Ventspils valstspilsētas pašvaldība līdz šim ir ieviesusi vairākus atbalsta instrumentus uzņēmējdarbības atbalstam un veicināšanai, kurus plānots saglabāt un pilnveidot arī turpmāk. Tāpat Ventspils valstspilsētas pašvaldība regulāri piesaista dažādus ārējā atbalsta (gan finanšu, gan nefinanšu) avotus, piemēram, darbinieku un izglītības personāla tālākapmācības veicināšanai. Būtiskākais pilsētā pieejamais valsts atbalsta instruments ir LIAA Ventspils Biznesa inkubators, kurš atbalstījis vairākus perspektīvus Ventspils jaunuzņēmumus. Par minēto atbalsta instrumentu kvalitāti liecina pētījumu centra “SKDS” 2022. gada augustā veiktā aptauja, kuras ietvaros 75% respondentu pašreizējo uzņēmējdarbības vidi Ventspilī vērtē kā labvēlīgu. Aptaujas dati arī liecina, ka pašreizējo Ventspils valstspilsētas pašvaldības atbalstu uzņēmējdarbībai par labu uzskata 55% aptaujāto komersantu.

Kā liecina Ventspils valstspilsētas pašvaldības rīcības plāns 2021.-2027. gadam, Ventspils valstspilsēta ir paredzējusi sešus dažādus uzdevumus, kas saistīti ar plānotajiem atbalsta instrumentiem uzņēmējdarbības veicināšanai un VIP funkcionēšanai.

Šobrīd Latvijā strauji notiek industriālo parku attīstība, kopumā ir identificēti 19 industriālie parki, neskaitot VIP, kuri jau ir funkcionējoši, ir attīstības/izbūves stadijā, vai arī ir identificētas teritorijas to attīstībai tuvākajā nākotnē.

Ventspils valstspilsētā darbojas 10 pirmsskolas izglītības iestādes, kurās nav rindas un ir pieejamas brīvas vietas regulārai jaunu bērnu uzņemšanai, 9 vispārizglītojošās dienas skolas (1 valsts ģimnāzija, 3 vidusskolas, 4 pamatskolas un 1 sākumskola), 4 profesionālās izglītības/ievirzes skolas VT, VMV, VMS un Ventspils Sporta skola “Spars”). Interesu izglītības

nodarbības notiek gan vispārizglītojošajās skolās, gan VMV, VMS, VDC, Ventspils sporta skolā “Spars”, Ventspils Jaunrades namā un VeA. Valstspilsētā atrodas augstākās izglītības institūcija VeA.

Nozīmīgākā izglītības iestāde, kuras sagatavo augsti kvalificētus jaunos talantus darba tirgum, ir VeA, kurā 31% studentu izvēlas studiju jomas, kuras Ventspils valstspilsētā ir noteikusi par prioritārajiem viedās specializācijas jomām. Tāpat kā VeA, arī VT ir nozīmīga loma jauno speciālistu sagatavošanā VIP uzņēmumu vajadzībām. 2019./2020. m.g. 427 studenti izvēlējās studiju programmas, kuras atbilst prioritārajām viedās specializācijas jomām.

Nozīmīgākā pētniecības institūcija Ventspilī ir VeA. Tajā darbojas 47 zinātniskie darbinieki ar doktora zinātnisko grādu. VeA ir divi pētniecības centri – IZI VSRC un TPIC. Kā ļoti nozīmīga institūcija pētniecības un attīstības veicināšanai un atbalstam Ventspilī ir VATP, ar kura palīdzību īstenoti vairāki starptautiskas nozīmes pētniecības projekti.

Pēc iedzīvotāju skaita Ventspils valstspilsētā ir sestā lielākā pilsēta Latvijā. 2022. gada sākumā Ventspilī dzīvoja 36 877 iedzīvotāji, t.i. 635,8 iedz./km².

Ventspils valstspilsētā ir vērojama pozitīva tendence – migrācijas saldo samazinās katru gadu. Tendences liecina, ka jau 2022. gadā migrācijas saldo Ventspils valstspilsētā ir pozitīvs, t.i. ieceļo vairāk iedzīvotāji nekā izeļo.

Ventspils valstspilsētas darbaspējas vecuma iedzīvotāju īpatsvars ir 60% robežās, līdzīgi kā valstī kopumā (62%). Būtisku lomu Ventspils valstspilsētā ieņem IKT nozare, kurā darbojas 2,3% no kopējā nodarbināto skaita. Savukārt, vismazākā nodarbinātība no prioritārajiem nozarēm novērojama enerģētikas nozarē – 0,7%.

2021. gadā Ventspils valstspilsētā, salīdzinot ar Kurzemes reģiona vidējiem rādītājiem, bija augstāks iedzīvotāju ar arodizglītību īpatsvars (14,32%), kā arī iedzīvotāju ar vidējo izglītību īpatsvars (42,7%), savukārt ar augstāko izglītību (25,15%). Kopumā 82,17% Ventspils valstspilsētas iedzīvotājiem izglītība ir augstāka par pamatzglītību

Ņemot vērā, ka Ventspils valstspilsētas vidējie rādītāji ir augstāki kā Kurzemes reģionā, var secināt, ka Ventspils valstspilsētā ir pieejams augsti kvalificēts darbaspēks. Savukārt VIP vajadzībām būs nepieciešami jaunu jomu un kvalifikāciju speciālisti, lai spētu darboties uzņēmumos, kuri investēs un darbosies VIP.

Saskaņā ar pētījumu kompānijas “fDi Markets” datiem, kopš 2010. gada ārvalstu tiešās investīcijas pakāpeniski samazinās naftas un gāzes industrijā, bet palielinās digitālajā ekonomikā un zaļajās tehnoloģijās.

Perspektīvi jauni investīciju virzieni ir enerģijas uzglabāšana, ūdeņraža tehnoloģijas, kā arī oglekļa uztveršanas un glabāšanas tehnoloģijas. Ūdeņraža jomā nozīmīgākās investīcijas paredzētas ražošanas tehnoloģiju attīstībā, kā arī tālsatiksmes pielietojumos sauszemes, jūras, avio un dzelzceļa transportā.

Ventspils valstspilsētas piedāvājums investoriem tiek veidots, ņemot vērā gan nacionālā līmeņa faktorus, gan reģionālā līmeņa faktorus. Tieši reģionālā līmeņa faktori ir tie, ar kuriem Ventspils valstspilsētā var parādīt savas konkurētspējas priekšrocības

Pirmkārt, tie ir pieejamie talanti un darbaspēks, jo Ventspilī esošajās augstākās izglītības iestādēs un tehnikumā sagatavo jaunos speciālistus viedās specializācijas jomās, kuras Ventspils valstspilsētā ir izvirzījusi par prioritārajiem jomām – IKT, apstrādes rūpniecība un

enerģētika. Ventspils uzrāda augstus rādītājus makroekonomiskajā stabilitātē, veicinot Latvijas IKP pieaugumam, jo Ventspils IKP faktiskajās cenās sastāda teju 14% no Latvijas kopējā IKP. Ventspils valstspilsētā ir pieejama kvalitatīva infrastruktūra, kas rada dzīvošanai pievilcīgus apstākļus. Viens no galvenajiem faktoriem, kur priekšrocības ir tieši Ventspils valstspilsētai, ir SEZ un nodokļu nosacījumi tajā. 2019. gadā “*Financial Times*” grupas daļa “*FDI Intelligence*” publicējusi pētījumu “Brīvās ekonomiskās zonas 2019”, kurā Ventspils brīvosta nosaukta par labāko vietu lielo nomnieku biznesa attīstībai pasaulē un otru labāko vietu mazo un vidējo komersantu biznesa attīstībai Eiropā.

Stratēģija nacionālas nozīmes industriālā parka izveidei Ventspilī izstrādāta 2023. gadā (aktualizēta 2024. gadā) atbilstoši Latvijas Republikas Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas vadlīnijām un metodiskajiem norādījumiem industriālo parku stratēģiju izstrādē Eiropas Savienības Atveseļošanas un noturības mehānisma plāna 3.1. reformu un investīciju virziena "Reģionālā politika" 3.1.1.3.i. investīcijas "Investīcijas uzņēmējdarbības publiskajā infrastruktūrā industriālo parku un teritoriju attīstīšanai reģionos" pamatojumam. Stratēģijas dokuments ietver trīs pielikumus:

1. pielikums “Pasaulē pieejamo zaļo tehnoloģiju apraksts”,
2. pielikums “Ventspils Industriālā parka pilotprojekti”,
3. pielikums “Industriālo parku salīdzinājums”.

IEVADS

Stratēģija izstrādāta nacionālas nozīmes industriālā parka attīstībai Ventspilī saskaņā ar Eiropas Savienības Atveseļošanas un noturības mehānisma plāna 3.1. reformu un investīciju virziena “Reģionālā politika” 3.1.1.3.i. investīcijas “Investīcijas uzņēmējdarbības publiskajā infrastruktūrā industriālo parku un teritoriju attīstīšanai reģionos” īstenošanas noteikumiem. Stratēģijā tiek analizēta investīciju projekta teritorija un risinājums, kura īstenošanas rezultātā tiks izveidots darboties spējīgs industriālais parks, nodrošinot investīciju projektā attīstītās industriālās teritorijas funkcionalitāti.

Stratēģijā tiek iekļauti šādi aspekti:

- atbalsta instrumenti industriāla parka funkcionēšanai un uzņēmējdarbības veicināšanai, t.sk. no pašvaldības budžeta;
- izglītības iespējas, vērtējot izglītības iestāžu pieejamību un to sasaisti ar prioritārajiem industriālā parka attīstības sektoriem;
- cilvēkresursu jeb darba spēka pieejamība, vai attiecīgi pasākumi darbaspēka pieejamības nodrošināšanai;
- industriālā parka platības infrastruktūras raksturojums un paplašināšanas iespējas;
- industriālā parka darbībai nepieciešamo energoresursu pieejamība un pasākumi pieejamības nodrošināšanai;
- komersantu attīstības aktivitātes, kas pamato komersantu spēju veikt projekta investīcijas un sasniegt projekta mērķus.

VIP projektu īsteno VO ar mērķi radīt priekšnosacījumus investoru piesaistei, sekmējot darba vietu ar augstu pievienoto vērtību un uz eksportu orientētu darba vietu radīšanu, kā arī mazinot reģionālās attīstības atšķirības starp Rīgas reģionu un pārējo Latvijas teritoriju.

VIP attīstībai paredzēta aptuveni 525 ha liela platība, kura sadalīta trīs zonās – augsto tehnoloģiju ražošanas, zaļo tehnoloģiju ražošanas un zaļās enerģijas. Aktīva darbība šobrīd notiek daļā (13 ha) no teritorijas.

Ar Eiropas Savienības Atveseļošanas un noturības mehānisma plāna 3.1.reformu un investīciju virziena “Reģionālā politika” 3.1.1.3.i. investīcijas “Investīcijas uzņēmējdarbības publiskajā infrastruktūrā industriālo parku un teritoriju attīstīšanai reģionos” līdzfinansējumu 10 milj. EUR apmērā tiks īstenota projekta 1. kārtā, kuras ietvaros tiks izbūvēta viena ražošanas ēka, sakārtota infrastruktūra un izbūvētas inženierkomunikācijas.

Atveseļošanas fonda līdzfinansējums kļūs par katalizatoru spēcīga industriālā parka izveidei ne tikai Latvijā, bet arī Ziemeļeiropā. 2023. gada pirmajā ceturksnī projekta īstenošanai piesaistīti 7 privātā sektora partneri, kuri plāno parka attīstībā plāno veikt nefinanšu investīcijas 346,5 milj. EUR apmērā. Tā ietvaros tiks radīti 5 pilotprojekti, kuriem jau ir identificēti potenciālie finanšu avoti projekta turpmākajai attīstībai projekta turpmākajās attīstības kārtās. 2024. gada sākumā joprojām interesi veikt investīcijas izrāda 5 investori, kuri plāno parka attīstībā plāno veikt nefinanšu investīcijas 40,6 milj. EUR apmērā

METODOLOĢIJA

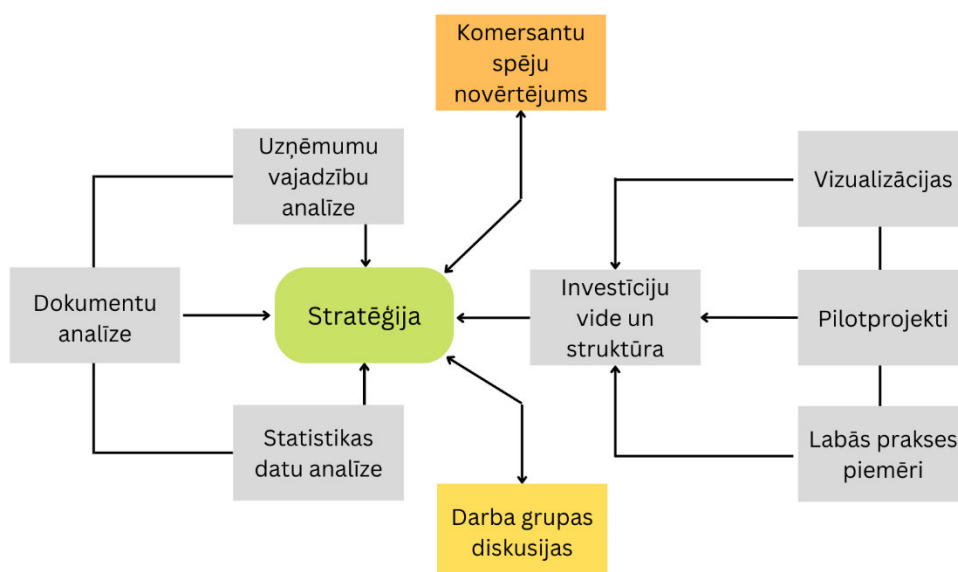
Stratēģijas sagatavošanā tika izmantota šāda metodoloģija:

1. **Statistiskās informācijas apkopošana un datu analīze** laika periodā no 2017. gada līdz 2022. gadam. Izvēlētais laika periods sniedz informāciju par aktuālo situāciju Ventspils valstspilsētā.
2. **Dokumentu analīze** ietvēra gan Ventspils valstspilsētas pašvaldības un Ventspils novada kopīgā Ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam, gan saistīto dokumentu (Ventspils valstspilsētas pašvaldības un Ventspils novada pašvaldības kopīgā attīstības programma 2021.-2027. gadam u.c.), kvalitatīvo analīzi ar mērķi noteikt Stratēģijas un saistīto dokumentu pārklāšanās pakāpi un savstarpējo papildinātību.

Stratēģijas izstrādes ietvaros tika izmantota tādu kvantitatīvo pētniecības metožu izmantošana, lai sasniegtu pētījuma mērķi un uzdevumu izpildi, izmantojot valstī, ES un pasaulē veiktus pētījumus un statistiskās informācijas datu avotus.

Stratēģijas izstrādē izmantotās metodes ir apkopotas Attēlā Nr.1.

Attēls Nr. 1. Stratēģijas izstrādē izmantotās metodes



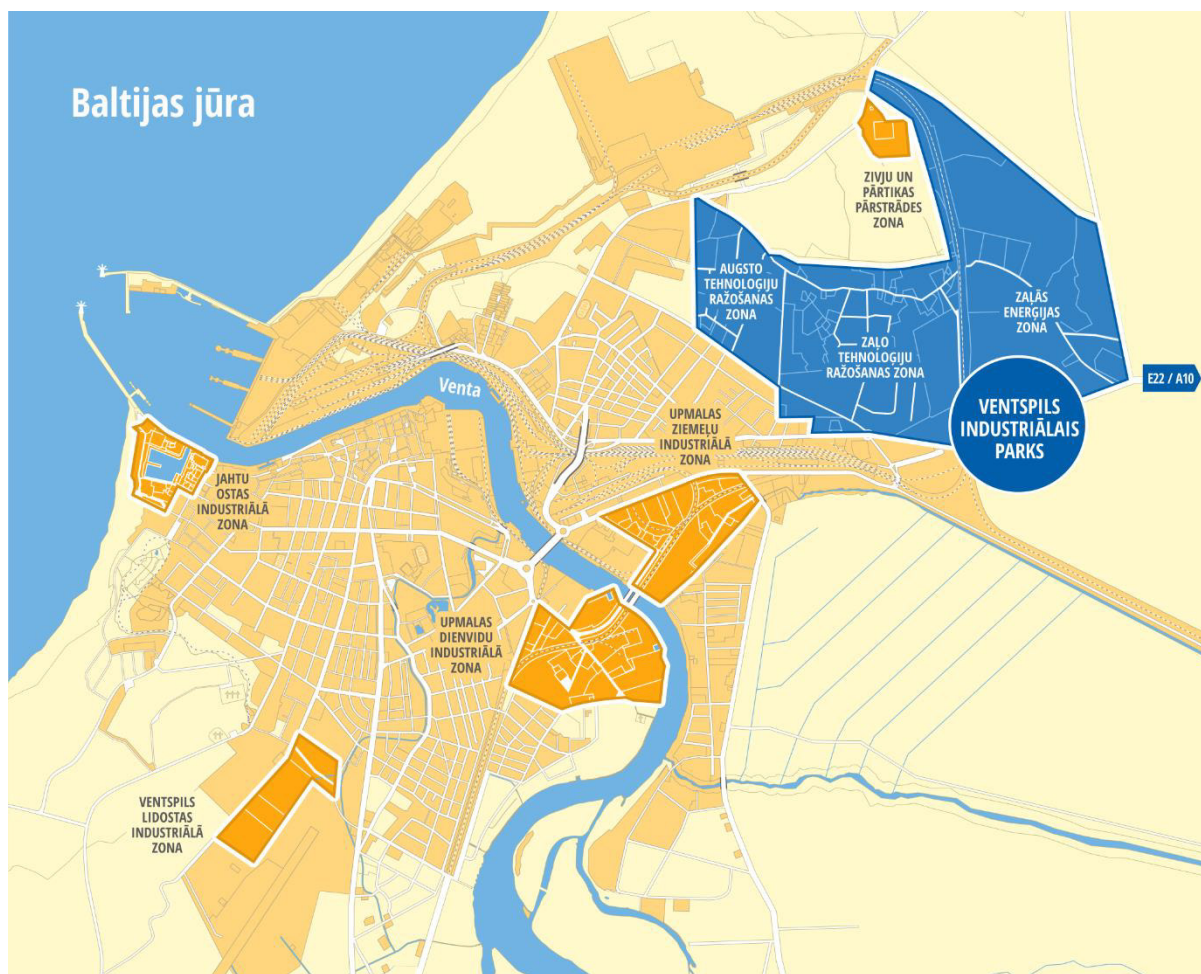
Izmantotā metodoloģija nodrošina stratēģijas izstrādes mērķa sasniegšanu un darba uzdevumu īstenošanu un sagaidāmo rezultātu sasniegšanu.

1. ESOŠĀS SITUĀCIJAS ANALĪZE

1.1. Nacionālas nozīmes Ventspils industriālais parks

VIP attīstībai paredzēta aptuveni **525 ha** liela platība, kura sadalīta trīs zonās – augsto tehnoloģiju ražošanas, zaļo tehnoloģiju ražošanas un zaļās enerģijas. VIP projektu īsteno VO ar mērķi radīt priekšnosacījumus investoru piesaistei, sekmējot darba vietu ar augstu pievienoto vērtību un uz eksportu orientētu darba vietu radīšanu, kā arī mazinot reģionālās attīstības atšķirības starp Rīgas reģionu un pārējo Latvijas teritoriju. Attēlā Nr. 2. redzams VIP teritorijas robežas un novietojums Ventspils valstspilsētā.

Attēls Nr. 2. Ventspils industriālā parka robežas



VIP ierīkošana tiek plānota uz pašvaldības īpašumā piederošām zemēm, kas kopumā Ventspils valstspilsētai ir 1235,06 ha platībā.

Būtiskākās ielas, kas iekļaujas VIP teritorijā ir:

- **Talsu iela** – autostāvvietas; sabiedriskā transporta pieturas; mājas (106); uzņēmumi (219); organizāciju struktūrvienības (280);
- **Kaiju iela** – noliktavas ēka (*Additives & Services*), mājas (104), uzņēmumi (strādājoši 3), organizāciju struktūrvienības (strādājošas 2);
- **Mauru ceļš** – mājas (42); uzņēmumi (2); organizāciju struktūrvienība; ir sabiedriskā transporta pieturas;

- **Rūjienas iela** – zemes ceļš; mājas (12); uzņēmumi (2); organizāciju struktūrvienības (6);
- **Celtnieku iela** – mājas (116); uzņēmumi (147); organizāciju struktūrvienības (48);
- Reģionālas nozīmes autoceļš - **P124**;
- Eiropas nozīmes autoceļš E-22, kas ir daļa no TEN-T tīkla, kas vienlaikus ir arī valsts galvenais autoceļš A-10 (Rīga – Ventspils).

Divas iestādes, kurām ir tieša saistība un būtiska loma VIP projekta izstrādē, teritorijas atrašanās vietā un saistošā infrastruktūrā ir VO un VBP.

VENTSPILS OSTA

VO darbības mērķis ir pārraudzīt Ventspils valstspilsētas pašvaldībai piederošo un piekrītošo nekustamo īpašumu pārvaldīšanu, efektīvu un pašvaldības interesēm atbilstošu izmantošanu, un Ventspils brīvostas pārvaldei valdījumā nodotās mantas pārraudzību pašvaldības interesēs.

VO ir būtiska loma Ventspils ostas teritorijas plānošanā un attīstībā. “Ventspils osta” veic industriālo teritoriju plānošanu ostā, mērķtiecīgi veido industriālo parku, kā arī veic investoru piesaistes pasākumus.

2022. gadā Ventspils valstspilsētas teritorijā darbojošos institūciju sarunu rezultātā ir panākta vienošanās, ka VO attīstīs nacionālas nozīmes industriālo parku Ventspilī.

VENTSPILS BRĪVOSTAS PĀRVALDE

Ventspils brīvostas teritorija kopumā veido 2451,39 ha, no kuriem 2208,79 ha veido zeme, 242,60 ha veido ūdeņi. Brīvostas rūpniecības teritorija kopā veido 700 ha. Teritorijā jau šobrīd ir pieejamas arī ražošanas, noliktavu un biroju telpas, kā arī publiskas telpas un infrastruktūra. Arī VIP teritorija atradīsies Ventspils brīvostas teritorijas robežās, aizņemot aptuveni 525 ha platību.

Ventspils osta ir multifunkcionāla osta Latvijas rietumu piekrastē. Ostā pieejams plašs pakalpojumu klāsts, t.sk. ostā darbojas 15 visu veidu kravu termināļi, 19 kuģu aģentūras, regulāra prāmju satiksme ar Zviedriju, velkoņu, kuģu bunkerēšanas pakalpojumi¹. To īpašu padara arī speciālās ekonomiskās zonas statuss, pieejamie nodokļu atvieglojumi, vairāk nekā 500 ha brīvu, ar elektroenerģiju, IT un telekomunikācijām un citām kvalitatīvām un jaudīgām inženierkomunikācijām aprīkotu platību ražošanas uzsākšanai. Nomas maksa 0,5 % no zemes kadastrālās vērtības.² Ražošanas uzsākšanai ir iespējams izmantot sagatavotus zemes gabalus industriālajās zonās no 1 līdz 100 hektāru platībā ar iespēju vajadzības gadījumā tos paplašināt.

Ventspils osta iekļaujas Eiropas transporta tīklā (turpmāk - TEN-T). Ostā strādājošiem uzņēmumiem ir nodrošināta kvalificēta darbaspēka pieejamība, VBP un pilsētas pārvaldes atbalsts. Rūpniecisko objektu attīstībai piedāvā ilgtermiņa sadarbību — zemes nomas līgumus līdz 45 gadiem ar iespēju tos pagarināt uz vēl tādu pašu periodu. Rūpnieciskajai darbībai aprīkoto teritoriju nomas maksa ir 0,25–0,5% no zemes kadastrālās vērtības. Izmājot industriālās teritorijas, ir iespējams vienoties par uzņēmuma attīstībai nepieciešamās papildu

¹ Ventspils brīvostas pārvalde. Izgūts no: <https://www.portofventspils.lv/lv/>

² Zemes un nekustamā īpašuma nomas maksas un maksas par apbūves tiesību noteikšanas principi, nomas līgumu un apbūves tiesību līgumu noslēgšanas kārtība. Izgūts no:

https://www.portofventspils.lv/images/userfiles/public_files/Ventspils_brivostas_zemes_iznomasanas_vadlinija_s.pdf

infrastruktūras izveidi. Tiešo nodokļu atvieglojumi ir nekustamā īpašuma un uzņēmuma ienākumu nodokļu atlaides līdz pat 80%, kamēr uzņēmums kompensē kopējo investīciju summu līdz 35% (55% — mazajiem uzņēmumiem un 45% — vidējiem uzņēmumiem).

Praktisko jautājumu ātrākai risināšanai katram investīciju projektam ir atbildīgais VBP projekta koordinators, kurš sniedz atbalstu ar uzņēmuma darbības uzsākšanu saistīto jautājumu risināšanā. Ventspils brīvostas rūpnieciskajā zonā ir radīta pamata infrastruktūra — sazaroti pievedceļi un inženierkomunikācijas sniedzas līdz pat uzņēmumu zemes gabalu robežām. Ventspils brīvosta ir viena no ES speciālajām ekonomiskajām zonām, kas veicina investīcijas ražošanā; tā ir viena no ostām, kur ir īpaši labvēlīgi nosacījumi ārvalstu investoriem. Ostas un ražošanas parku infrastruktūras un kvalificēta darbaspēka pieejamību ir novērtējuši mašīnbūves, ķīmiskās rūpniecības, kokapstrādes, elektronikas, IKT un citu perspektīvāko nozaru partneri, kas ir izvēlējušies ražošanu veikt Ventspils industriālajā zonā.

ŠOBRĪD PIEEJAMĀ INFRASTRUKTŪRA VIP

Daļā teritorijas 13 ha platībā, kurā atrodas augsto tehnoloģiju ražošanas zona, ir izbūvētas modernas ēkas rūpnieciskai ražošanai ar visām nepieciešamajām inženierkomunikācijām. Teritorija ir savienota ar vairākiem optiskajiem datu tīkliem un elektroapgādes pieslēgumiem, nodrošinot uzņēmumu darbībai nepieciešamo pieslēgumu jaudu un drošību, pieejami ērti piekļuves ceļi, izdevīgs transporta savienojums un daudzveidīgi loģistikas risinājumi.

Pieejamā infrastruktūra:

- zemesgabaliem pieslēgtas nepieciešamās inženierkomunikācijas - jauni, kvalitatīvi ceļi, ūdens un kanalizācijas vadi, pilsētas siltumenerģijas tīkli, elektroapgādes līnijas (SIA “Sadales tīkli” un SIA “VATS” pieslēgumi) un optiskie datu tīkli (SIA “Tet” un Ventspils Digitālā centra tīkli). Izbūvēta papildu elektroapgādes līnija ar 6MW jaudas rezervi jaunām ražotnēm un datu centriem. Vairāku neatkarīgu optisko kabeļu pieslēgumi, kas nodrošina ātras datu pārraides iespējas. Lieljaudas optisko kabeļu savienojumi ar starptautiskajām datu maģistrālēm (10 Gbit/s);
- teritorijā ir uzbūvētās piecas ēkas vairāk kā 25 tūkst. m² platībā, šobrīd par 82% ir pabeigta arī sestās ēkas būvniecība;
- iespējama ražošanas un biroja telpu, kā arī zemes gabalu noma;
- iespējama telpu noma ar nepieciešamo biroja telpu aprīkojumu - mēbelēm, datoriem, internetu.

VIP teritorijas augsto tehnoloģiju ražošanas zonā tiek plānota jaunu ražošanas ēku būvniecība. Katras ēkas telpu platība ~4300m²; energoefektīvi projekti ar saimnieciski izdevīgu siltumapgādi; brīvais augstums ražošanas daļā 7 m; iespēja uzstādīt sijas celtnes ar celtspēju līdz 5 t; slodze uz ēkas grīdu 5 t/m²; integrētas biroja, sadzīves un tehniskās telpas; elektroenerģijas jauda 1MW, ar iespēju palielināt; nodrošinātas visas nepieciešamās komunikācijas; ēku iespējams pielāgot nomnieka prasībām.³

UZŅĒMUMI, KAS ŠOBRĪD VEIC SAIMNIECISKO DARBĪBU VIP TERITORIJĀ

VIP teritorijā šobrīd darbojas 60 uzņēmumi un 20 struktūrvienības, to skaitā viens no lielākajiem elektronikas ražotājiem Latvijā - HansaMatrix, viens no pasaulē vadošajiem IKT uzņēmumiem - Accenture, Ziemeļeiropā lielākais elastīgā iepakojuma ražotājs Immer Digital,

³ Rūpnieciskās platības un telpas. Izgūts no: <https://www.portofventspils.lv/lv/razo-brivosta/rupnieciskas-platibas-un-telpas/>

izglītības (EdTech) un interaktīvo tehnoloģiju ražotājs Aspired, šķidro kristālu displeju rūpnīca EuroLCDs un citi uzņēmumi. Šobrīd uzņēmumos, kas atrodas teritorijā, nodarbināti vairāk nekā 300 strādājošo. VATP telpās darbojas biznesa atbalsta institūcijas un centri, kas ir nozīmīgi atbalsta punkti uzņēmumiem.

SABIEDRISKĀ TRANSPORTA TĪKLI UN SATIKSMES INFRASTRUKTŪRA

Maršruti, kas kursē līdz VIP teritorijai ir:

- **5** (Inženieru iela – Siguldas iela); kursē 5-6 reizes dienā no 7:50-12:00
- **6A** (Meža kapi – Ventspils nafta – Ventamonjaks); kursā 1 reizi dienā no 7:50
- **8** (Staldzene – Centrs); kursē ap 10 reizēm dienā no 6:30-17/18:55
- **8A** (Staldzene – Inženieru iela); kursē 2 reizes dienā vakaros
- **20** (Celtnieku iela – Loču iela); kursē tikai vasaras sezonā; vairāk nekā 10 reizes dienā no 10:30
- **21** (Ventspils Nafta – Sārnotes iela); kursē tikai rītos (7:00)
- **22** (Inženieru iela – Celtnieku iela); darbdienās no plkst. 8:30 līdz 19:00 intervāls starp reisiem 6 -15 min; brīvdienās no plkst. 8:00 līdz 19:00 intervāls starp reisiem 6 -16 min
- **23** (Meža kapi – Ventspils nafta); kursē ap 4 reizēm dienā rīta pusē

Biļetes cenas maršrutos:

- **0,60 - 0,75 EUR**, bet no plkst. 22:00 līdz 6:00 biļetes cena ir **0,90 EUR**.⁴

Kopumā teritorijā piedāvātas uzņēmumiem kompleksu transporta risinājumu iespējas, izmantojot jūras, autoceļu, dzelzceļa un avio satiksmes savienojumus. Vienotā 1520 mm Latvijas dzelzceļa sistēma, kas savieno Ventspili ar Baltijas un Centrālāzijas valstīm, un vienota autokravu pārvadājumu sistēma ir pilsētas tranzīta attīstības priekšrocības.⁵ Caur Ventspili ved Eiropas nozīmes divjoslu E-22 autoceļš.

Viens no pasaulē lielākajiem prāmju operatoriem ar plašāko līniju tīklu Eiropā Stena Line ik nedēļu nodrošina regulāras prāmju līnijas no Ventspils uz Zviedriju. Ventspils –Nīneshamna (Zviedrija, 58 km no Stokholmas, 545 km no Oslo) kursē 12 reizes nedēļā.

Ventspils brīvdostas teritorijā atrodas arī Ventspils lidosta, kas specializējas vispārējas aviācijas lidojumu apkalpošanā. Lidlauks ir sertificēts vizuālajiem lidojumiem diennakts gaišajā un tumšajā laikā. Lidlauka tehniskie parametri — viens 1298 m garš un 32 m plats asfaltbetona seguma skrejceļš — ļauj apkalpot gaisa kuģus, kuru maksimālā pacelšanās masa nepārsniedz 30 tonnas. Ventspils lidostā darbojas arī pasažieru terminālis, tiek nodrošināta meteoroloģiskā dienesta informācija, kā arī 24 stundas diennaktī ir pieejama aviācijas degviela. Ventspils atrodas ~175 km jeb divu stundu brauciena attālumā no Latvijas lielākā gaisa satiksmes centra — Starptautiskās lidostas Rīga (RIX).

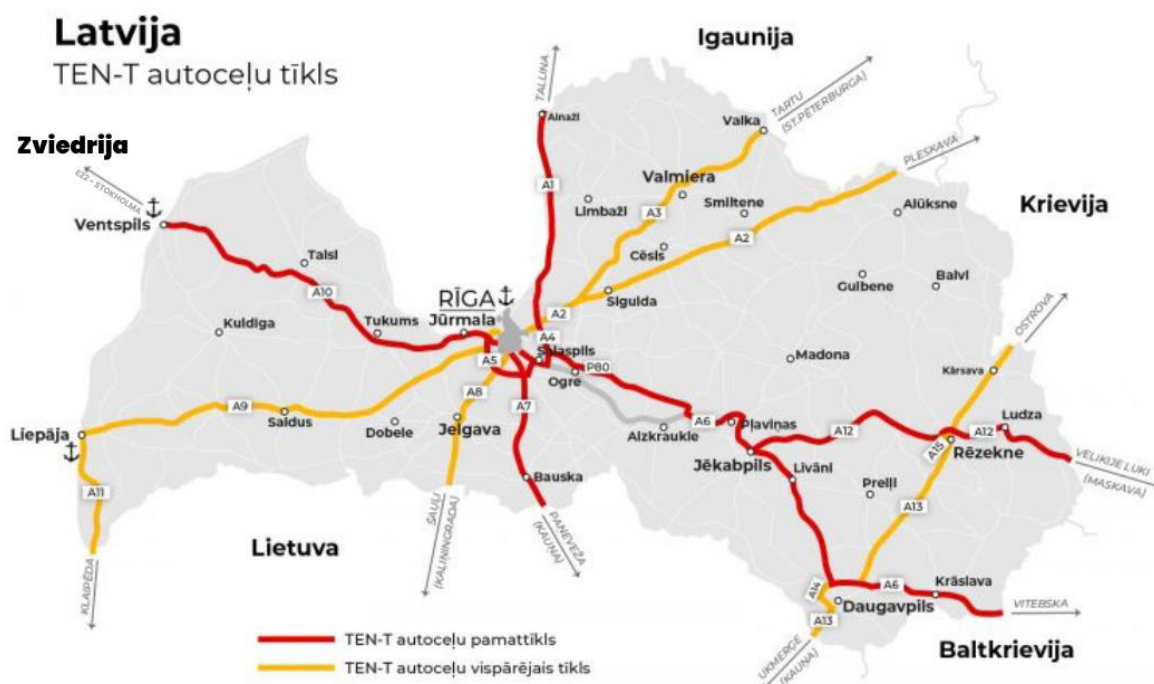
Kā redzams attēlā nr.2, Ventspils atrodas Eiropas transporta tīkla (TEN-T) pamattīklā, kurā ietilpst tīkla daļas, kuras ir stratēģiski vissvarīgākās TEN-T politikas mērķu sasniegšanai, ar TEN-T palīdzību panākot, ka visā ES pakāpeniski tiktu sekmēta iekšējā tirgus attīstība, stiprināta teritoriālā, ekonomiskā un sociālā kohēzija un samazinātas siltumnīcefekta gāzu emisijas.⁶

⁴ Maršruti. Izgūts no: <https://www.ventspilsreiss.lv/lv/kustibas-saraksti/-pilsetas-marsruti/>

⁵ Ventspils brīvdosta. Izgūts no: <https://www.portofventspils.lv/lv/razo-brivosta/rupnieciskas-platibas-un-telpas/>

⁶ TEN-T autoceļu tīkls. Izgūts no: <https://lvceli.lv/celu-tikls/celu-kartes/tent-t-autocelu-tikls/>

Attēls Nr. 3. TEN-T autoceļu tīkls⁷



ELEKTROENERĢIJA

Visā Ventspils teritorijā tiek nodrošināta stabila un nepārtraukta elektroenerģijas apgāde. Nepārtrauktai elektroenerģijas padevei pilsētā izveidots elektroapgādes sacilpojums. Ventspils elektroapgādi nodrošina četri 110 kV pārvades līniju trakti no 330 kV mezglu apakšstacijām.⁸ Ceturtā apakšstacija nodrošina 330 kV elektroenerģijas pārvades funkciju Ventspils pilsētai un tās rūpniecības uzņēmumiem. Ventspils apakšstacijā ir paredzēta apjomīga jaudas rezerve jauniem pieslēgumiem. Arī līdzšinējiem pieslēgumiem ir iespēja dubultot patēriņu bez papildu investīcijām.

IT INFRASTRUKTŪRA

Ventspils teritorijā ir izbūvēti optiskie interneta tīkli ar augstu vidējo interneta ātrumu. Ventspils priekšrocība ir vairāki neatkarīgi lieljaudas optisko kabeļu savienojumi ar starptautiskajām datu maģistrālēm — 2 zemjūras un 6 virszemes optikas līnijas nodrošina datu pārraidi gan Skandināvijas un ES un Centrālāzijas valstu virzienā.

No Ventspils uz Stokholmu stiepjas 2 neatkarīgas zemjūras starptautiskā optiskā kabeļa līnijas, ko apkalpo kabeļu līniju operators “Lattelecom”. Uzņēmumiem ir iespēja izmantot abu operatoru pakalpojumu kombināciju. Lattelecom papildus 10 Gbit/s zemjūras optiskajam savienojumam ir plašs, ar ES kaimiņvalstīm savienots, virszemes sakaru tīkls.

5 virszemes līnijas (SIA “Lattelecom”, A/S “Latvenergo” (2 līnijas), VAS “Latvijas Dzelzceļš” un VAS “Latvijas Valsts radio un televīzijas centrs”) no Ventspils caur Rīgu nodrošina datu apmaiņu vairākos starptautiskajos tīklos, to skaitā:

⁷ TEN-T autoceļu tīkls. Izgūts no: <https://lvceli.lv/celu-tikls/celu-kartes/tent-t-autocelu-tikls/>

⁸ Komunālie dienesti un infrastruktūra. Izgūts no: <https://www.portofventspils.lv/lv/razo-brivosta/komunalie-dienesti-un-infrastruktura/>

- **ziemeļu virzienā** — caur Igauniju uz Somiju un Zviedriju un tālāk uz Eiropas maģistrālajiem datu apmaiņas mezgliem Vācijā;
- **dienvidu virzienā** — caur Lietuvu uz Centrāleiropas valstīm un, izveidojot cilpu, uz Vāciju un Eiropas maģistrālajiem datu apmaiņas mezgliem.

Telekomunikāciju pakalpojumus globālajā mobilo sakaru sistēmā Ventspilī nodrošina tādi uzņēmumi kā Tet, Latvijas Mobilais Telefons, Tele2 un Bite Latvija. Telekom Baltija (Triatel), kas piedāvā arī bezvadu tehnoloģijas — kooddales daudzskrāša piekļuves (*code division multiple access - CDMA*) sakarus ar augstu kvalitātes, datu pārraides apjoma un konfidencialitātes līmeni.

Ventspils valstspilsētas pašvaldībā izveidotais optiskais datu pārraides tīkls ar 100 Gbit/s lielu datu pārraides ātrumu ir pašlaik ātrākais pilsētas līmeņa datortīkls Baltijas valstīs. Izveidoto infrastruktūru var bez maksas izmantot arī katrs ventspilnieks un pilsētas viesis, jo Ventspils Digitālais centrs (turpmāk – VDC) nodrošina arī plašu bezmaksas Wi-Fi zonas darbību pilsētā, kas aptver vairāk kā 350 apraides staciju. Jau 2017. gadā, lai plānveidīgi un mērķtiecīgi attīstītu Ventspils industriālās teritorijas, padarot tās pievilcīgas investoriem jaunu darba vietu radīšanai, sākas darbs pie pilsētas optiskā datu pārraides tīkla atzara izveides Ventspils industriālajai zonai virzienā uz Robežu ielu un Ventas kreisā krasta tīkla segmenta cilpveida savienojumā ar tīkla segmentu Ventas labajā krastā rezervēta savienojuma izveidei ar maģistrālajiem datu pārraides pakalpojumu sniedzējiem.

Attēls Nr. 4. Optiskie datu pārraides tīkli



ŪDENSAPGĀDE UN KANALIZĀCIJA

Ventspils aglomerācijā rūpniecības objekti var pievienoties centralizētai pilsētas ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmai. Ūdensapgāde Ventspilī tiek nodrošināta no pazemes artēziskiem

urbumiem. Lai nodrošinātu dzeramā ūdens kvalitāti, pilsētā tiek veiktas likumdošanā noteiktās pārbaudes. Saimnieciskos notekūdeņus un no uzņēmumu priekšattīrīšanas iekārtās attīrītos ūdeņus attīra ES standartiem atbilstošās un ekoloģiski drošās notekūdeņu attīrīšanas iekārtas. Baltijas jūrā novadīto attīrītu notekūdeņu sastāvs pēc attīrīšanas pilnībā atbilst ES kvalitātes prasībām un pat pārsniedz tās. Centralizētos ūdenssaimniecības pakalpojumus Ventspils aglomerācijā nodrošina pašvaldības SIA “ŪDEKA” (turpmāk - PSIA “ŪDEKA”).⁹

Lai visus sadzīves kanalizācijas notekūdeņus nogādātu attīrīšanai uz notekūdeņu attīrīšanas kompleksu, Ventspilī darbojas vairāk nekā 20 dažāda lieluma un jaudas kanalizācijas sūkņu stacijas. Tās nodrošina pa kanalizācijas tīkliem no patērētājiem saņemto notekūdeņu savākšanu un tālāku pārsūkņēšanu uz notekūdeņu attīrīšanas kompleksu

ATKRITUMU SAVĀKŠANA

Ventspilī sadzīves atkritumu savākšanu saskaņā ar Ventspils valstspilsētas pašvaldības noslēgto līgumu centralizēti nodrošina pašvaldības SIA “**Ventspils labiekārtošanas kombināts**”¹⁰. Ventspils administratīvajā teritorijā savāktos atkritumus nodod cieto sadzīves atkritumu poligonā “Pentuļi” Ventspils novada Vārves pagastā, kur ne vien apglabā nepārstrādājamus atkritumus, bet galvenokārt nodrošina atkritumu pārstrādi un reģenerāciju. Ventspilī ir pieejami dalītās vākšanas konteineri tekstilmateriālu atkritumu savākšanai, taču daudzdzīvokļu māju iedzīvotājiem nav nodrošināta iespēja šķirot bioloģiski noārdāmos atkritumus, bet šāda infrastruktūra ir paredzēta rīcības plānos.

GĀZES APGĀDE

Ražošanas procesu nodrošināšanai Ventspilī pieejami šādi gāzes resursi:

- **sašķidrinātā naftas gāze** (LPG, t.i. propāns un propāns-butāns). Piegādātāji – SIA “Latvijas propāna gāze” un SIA “InterGaz”;
- **rūpnieciskā gāze** no dažādiem piegādātājiem, starp kuriem ir arī vadošais rūpniecisko un medicīnisko gāzu uzņēmums “AGA”;
- **sašķidrinātā dabas gāze** (LNG). Piegādātājs – SIA “JetGas”.

SILTUMENERĢIJA

Pilsētā ir ieviestas efektīvas, mūsdienu standartiem atbilstošas siltumenerģijas ražošanas tehnoloģijas ar biomasas kurināmo, kas ļauj optimizēt ražošanas izmaksas un īstenot videi draudzīgu siltuma ražošanu. Atsevišķiem Ventspils rūpnieciskajiem rajoniem ir iespējama centralizētā siltumenerģijas piegāde, to skaitā VATP un citos Ventspils rūpnieciskajos rajonos. Izmaksu ziņā tā ir lētāka nekā siltuma padeve no lokāli izbūvētiem siltumapgādes avotiem. Šos pakalpojumus nodrošina uzņēmums **Ventspils siltums**. Siltumtrases kopējais garums orientējoši ir ~1640 m. 2 ražotnes ēkas atrodas Celtnieku ielā (siltuma jaudas – 500 un 800 kW).

SAULES PARKI

VBP ir noteikusi vairākus zemes gabalus ar kopējo platību **~240 ha** platībā, kuros īstenojama saules enerģijas, kas nav domāta pašpatēriņam, parku attīstība. 2022. gadā tiks noslēgti līgumi par četrus saules parku būvniecību ar kopējo platību ~ 40 ha, savukārt ~ 150 ha ir rezervēti iznomāšanai nākamajā kārtā, 50 ha - privātā iniciatīva. Lai uzsāktu saules enerģijas parku

⁹ Ūdensapgāde un kanalizācija. Izgūts no: <https://udeka.lv/lv>

¹⁰ VLK. Izgūts no: <http://vlk.lv>

attīstību, nepieciešams saņemt apbūves tiesību: minimālais termiņš ir 10 gadi, maksimālais - 45. Iznomātie zemes gabali:

- Krasta iela 1, Ventspilī 12,79 ha;
- Mauru ceļš 27, Ventspilī 10,73 ha;
- Mauru ceļš 40, Ventspilī 11,46 ha;
- Mauru ceļš 56, Ventspilī 5,55 ha.

Ventspils industriālā parka vajadzībām rezervētā jauda ir 54,7 MW.

TIRDZNIECĪBAS IESPĒJAS

VATP un Ventspils brīvostas teritorijas tuvumā atrodas dažādas tirdzniecības iespējas, to skaitā pārtikas, apģērbu, būvniecības un mājsaimniecības preču veikali, kā arī aptiekas.

DZĪVOJAMĀIS FONDS

Ventspils valstspilsētā ir veikti nozīmīgi uzlabojumi dzīvojamā fonda attīstībā – kopš 2011.gada ēku renovācijas rezultātā gandrīz par pusi (48%) samazināts siltumenerģijas patēriņš, vairākās daudzdzīvokļu mājās ieviesti viedie ūdensskaitītāji, modernizējot ūdens uzskaites procesu. Lai veicinātu īres dzīvojamo māju attīstību, Ventspils valstspilsētas dome 2020.gadā izsludināja īres dzīvojamo māju būvniecības Ventpilī projektu konkursu ar 35% līdzfinansējumu. Konkursa 1. kārtas ietvaros kopā tika saņemti divi projekta iesniegumi pašvaldības līdzfinansējuma piešķiršanai īres dzīvojamo māju jaunbūvei Ventpils pilsētā.¹¹ Lai sniegtu atbalstu Ventpilī strādājošajiem uzņēmumiem un tie varētu piesaistīt jaunus darbiniekus, Ventspils pilsētā strādājošo uzņēmumu speciālistiem tiek nodrošināta iespēja pieteikties pašvaldības ilgtermiņa dzīvokļu īrei rindas kārtībā, atbilstoši reģistrācijas secībai.¹²

Nemot vērā, ka kopējais īres mājokļu piedāvājums vēl joprojām ir nepietiekams un parādotes jaunām darbavietām, aizvien lielāka nepieciešamība būs pēc jaunu mājokļu pieejamības, redzams, ka Ventspils valstspilsētas pašvaldības rīcības plāna 2021.-2027. gadam, Prioritātes 3-Vide: Iedzīvotāji jūtas fiziski un emocionāli nodrošināti un pārliecināti par savu nākotni ietvaros ir paredzēts rīcību virziens “V-1: Kvalitatīvu un komfortablu mājokļu attīstība”, kurš ir tiešā veidā saistīts ar dzīvojamā fonda attīstību.¹³

VESELĪBAS APRŪPES IESTĀŽU PIEEJAMĪBA VENTSPILĪ

1. SIA “Ziemeļkurzemes reģionālā slimnīca”: tā nodrošina augsti kvalitatīvus stacionāros un ambulatoros medicīniskos pakalpojumus Ventspils, Talsu, Dundagas un Rojas pilsētu un novadu iedzīvotājiem. Ziemeļkurzemes reģionālā slimnīca šobrīd ir viena no divām Kurzemes un viena no septiņām Latvijas daudzprofilu reģionālajām slimnīcām ārpus Rīgas.¹⁴

- 2014. gadā Ziemeļkurzemes reģionālajā slimnīcā tika atvērts **Kurzemes acu centrs**, kurā pieejamas modernas diagnostiskās iekārtas, kā arī piesaistīti kvalificēti speciālisti.

¹¹ Ventspils valstspilsētas pašvaldības un Ventspils novada pašvaldības Kopīgā ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030.gadam. 42. lpp. Izgūts no: https://www.ventspils.lv/app/uploads/2022/11/kop_ias_2030-1.pdf

¹² Dzīvojamais fonds. Izgūts no: <https://www.livinventspils.lv/dzive/dzivojama-fonds/>

¹³ Ventspils valstspilsētas pašvaldības rīcības plāns 2021.-2027. gadam 39. lpp. Izgūts no: https://www.ventspils.lv/app/uploads/2022/11/4_sejums_ap_vpp_ricibas_plans-1.pdf

¹⁴ SIA “Ziemeļkurzemes reģionālā slimnīca”. Izgūts no <https://ziemelkurzemesslimnica.lv>

- **Kurzemes Rehabilitācijas centrā** sniedz dažādus medicīniskās rehabilitācijas pakalpojumus, lai nodrošinātu indivīda ar funkcionēšanas traucējumiem atgriešanos vidē pēc dažādām iegūtām vai iedzimtām traumām/saslimšanām. Lietošanai pieejama plaša fizioterapijas zāle ar specializētiem rehabilitācijas trenižieriem; virtuālās realitātes telpa, kur, izmantojot robottehnoloģijas, pacientiem iespējams veikt vingrinājumus, uzlabot kustību amplitūdu un sekot progresam ar jauno tehnoloģiju un spēles elementu palīdzību; kā arī daudzveidīgas hidroterapijas iespējas ar Latvijā unikālu baseinu ar paceļamo grīdu un caurredzamu stikla sienu, nodrošinot, ka baseina dziļums tiek pielāgots pacientam.
- Ziemeļkurzemes reģionālās slimnīcas **Kurzemes Nieru aizstājterapijas centrs** apkalpo Ventspils un Kuldīgas pilsētu un rajonu pacientus. Nodaļā tiek ārstēti pacienti, kuriem dažādu slimību dēļ daļēji vai pilnībā iztrūkst nieru, kā organisma attīroša orgānu funkcija, nespēja izvadīt vielmaiņas gala produktus un šķidrumu. Ārstēšana notiek pie 10 hemodialīzes aparātiem.
- **Kurzemes Mugurkaula ķirurģijas centrā** pieejamas gan ambulatorās konsultācijas, gan stacionāra pakalpojumi.

2. Pašvaldības SIA “Ventspils poliklīnika”: sniedz iedzīvotājiem primāros un sekundāros ambulatoros veselības aprūpes pakalpojumus, nodrošina funkcionālos izmeklējumus un organizē medicīnas komisijas, kā arī pēc pieprasījuma un saskaņā ar likumdošanā noteiktajām atļaujām sniedz dažādas izziņas par pacienta veselības stāvokli. Ambulatorās veselības aprūpes pakalpojumi pieejami: Ventspils poliklīnikā – Ventspilī, Raiņa ielā 6 un doktorātā – Ventspilī, Kuldīgas ielā 110. Doktorātā pacientus pieņem divas ģimenes ārstes.¹⁵

3. SIA “Dziedinātava”: galvenā darbības joma ir rehabilitācija.¹⁶

4. SIA “MIEGA SLIMĪBU CENTRS” Ventspils filiāle: pirmā specializētā privātklīnika Latvijā, kas nodarbojas ar miega apnojas, krākšanas un bezmiega diagnostiku un ārstēšanu. Klīnikā tiek izmantotas visjaunākās tehnoloģijas miega apnojas diagnostikā un ārstēšanā.¹⁷

5. Pārventas poliklīnika (SIA “Kronoss”): pieejamie pakalpojumi iekļauj speciālistu konsultācijas: dermatovenerologs; kardiologs; ķirurgs; asinsvadu ķirurgs; flebologs; ķirurgs ar specializāciju proktoloģijā; neirologs; oftalmologs; otolaringologs; traumatologs ortopēds; arodveselības un arodslimību ārsts; jūrnieku ārsts. Piedāvāta arī diagnostika (ultrasonogrāfija, doplerogrāfija, elektrokardiogrāfija, spirogrāfija, rentgenogrāfija), rehabilitācijas un ķermeņa estētikas pakalpojumi.¹⁸

Iespējams iegūt arī **zobārstniecības pakalpojumus** (piemēram, klīnikā “Zinta”, SIA “Medent”, “Smaids-A” un citas).

ĒDINĀŠANAS IESPĒJAS

Ventspils iedzīvotāju un tūristu vajadzībām Ventspilī atrodas 4 restorāni, 15 kafejnīcas, 2 krogi, 1 ātrās ēdināšanas uzņēmums/bistro un 1 konditoreja.¹⁹ Ventas Ziemeļu krastā, kur atradīsies

¹⁵ Ventspils poliklīnika. Izgūts no <https://www.ventspilspoliklinika.lv/par-mums/par-polikliniku/>

¹⁶ SIA “Dziedinātava”. Izgūts no <https://www.dziedinatava.lv/par-mums/>

¹⁷ SIA “Miega slimību centrs”. Izgūts no <http://www.miegacentrs.lv/lv/91-par-mums>

¹⁸ SIA “Kronoss” Izgūts no <https://vc4.lv/filiales-un-kontakti/parventas-poliklinika/>

¹⁹ Visit Ventspils - <https://www.visitventspils.com/kur-paest/>

VIP, šobrīd ir 2 kafejnīcas – “Paradīze” un “Ventiņkrogs”. Pārējās 20 ēdināšanas vietas atrodas Ventas Dienvidu krastā.

STĀVLAUKUMI

Kopumā teritorijā pieejami 6 D klases stāvlaukumi atbilstoši Ministru kabineta 2021. gada 7. janvāra noteikumos Nr. 26 “Noteikumi par valsts un pašvaldību autoceļu ikdienas uzturēšanas prasībām un to izpildes kontroli” ietvertajai klasifikācijai.

Tabula Nr. 2. D klases stāvlaukumi Ventspils industriālā parka teritorijā.

Nr.p.k.	Nosaukums	Brauktuves platība (m ²)
1.	Talsu iela 124 pie Kaiju ielas	1880
2.	Talsu iela 200	3040
3.	VATP 1	2472
4.	VATP 2	1394
5.	VATP 3	1300
6.	VATP 4	1100
KOPĀ		11 186

1.2. Industriālo teritoriju pieejamība Latvijā

Sniegts pārskats par 2023. gada sākumā funkcionējošiem un plānotiem industriāliem parkiem un teritorijām Latvijā. Latvijā ir 6 ilgstoši funkcionējoši industriālie parki, kuri komersantiem nodrošina nepieciešamās inženierkomunikācijas, infrastruktūru un zemi un telpas biznesa attīstības vajadzībām.

Šobrīd Latvijā strauji notiek industriālo parku attīstība, kopumā identificējot 19 industriālos parkus, neskaitot VIP, kuri jau ir funkcionējoši, ir attīstības vai izbūves stadijā, vai arī ir identificētas teritorijas to nākotnes attīstībai. No tiem lielākie un stratēģiski nozīmīgākie ir:

Valmieras industriālais parks

Valmieras industriālajās teritorijās ir pieejama un šobrīd tiek papildus izbūvēta augstākā līmeņa infrastruktūra. Pieejami elektrības un optiskie tīkli, ceļi, gāzesvads, apgaismojuma tīkls, dzelzceļa savienojums, ūdens un kanalizācijas sistēmas. Investori var saņemt arī nekustamā īpašuma nodokļa atlaides 25-90% apmērā. Industriālo teritoriju attīstīšanai identificētas teritorijas aptuveni 120 ha platībā, veidojot trīs industriālo teritoriju klasterus: rūpniecības un eksporta parku (bijušo gaļas kombināta teritoriju), Valmieras industriālo parku (no valsts atgūtā teritorija pilsētas dienvidos), kā arī industriālās teritorijas pie Valmieras biznesa un inovāciju inkubatora ēkas. Kā industriālajās teritorijās attīstāmās nozares tika identificētas: stikla šķiedras produktu un būvmateriālu ražošana, koka un papīra izstrādājumu ražošana (īpaši koka daudzstāvu ēku apbūvei), mašīnbūve un metālapstrāde, enerģijas ražošana un materiālu pārstrāde, informācijas un komunikācijas pakalpojumi, elektrotehnikas un elektronikas ražošana, uzglabāšanas un transporta palīgdarbības, pārtikas produktu un dzērienu ražošana. Industriālajās teritorijās tiks ieviesti industrijas viedie risinājumi, kā arī zaļināšanas, digitalizācijas un aprites ekonomikas principi.²⁰

²⁰ Valmieras industriālais parks. Izgūts no <https://developvalmiera.lv/17701-2/>

Rīgas Industriālais parks

Rīgas Industriālais parks piedāvā nomāt biroju un noliktavu telpas energoefektīvās ēkās sakārtotā un norobežotā teritorijā. Parks atrodas starp Purvciem un Pļavniekiem 10 minūšu attālumā no Rīgas centra un Rīgas apvedceļa. Tam ir 20 hektāru plaša norobežota teritorija.²¹ Teritorijā pieejama arī sporta halle, ēdnīca, aptieka un citi veikali.

Liepājas industriālais parks

Liepājā notiek aktīva industriālo teritoriju attīstība. Karosta šobrīd pārtop par industriālo parku, kur tiek sakārtotas ielas un infrastruktūra. Uzņēmējiem jāņem vērā, ka, attīstot ražošanu Karostā, būs jā saglabā vēsturisko ēku aprises. Savukārt "Meldru ielas industriālais parks" teritorija ir izvietota tieši maģistrālās Brīvības ielas tuvumā, nodrošinot teritorijā strādājošajiem uzņēmumiem ērtu pieeju gan A9 šosejai, gan Liepājas ostai. Minētā teritorija sastāv no trīs atsevišķiem zemes gabaliem, kas ar Liepājas valstspilsētas Domes un Eiropas Reģionālā Attīstības Fonda atbalstu ir aprīkoti ar apbūvei nepieciešamajām inženierkomunikācijām. Visi zemes gabali ir iznomāti. Nākamajos desmit gados Liepāja ir iecerējusi attīstīt zaļu industriālo parku arī bijušā "Liepājas Metalurģs" teritorijā, kas kļūtu par zaļās ražošanas un aprites ekonomikas efektivitātes piemēru un radītu vairāk nekā 3000 jaunu darba vietu. Tiek prognozēts, ka vairāk nekā 120 ha rūpnieciskajā teritorijā varētu uzbūvēt vai renovēt ēkas 250 000 m² platībā.²²

Cēsu industriālais parks

Cēsu industriālais parks sastāv no 13 komercdarbībai piemērotiem zemes gabaliem. Teritorija ir ērti sasniedzama no valsts galvenajiem nacionālas nozīmes autoceļiem A2 Rīga - Veclaicene un A3 Inčukalns - Valka. A2 autoceļš atrodas 13 km attālumā no Robežu ielas, savukārt A3 autoceļš - 21 km attālumā. Cēsu industriālajam parkam ir nodrošināta piekļuve, izbūvējot jaunu ielu ar asfaltbetona segumu, elektrības, gāzes, ūdens un kanalizācija apgāde, kā arī ielu apgaismojums. Komunikāciju tīkls tiek izbūvēts līdz zemes gabalu robežām. Teritorijā atrodas arī daļēji saglabāties dzelzceļa sliežu tīkls, ko iespējams atjaunot.²³

Jelgavas biznesa parks

Jelgavas biznesa parks ir viens no lielākajiem rekonstruētajiem industriālajiem parkiem Latvijā ar kopējo platību 23 ha un iznomājamo telpu platību vairāk kā 70 000 m². Industriālais parks atrodas vēsturiskajā automobiļu rūpniecības uzņēmuma Rīgas automobiļu fabrika teritorijā, kas ilgu laiku bija viens no nozīmīgākajiem industriālajiem objektiem valsts tautsaimniecībā. Jelgavas biznesa parks ir īpaši piemērots ražošanai ar lielaudas enerģijas padevi un piedāvā plašas ražošanas telpas. Biznesa parkā iespējams nomāt ražošanas telpas, noliktavu un biroju telpas.²⁴

Nordic Industrial Park Olainē

Olainē atrodas *Nordic Industrial Park*, kas ir viens no vecākajiem industriālajiem parkiem Latvijā. Tas tika izveidots 2000. gadā bijušās plastmasas pārstrādes rūpnīcas teritorijā un tas ir

²¹ Rīgas industriālais parks. Izgūts no <https://rigaindustrialpark.lv>

²² Liepājas industriālais parks. Izgūts no <https://liepaja-sez.lv/lv/investoriem/attistibas-teritoriju-piedavajums>

²³ Cēsu industriālais parks. Izgūts no https://www.cesis.lv/images/userfiles/files/uznemeji/Cesu_industrialais_parks_2022.pdf

²⁴ Jelgavas industriālais parks. Izgūts no <https://industrial-park.lv/jelgavas-biznesa-parks-razosanas-telpu-noma/>

kļuvis par vienu no vadošajiem parkiem nozarē, kvalitātes un pakalpojumu jomā. Parka teritorijā atrodas 16 ražošanas un noliktavu vajadzībām piemērotas ēkas, kā arī plašs biroju centrs. Visas celtnes ir pilnībā atjaunotas un izremontētas atbilstoši Eiropas standartiem, un ir pielāgojamas jebkura veida saimnieciskajai darbībai. Olaines pilsēta atrodas 26 km no Rīgas, tās ģeogrāfiskais stāvoklis sekmē uzņēmējdarbības, tranzīta un kvalitatīvu pakalpojumu attīstību. *Nordic Industrial Park* iespējams nomāt ražošanas telpas, noliktavu un biroju telpas.²⁵

Bauskas industriālais parks

Bauskas Industriālā un Loģistikas parka teritorija sasniedz 85 ha, no kuriem 70 ha paredzēti rūpnieciskai apbūvei, bet 15 ha komercapbūvei. Parkā ir izveidota parcelācija ar zemes gabaliem no 1 ha līdz 27 ha platībā. Zemes gabaliem ir nodrošināti jaunbūvēti pievedceļi, elektroapgādes, ūdensapgādes un kanalizācijas infrastruktūra. Elektrības pieslēgums tiek nodrošināts no 110kV līnijas ar iespēju jaudu palielināt līdz 30MW. Nepieciešamības gadījumā ar pašvaldības atbalstu ir iespējama gāzes apgādes pieslēguma izveide. Apbūves augstums atļauts līdz 7 stāviem ar 150% intensitāti. Teritorija tiek piedāvāta ilgtermiņa nomai uz izdevīgiem nosacījumiem.²⁶

Salīdzinošs apkopojums par būtiskākajām industriālajām teritorijām Latvijā pieejams Pielikumā Nr. 3.

1.3. Izglītības un pētniecības iespējas

1.3.1. Izglītība

Ventspils valstspilsētā darbojas 10 pirmsskolas izglītības iestādes, kurās nav rindas un ir pieejamas brīvas vietas regulārai jaunu bērnu uzņemšanai, 9 vispārizglītojošās dienas skolas (1 valsts ģimnāzija, 3 vidusskolas, 4 pamatskolas un 1 sākumskola), 4 profesionālās izglītības/ievirzes skolas (VT, VMV un VMS) un Ventspils Sporta skola “Spars”). Interesu izglītības nodarbības notiek gan vispārizglītojošajās skolās, gan VMV, VMS, VDC, Ventspils sporta skolā “Spars”, Ventspils Jaunrades namā un VeA. Valstspilsētā atrodas augstākās izglītības institūcija VeA. Tās dibināšanas mērķis ir nodrošināt ventspilniekiem un visas Latvijas iedzīvotājiem augstākās izglītības pieejamību tuvu dzīvesvietai. Pieaugušo izglītības piedāvājumu nodrošina VeA Mūžizglītības centrs, VDC un VT. Kopš 2013.gada 20.maija VeA ir zinātniskās institūcijas statuss. Tāpat Ventspils valstspilsētā darbojas 2 augstākās izglītības iestāžu filiāles – RTU Ventspils studiju un zinātnes centrs, kā arī Juridiskās koledžas Ventspils filiāle.

Ar Ventspils valstspilsētas pašvaldības atbalstu publisko bibliotēku attīstības projekta “Trešais tēva dēls” ietvaros Galvenajā bibliotēkā ir izveidots RMC, kas aprīkots ar mūsdienīgu datortehniku – 18 portatīvajiem datoriem, 10 planšetēm, daudzfunkcionālu printeri, 3D pildspalvām un interaktīvo tāfeli. RMC iedzīvotājiem ir iespēja saņemt bezmaksas konsultāciju darbam ar datortehniku un iespēja saņemt palīdzību interneta izmantošanā. RMC tiek piedāvāta iespēja apgūt un izmantot īpašas iekārtas cilvēkiem ar redzes traucējumiem. Ventspils bibliotēka ir iesaistīta arī mūžizglītības pasākumos. Daudzveidīgs mūžizglītības piedāvājums novada iedzīvotājiem ir pieejams Ventspils pilsētā, tai skaitā, VeA Mūžizglītības centrā.

²⁵ Nordic industrial park Olainē. Izgūts no <https://industrial-park.lv/nordic-industrial-park-razosanas-telpu-noma>

²⁶ Bauskas industriālais parks. Izgūts no <https://www.bauska.lv/lv/uznemejdarbiba/investoriem/industrialais-un-logistikas-parks>

Ventspils Augstskola

VeA ir 1997. gadā dibināta valsts augstskola un zinātniskā institūcija, kura atrodas Izglītības un zinātnes ministrijas pārraudzībā, bet savu darbību un attīstību virza saskaņā ar Kurzemes reģiona un Ventspils pilsētas attīstības mērķiem. VeA galvenie darbības virzieni ir augstākā izglītība, zinātniskā darbība, zināšanu komercializācija un mūžizglītība.

VeA darbojas trīs fakultātes: kopš 1997. gada Ekonomikas un pārvaldības fakultāte un Tulkošanas studiju fakultāte, bet kopš 2005. gada – Informācijas tehnoloģiju fakultāte. VeA tiek īstenotas 17 studiju programmas piecos studiju virzienos:²⁷

1. IKT;
2. Elektronika, viedās tehnoloģijas un mehatronika;
3. Vadība;
4. Komunikācija;
5. Tulkošana.

VeA ir izveidotas trīs kopīgas studiju programmas ar citām augstskolām:²⁸

1. bakalaura studiju programma "Kuģu navigācijas elektronika" ar Latvijas Jūras akadēmiju;
2. doktora studiju programma "Valodniecība" ar Liepājas Universitāti;
3. doktora studiju programma "Ekonomika un uzņēmējdarbība" ar Vidzemes augstskolu un Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmiju.

VeA piedāvā pirmā līmeņa, bakalaura, maģistra un doktora studiju programmas. VeA darbība ir saistīta ar šādām Latvijas zinātnes nozarēm un stratēģiskās specializācijas virzieniem:²⁹

- dabaszinātnes (astronomija un astrofizika, matemātiskā modelēšana fizikā, optisko signālu un spektroskopijas pielietojumi);
- inženierzinātnes un tehnoloģijas (satelīttehnoloģijas un elektronika, augstas veiktspējas skaitļošana, zemes virsmas tālīzpēte, informācijas un komunikāciju tehnoloģijas un elektronika pielietojamās zinātnēs, signālu un attēlu apstrādes tehnoloģija);
- sociālās zinātnes (uzņēmējdarbība, inovācijas, reģionālā attīstība, ekonomika un sociālā kapitāla vadība);
- humanitārās un mākslas zinātnes (vārds un teksts sastatījumā, kontaktā un tulkojumā, leksikogrāfija un terminoloģija, tulkošana un sabiedrība).

VeA ir Latvijas Informācijas un Komunikāciju Tehnoloģiju asociācijas (LIKTA) un Elektrotehnikas un Elektronikas Rūpniecības asociācijas biedrs?³⁰

- studiju satura izstrādē un pilnveidošanā;
- jaunu studentu piesaistes pasākumos;
- prakses iespēju un bakalaura un maģistra darbu tēmu piedāvājumā studentiem;

²⁷ VeA studijas. Izgūts no: <https://www.venta.lv/studijas>

²⁸ VeA studijas. Izgūts no: <https://www.venta.lv/studijas>, Latvijas Jūras akadēmija. <https://www.latja.lv/bakalaura-studijas/>

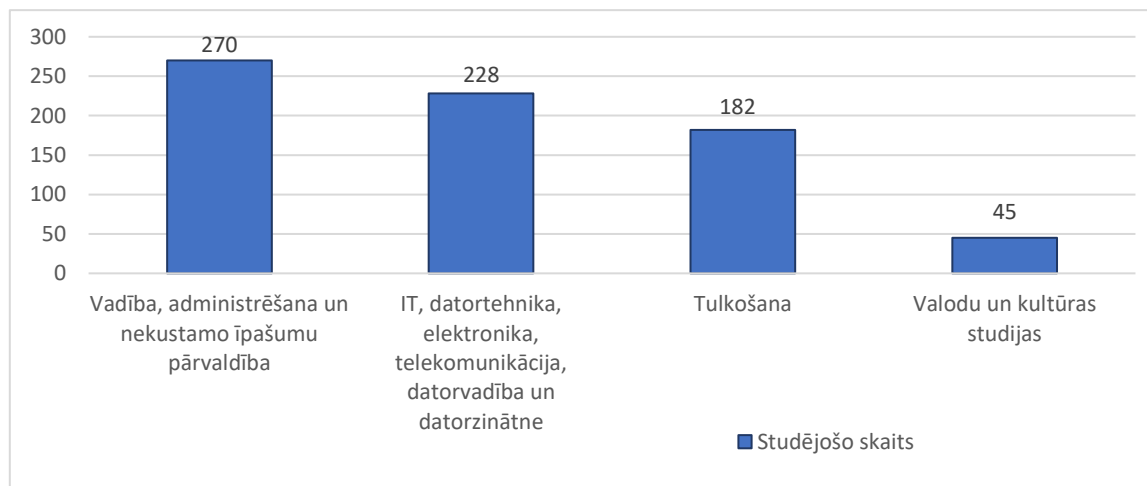
²⁹ Ventspils Augstskolas Stratēģija 2021. – 2027. gadam. 5. lpp. Izgūts no: https://irp.cdn-website.com/f6b5d556/files/uploaded/VeA_Strategija_2021_2027.gadam.pdf

³⁰ Studiju virziena informācijas tehnoloģija, datortehnika, elektronika, telekomunikācijas, datorvadība un datorzinātne pašnovērtējuma ziņojums, 38. lpp. Izgūts no: https://irp.cdn-website.com/f6b5d556/files/uploaded/07-3_ITF_pasnov_zin_2019_2020.pdf

- pētījumu tēmu tuvināšanā uzņēmumu vajadzībām un pētījumu veikšanā sadarbībā ar uzņēmumiem, tajā skaitā struktūrfondu programmās (Kompetences centri, Tehnoloģiju pārnese, Inkubatoru atbalsts).

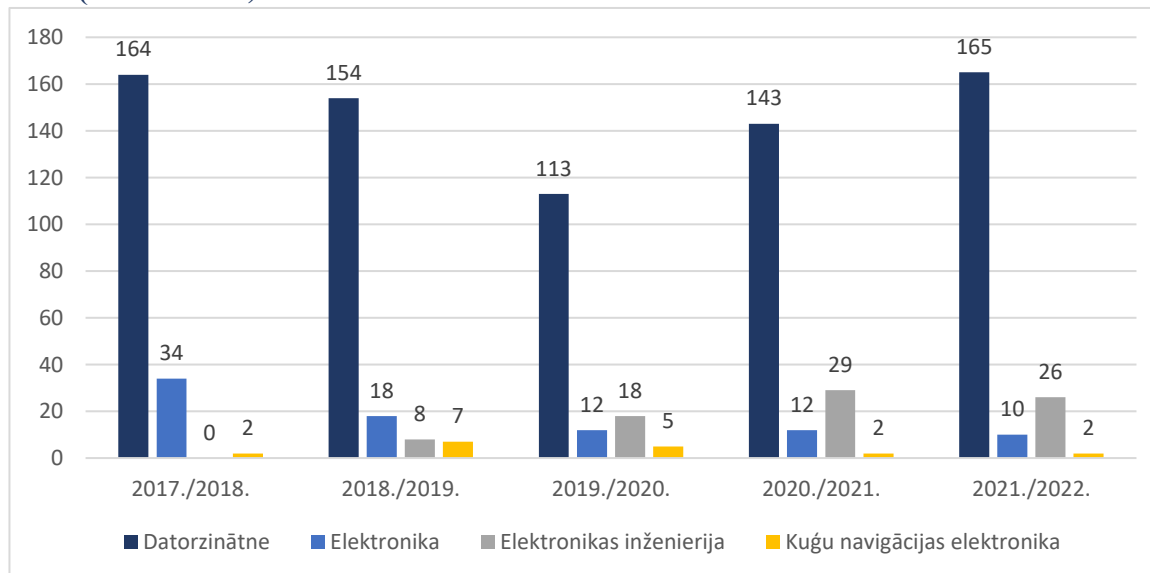
2019./2020. akadēmiskajā gadā VeA bija 725 studējošo. Visvairāk studējošo izvēlējušies studiju virzienu “Vadība, administrēšana un nekustamo īpašumu pārvaldība” (270 studējošie) un studiju virzienu “IT, datortehnika, elektronika, telekomunikācija, datorvadība un datorzinātne” (228 studējošie). Studiju virziens “Tulkošana” ir trešais lielākais (182 studējošie), savukārt studiju virzienu “Valodu un kultūras studijas” izvēlējušies 45 studējošie.

Attēls Nr. 5. Studējošo skaits VeA (2019./2020.)³¹



Tas nozīmē, ka 31% studentu izvēlas jomas, kuras Ventspils valstspilsēta ir noteikusi par prioritārajiem virzieniem un kas apkalpo Ventspils valstspilsētas prioritārās nozares.

Attēls Nr. 6. Studējošo skaits VeA bakalaura līmeņa programmās, Ventspils prioritārajās jomās (2017 – 2022)³²

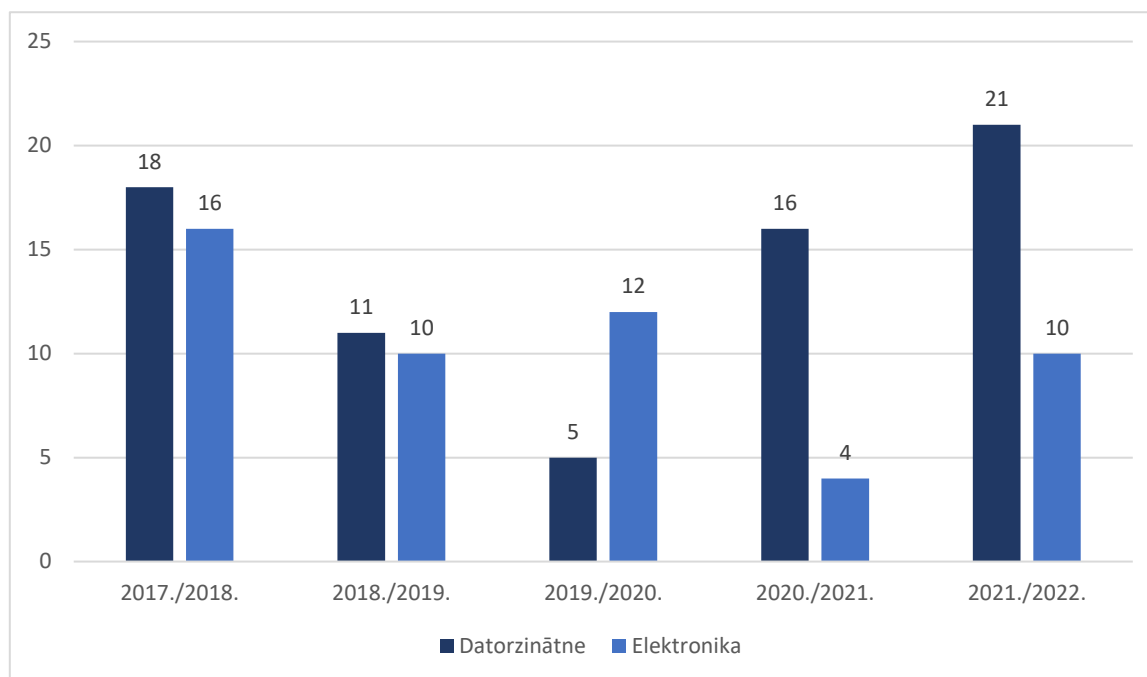


³¹ Ventspils pilsētas izglītības attīstības koncepcija (2021.-2027). Izgūts no: https://vip.ventspils.lv/wp-content/uploads/Ventspils_EDU_konsolidets_FINAL.pdf

³² Informācijas tehnoloģiju fakultātes pašnovērtējuma ziņojums. Izgūts no: https://irp.cdn-website.com/f6b5d556/files/uploaded/SADA%C4%BBA%20DOKUMENTI_ITF_pasnov_zin_2022.pdf

Kā redzams attēlā Nr.6, ievērojami lielākais studentu skaits ir datorzinātņu virzienā, 2021./2022. mācību gadā veidojot 81% īpatsvaru attiecībā pret pārējām bakalaura līmeņa programmām prioritārajās jomās. Otrs lielākais studentu skaits pēdējos trīs mācību gados novērojams elektronikas inženierijā, taču viszemākais – kuģu navigācijas elektronikā.

Attēls Nr. 7. Studējošo skaits VeA maģistra līmeņa programmās, Ventspils prioritārajās jomās (2017 – 2022)³³



Kā redzams attēlā Nr.7, arī maģistra līmeņa programmās studenti vairāk izvēlās studēt datorzinātnes, nevis elektroniku. 2021./2022. mācību gadā datorzinātņu studentu īpatsvars pret elektronikas studentiem veidoja 68%.

VeA ir nozīmīga loma jaunu un kvalitatīvu darbinieku sagatavošanā prioritāro nozaru uzņēmumiem Ventspils valstspilsētā, Ventspils novadā un arī ārpus pilsētas un novada robežām, kā arī VIP prioritārām viedās specializācijas jomām.

VeA ir noslēgts sadarbības līgums ar VATP par prakses vietu piedāvāšanu VeA studentiem. Viens no darba devējiem, pie kura strādā VeA absolventi ir VDC. Tāpat vairāki IT nozares uzņēmumi ir atvēruši reģionālās filiāles Ventspilī, kas norāda, ka VeA spēj piedāvāt kvalificētus speciālistus. SIA "Accenture" un SIA "Emergn" VeA absolventu pieejamība bija būtisks priekšnosacījums savu biroju atvēršanai Ventspilī. Cieša sadarbība izveidota arī ar SIA "TestDevLab", kura dibinātāji ir divi VeA absolventi. Uzņēmuma birojā Rīgā un Ventspilī vairāk kā 50% darbinieku ir VeA absolventi. Tāpat VeA absolventi strādā valsts, pašvaldības iestādēs un dažādos citos uzņēmumos, piemēram, Skype, SIA "IBM Latvija", SIA "Tilde", SIA "Tieto Latvia", SIA "Ventspils Nafta" termināls, AS "Ventbunkers", AS "Digital Mind", SIA "Baltic Technology Group", SIA "TELE2", SIA "Hansa Matrix",

³³ Informācijas tehnoloģiju fakultātes pašnovērtējuma ziņojums. Izgūts no: [https://irp.cdn-website.com/f6b5d556/files/uploaded/SADA%C4%BBA%20DOKUMENTI ITF pasnov zin 2022.pdf](https://irp.cdn-website.com/f6b5d556/files/uploaded/SADA%C4%BBA%20DOKUMENTI%20ITF%20pasnov%20zin%202022.pdf)

SIA “EuroLCD's”, SIA “Lightspace Technologies”, SIA “Mikrotik”, kā arī pašu dibinātās komercsabiedrībās.³⁴

Ventspils Tehnikums

PIKC “Ventspils Tehnikums” ir Latvijas Republikas Ministru kabineta dibināta izglītības iestāde, kura īsteno arodizglītības, profesionālās vidējās un tālākizglītības programmas. Kopš 2011. gada 1. septembra VT ir kļuvis par mūsdienīgu, prestižu, uz zināšanām un kvalitāti balstītu profesionālās izglītības, tālākizglītības un profesionālās izglītības metodisko centru. VT ir izglītības programmu piedāvājuma un izglītojamo skaita ziņā otrs lielākais profesionālās izglītības kompetences centrs Kurzemē.

VT piedāvā 13 studiju programmas, četrās izglītības programmu jomās:³⁵

- Tīkli un automatizētās sistēmas;
- IKT;
- Metālapstrāde, mašīnbūve un autotransports;
- Viesmīlība un tūrisms.

Tāpat tiek īstenota speciāla profesionālās izglītības forma – darba vidē balstītas mācības, kurā students praktiskās iemaņas vismaz pusi no mācību laika apgūst reālā darba vidē uzņēmumā, bet teorētiskās zināšanas – profesionālās izglītības iestādē.³⁶

VT ir Latvijas Darba devēju konfederācijas (LDDK) biedrs, aktīvi iesaistoties sociālajā dialogā ar darba devējiem, valsts pārvaldes institūcijām un sabiedrību. Veiksmīga sadarbība ir izveidojusies ar Mašīnbūves un metālapstrādes rūpniecības asociāciju (MASOC). Tāpat VT ir Latvijas Viesnīcu un restorānu asociācijas (LVRA) biedrs. Kā arī, jau vairākus gadus VT ir veiksmīga sadarbība ar Latvijas elektrotehnikas un elektronikas rūpniecības asociāciju, Latvijas Kokrūpniecības asociāciju, Latvijas Būvniecības asociāciju, Latvijas grāmatvežu asociāciju, Elektriķu brālību un SIA “HansaMatrix Ventspils”. VT sadarbībā ar Ventspils valstspilsētas pašvaldību, tās iestādi “Ventspils Izglītības pārvalde”, SIA “HansaMatrix Ventspils”, VATP, VDC, VeA u.c. organizācijām, ir izveidojuši Ventspils Tehnoloģiskās attīstības padomi.³⁷ Tāpat kā VeA, arī VT ir ļoti nozīmīga loma jauno speciālistu sagatavošanā Ventspils industriālā parka prioritārajās viedās specializācijas jomās.

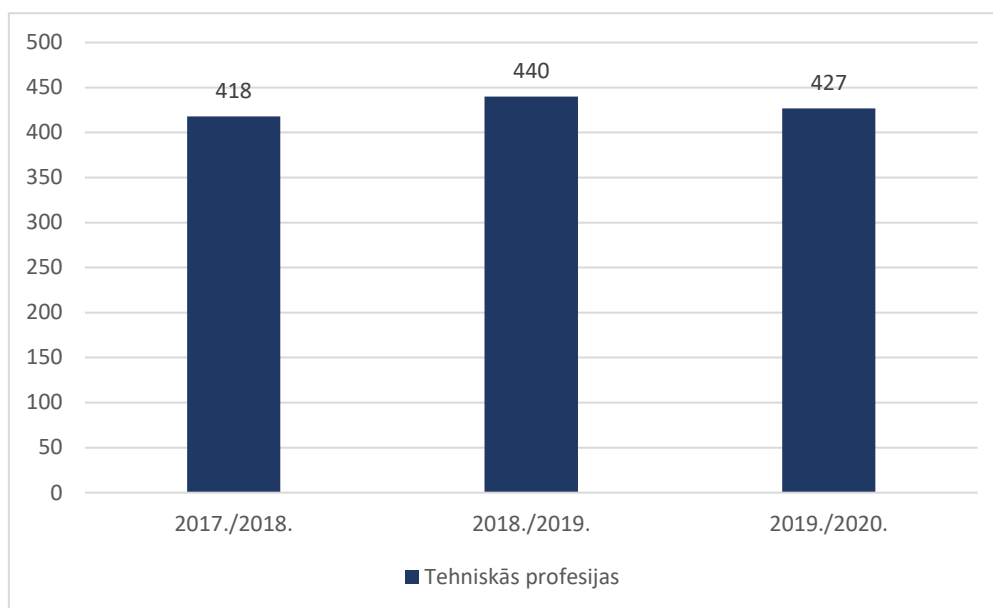
³⁴ Studiju virziena informācijas tehnoloģija, datortehnika, elektronika, telekomunikācijas, datorvadība un datorzinātne pašnovērtējuma ziņojums, 38. lpp. Izgūts no: https://irp.cdn-website.com/f6b5d556/files/uploaded/07-3_ITF_pasnov_zin_2019_2020.pdf

³⁵ Izglītības programmu jomas. Izgūts no: <https://www.ventspilstehnikums.lv/izglitibas-programmu-jomas/>

³⁶ Turpat

³⁷ PIKC "Ventspils Tehnikums" Attīstības un investīciju stratēģija 2021. - 2027. gadam. 17.-18. lpp. Izgūts no: https://www.ventspilstehnikums.lv/wp-content/uploads/2022/08/VT-Strategija_21-27.pdf

Attēls Nr. 8. Studējošo skaits VT, Ventspils prioritārajās jomās (2017 – 2020)³⁸



VT tehniskas ievirzes profesijās (automehāniķis, inženierkomunikāciju tehniķis, datorsistēmu tehniķis, elektrotehniķis, inženierkomunikāciju tehniķis, mašīnbūves tehniķis, metinātājs, programmvadības metālapstrādes darbgaldu iestatītājs un programmēšanas tehniķis), kuras ir attiecināmas uz prioritāro jomu virzieniem, studējošo skaits ir bijis mainīgs, 2019./2020. gadā samazinoties par 13 studentiem (attēls Nr.8).

Ar vadošajiem VT sadarbības partneriem – uzņēmumiem ir noslēgti divpusēji sadarbības līgumi par studentu prakses un darba vietu nodrošināšanu prioritāro nozaru uzņēmumos.³⁹

- SIA “Bucher Municipal”;
- SIA “Malmar Sheet Metal”;
- SIA “Ventamonjaks serviss”;
- SIA “Pilsbūve”;
- SIA “HansaMatrix Ventspils”;
- SIA “Elektriķis”;
- SIA “Volts 1”;
- AS “Latvenergo” Sadales tīkls Rietumu reģions Ventspils nodaļa;
- SIA “FIX”;
- PSIA “Ventspils siltums”.

Līdz ar to Ventspils valstspilsētā ir pieejams plašs izglītības iespēju klāsts, kas veicina uzņēmējdarbībai nepieciešamo cilvēkresursu sagatavošanu. Izglītības institūciju infrastruktūra ir moderna un piemērota daudzveidīgu programmu īstenošanai visos izglītības veidos. Ventspils valstspilsētas pašvaldības iestādē “Ventspils Izglītības pārvalde” un citās iestādēs

³⁸ Ventspils pilsētas Izglītības attīstības koncepcija 2021. – 2027. gadam. 23. lpp. Izgūts no: https://vip.ventspils.lv/wp-content/uploads/Ventspils_EDU_konsolidets_FINAL.pdf

³⁹ PIKC “Ventspils Teknikums” Attīstības un investīciju stratēģija 2021. - 2027. gadam. 17.-18. lpp. Izgūts no: https://www.ventspilstehnikums.lv/wp-content/uploads/2022/08/VT-Strategija_21-27.pdf

strādā profesionāls personāls, kas koordinē gan pieredzes pārneses pasākumus, gan jauna mācību satura ieviešanu Ventspils valstspilsētas izglītības iestādēs.

Vērtējot izglītības iestāžu pieejamību un to sasaisti ar prioritārajiem Ventspils industriālā parka attīstības sektoriem novērojams, ka šobrīd ir plašas iespējas apgūt augstākā līmeņa zināšanas IKT un elektronikas jomā. VeA piedāvā iegūt gan bakalaura, gan maģistra līmeņa grādu IKT sektorā, savukārt, elektronikas sektorā ir pieejamas trīs dažādas ar elektroniku saistītas bakalaura līmeņa studiju programmas, kā arī viena maģistra līmeņa studiju programma. Turpretī VT piedāvā izglītības iespējas ar atjaunojamo energoresursu apkalpošanu saistītās jomās, līdz ar to, vērtējams, ka Ventspils industriālā parka prioritārajās viedās specializācijas jomās šobrīd ir atbilstoša izglītības pieejamība, taču nākotnē jādomā par jaunu programmu ieviešanu VeA un VT studiju piedāvājumā, kas tieši saistītas ar VIP viedās specializācijas jomām - zināšanu ietilpīga bioekonomika, biomedicīna, medicīnas tehnoloģijas, farmācija, fotonika un viedie materiāli, tehnoloģijas un inženiersistēmas, viedā enerģētika un mobilitāte, informācijas un komunikācijas tehnoloģijas.

Ieteicamās jaunās programmas VeA studiju programmu piedāvājumā, kuras ir sasaistē ar VIP uzņēmumiem un to vajadzībām:

- Materiālu inženierija;
- Ķīmija un ķīmijas tehnoloģija;
- Vides inženierija;
- Viedā elektroenerģētika;
- Siltumenerģētika un siltumtehnika.

Ieteicamā jaunā programma VT studiju programmu piedāvājumā, kura ir sasaistē ar VIP uzņēmumiem un to vajadzībām:

- Atjaunojamās enerģētikas tehnikas.

1.3.2. Pētniecība

Kā galvenā iestāde pētniecības nodrošināšanai Ventspilī ir VeA, esot par mājvietu 47 zinātniskiem darbiniekiem ar doktora zinātnisko grādu. VeA ir divi pētniecības centri – IZI VSRC un TPIC. Kā ļoti nozīmīga institūcija pētniecības un attīstības veicināšanai un atbalstam Ventspilī ir VATP, ar kura palīdzību īstenoti vairāki starptautiskas nozīmes pētniecības projekti.

VeA zinātniskais personāls piedalās dažādu projektu īstenošanā, lai veicinātu pētniecības darbības, lielu uzmanību pievēršot pētījumiem ar potenciālu pielietojumu nākotnē, piemēram, projekti:⁴⁰

- "Mobilā lietotne "Medicīnas terminu angļu - latviešu - angļu tulkojošā un sarunvārdnīca"";
- "Viedais bioloģijas speciālās leksikas informācijas sistēmu komplekss lingvistiskās daudzveidības pētniecībai un saglabāšanai IMDS";
- "Mobila ūdeņraža hidrauliskas saspiešanas un uzpildes kompleksa prototipa izstrāde";
- "Ūdeņraža hidrauliskās saspiešanas eksperimentālie pētījumi un tehnoloģijas izstrāde";

⁴⁰ Ventspils Augstskolas Stratēģija 2021. – 2027. gadam. 12. lpp. Izgūts no: https://irp.cdn-website.com/f6b5d556/files/uploaded/VeA_Strategija_2021_2027.gadam.pdf

- “Kriogēnās izolācijas siltumvadītspējas testēšanas sistēma”.

VeA strādā augsti kvalificētu pētnieki arī no ārzemēm. Pamatā pētnieki tiek piesaistīti zinātnisko projektu, t.sk. ES struktūrfondu specifiskā atbalsta mērķa (SAM) 1.1.1.1. “Atbalsts praktiskas ievirzes pētījumiem” ietvaros. Kvalificēti ārvalstu viespētnieki ir iesaistīti arī ES struktūrfondu SAM 1.1.1.2. “Pēcdoktorantūras pētniecības atbalsts” projektos, piemēram, “Ārpusgalaktisko radioavotu mainīguma dienas un vairāku dienu ietvaros pētījumi ar Ventspils Starptautiskā radioastronomijas centra teleskopiem (RISE)” kā arī citos projektos, t.sk. Latvijas Zinātnes Padomes lietisķo pētījumu projektos "Latvijas un Ukrainas saskaņoti savdabīgas radio galaktikas “*Perseus A*” pētījumi radio un optiskajās joslās” un “Radio lokācijas, balstīta uz radioviļņu izkliedes efektu, metodes pielietojums kosmosa objektu detektēšanai”.⁴¹

Ventspils Starptautiskais Radioastronomijas centrs

IZI VSRC ir zinātnes izglītības centrs, kas specializējies augstas kvalitātes nākotnes pētniecisko pakalpojumu īstenošanā kosmosa tehnoloģiju un signālapstrādes zinātnes jomās.

IZI VSRC sadarbojas ar dažādām Latvijas, Baltijas un ārzemju augstskolām un organizācijām, lai īstenotu dažādus projektus, veicinātu nozares attīstību (pētījumi industriālās matemātikas, prototipēšanas, telekomunikāciju, satelītnavigācijas, jonosfēras u.c. virzienos), kā arī doktorantu un fizikas profila studentu apmācīšanu un jauno speciālistu pieredzes celšanu dažādās zinātnes sfērās.

Pētniecības virzieni:⁴²

- Saules fizika;
- Inženierfizika;
- Tuvā kosmosa objektu pētījumi;
- Atjaunojamās enerģijas pētījumi;
- Kiberfizikālās sistēmas;
- Satelītinženierija;
- Jaunās radioteleskopu tehnoloģijas.

IZI VSRC aktīvi piedalās arī dažāda līmeņa projektu konkursos, sekmīgi tiem piesaistot finansējumu. Līdz šim IZI VSRC ir īstenojis, vai īsteno 31 projektu:⁴³

- Valsts finansētie projekti - 9;
- ES un Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) projekti - 13;
- Horizon 2020 un Horizon Europe projekti – 3;
- Starptautiskie projekti – 3;
- Eiropas Kosmosa aģentūras projekti – 2;
- Citi projekti – 1.

Tāpat IZI VSRC līdz šim ir pieteikuši 11 patentus, un izstrādājuši 101 zinātnisko rakstu.

⁴¹ Ventspils Augstskolas Stratēģija 2021. – 2027. gadam. 11. lpp. Izgūts no: https://irp.cdn-website.com/f6b5d556/files/uploaded/VeA_Strategija_2021_2027.gadam.pdf

⁴² Pētniecība. Izgūts no: <https://www.virac.eu/petnieciba>

⁴³ Turpat

Tehnoloģiju pārnese un inovāciju centrs⁴⁴

TPIC mērķis ir resursu piesaistīšana VeA pētījumu un projekta rezultātu komercializācijai un pētījumu veikšanai. TPIC galvenie uzdevumi ir savas kompetences ietvaros veicināt zinātnes attīstību tehnoloģijas pārnese un inovāciju jomās VeA, vairojot Ventspils un Latvijas intelektuālo potenciālu, t.sk.:

- attīstīt jaunas tehnoloģijas inovatīvu produktu un pakalpojumu radīšanai, sekmējot uzņēmumu resursefektivitāti, tehnoloģisko transformāciju un iekļaušanos dažāda mēroga vērtību ķēdēs;
- attīstīt digitālās prasmes inovāciju radīšanai un komercializēšanai;
- rast inovatīvus risinājumus sabiedrībai aktuāliem izaicinājumiem - sabiedrības veselības uzlabošanai un stiprināšanai, nevienlīdzību mazināšanai, kvalitatīvas pārtikas, tīras un efektīvas enerģijas pieejamības un iekļaujošu publisko pakalpojumu nodrošināšanai, drošas un kvalitatīvas dzīves vides veidošanai.

TPIC kompetences ietvaros veikt augstas kvalitātes zinātnisko darbību, piemēram, attīstīt pētniecības un inovāciju kapacitāti uzņēmējdarbības produktivitātes paaugstināšanai un publiskās pārvaldes procesu efektivitātes uzlabošanai Latvijas reģionu līdzsvarotas attīstības veicināšanai, kā arī publicējot darbības rezultātus starptautiski atzītos akadēmiskos žurnālos un prezentējot tos starptautiskās konferencēs.

Kā papildus uzdevumi TPIC noteikts aktīvi iesaistīties valsts, reģiona un pilsētas ekonomiskās politikas veidošanā, darboties kā resursu bāzei jauno zinātnieku, t.sk. doktorantu un pēcdoktorantūras studentu, zinātniskā darba kvalitātes paaugstināšanai un veicināt to iekļaušanos starptautiskajā apritē, piedalīties projektu sagatavošanā un īstenošanā, tai skaitā sadarbojoties ar citām VeA struktūrvienībām kā arī organizēt konferences, seminārus un citus izglītojošus pasākumus, t.sk. sadarbojoties ar uzņēmējiem.

Ventspils Augsto tehnoloģiju parks

VATP ir nodibinājums, kas sniedz ieguldījumu Ventspils pilsētas un Kurzemes reģiona ekonomikā, veicinot progresīvo nozaru (*emerging industries*) attīstību un jaunu, labi apmaksātu darba vietu rašanos.

VATP misija ir sekmēt progresīvo nozaru uzņēmumu un produktu attīstību un konkurētspējas celšanu, nodrošinot kvalitatīvu infrastruktūru, kā arī biznesa attīstību veicinošus pakalpojumus un konsultācijas.

VATP piedāvājumā ietilpst pakalpojumi, kas veicina zinātnes un pētniecības attīstību, kā arī sekmīgu īstenošanu.⁴⁵

- biroja, ražošanas un konferenču telpu noma;
- dizaina un prototipēšanas darbnīcas;
- atbalsts biznesam (finansējuma piesaiste, biznesa plānu izstrāde, eksporta atbalsts u.c.);
- digitalizācijas pakalpojumi.

⁴⁴ Tehnoloģiju pārnese un inovāciju centrs. Izgūts no: <https://www.venta.lv/zinatne/tehnologiju-parnese-un-inovaciju-centrs>

⁴⁵ VATP. Izgūts no: <https://www.vatp.lv/>

VATP strādā kompetenti speciālisti, kas uzņēmumiem piesaista investīciju atbalsta programmu līdzekļus (ES fondi, valsts atbalsts, u.c.).

BAC sniedz atbalstu uzņēmējdarbības uzsākšanā un attīstībā Ventspilī, īpaši specializējoties IKT nozaru biznesa projektos. BAC piedāvā subsīdijas telpu nomai: IKT nozares komersanti var saņemt atbalstu telpu nomai 100% apmērā pirmajā gadā un 50% apmērā otrajā gadā, ar iespēju pagarināt atbalsta saņemšanu uz vēl diviem gadiem. Citu nozaru iesācējuzņēmumi var saņemt atbalstu telpu nomai 50% apmērā pirmos divus gadus. VATP ir dibinātais vienam no diviem digitālo inovāciju centriem Latvijā.

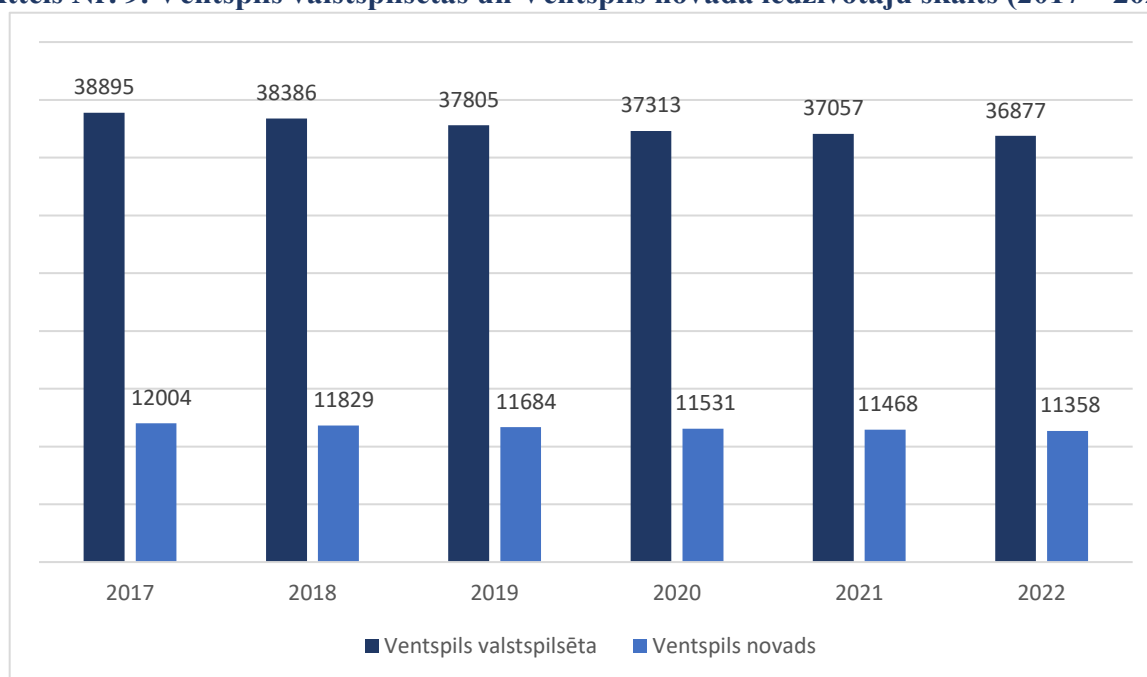
1.4. Cilvēkresursu pieejamība

1.4.1. Iedzīvotāju skaits un ietekmējošie faktori

Ventspils valstspilsētā un Ventspils novadā kopējais iedzīvotāju skaits (dati par dzīvesvietas norādījušo, dzīvesvietas deklarējušo, dzīvesvietas reģistrējušo un spēkā neesošu reģistrāciju dzīvesvietā), 2022. gada sākumā (01.01.2022) bija 48 235.⁴⁶

Kopējais iedzīvotāju skaits Ventspils valstspilsētā 2022. gada sākumā bija 36 877 (635,8 iedz./km²), bet Ventspils novadā – 11 358 (4,6 iedz./km²).⁴⁷

Attēls Nr. 9. Ventspils valstspilsētas un Ventspils novada iedzīvotāju skaits (2017 – 2022)



Pēc iedzīvotāju skaita Ventspils valstspilsēta ir sestā lielākā pilsēta Latvijā. Lai gan Ventspilī un Ventspils novadā nodarbinātības un atalgojuma iespējas ir līdzvērtīgas un augstākas nekā citviet Latvijā, iedzīvotāju skaitam pēdējos gados, tāpat kā citur Latvijā, ir tendence samazināties – kopš 2017. gada Ventspils valstspilsētas iedzīvotāju skaits ir samazinājies par 5,2%, bet Ventspils novada iedzīvotāju skaits – par 5,4%.

⁴⁶ Pilsonības un Migrācijas Lietu Pārvaldes dati uz 01.01.2022. Izgūts no: <https://www.pmlp.gov.lv/lv/media/9170/download?attachment>

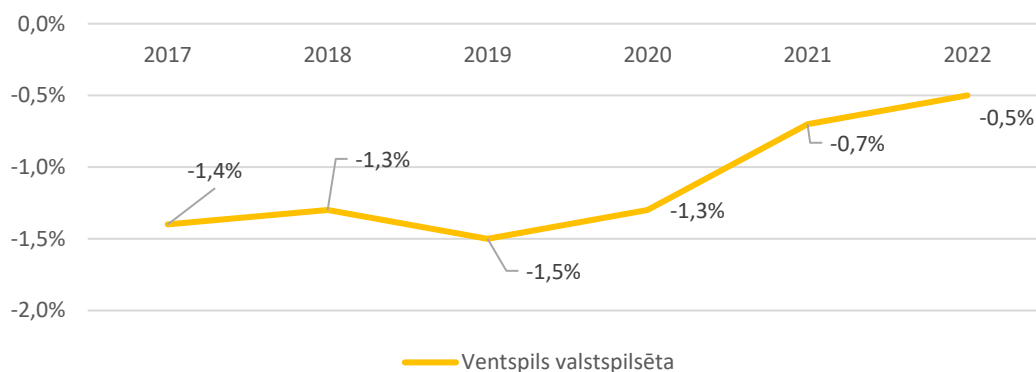
⁴⁷ Turpat

Tas galvenokārt notiek migrācijas ietekmē, kā arī mirušo skaitam pārsniedzot dzimušo skaitu. Šie procesi tālāk veicina arī sabiedrības novecošanos, jo migrācija ir biežāk raksturīga gados jauniem iedzīvotājiem, savukārt jaundzimušo skaits ir daudz mazāks nekā senioru skaits.

Globālās Covid-19 vīrusa pandēmijas un iedzīvotāju pārvietošanās aktivitātes samazināšanās dēļ, iedzīvotāju skaita samazināšanās temps Ventspils valstspilsētā ir krities – no vidēji -1,4% līdz -0,5% gadā.

Attēls Nr. 10. Ventspils valstspilsētas iedzīvotāju skaita izmaiņas (%) (2017 – 2022)

Migrācijas saldo 2021. gadā Ventspils valstspilsētā ir bijis negatīvs. Ventspils valstspilsētā ir



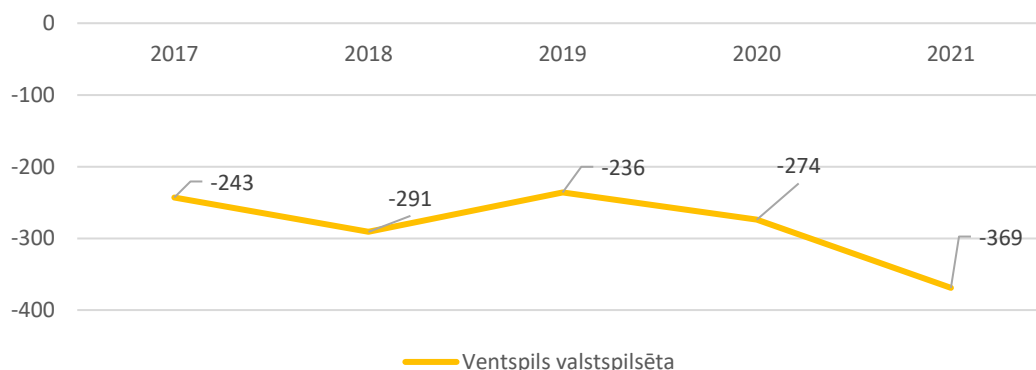
vērojama pozitīva tendence, migrācijas saldo samazinoties katru gadu. Jau 2022. gadā migrācijas saldo Ventspils valstspilsētā varētu būt pozitīvs, t.i. ieceļo vairāk iedzīvotāji nekā izeļo.

Tabula Nr.3. Migrācijas saldo Ventspils valstspilsētā (2017 – 2022).⁴⁸

Administratīvā teritorija	2017	2018	2019	2020	2021
Ventspils valstspilsēta	-264	-187	-235	-153	-48

Dabiskais pieaugums (starpība starp attiecīgajā periodā piedzimušo un mirušo skaitu) Ventspils valstspilsētā ir piedzīvojis lielu kritumu, salīdzinot ar 2017. gadu (-126).

Attēls Nr. 11. Dabiskais pieaugums Ventspils valstspilsētā (2017 – 2022)⁴⁹



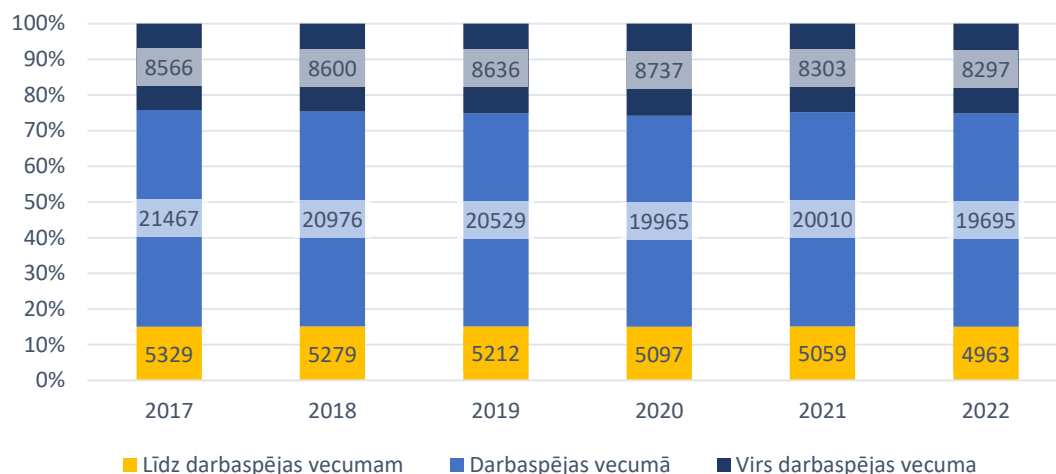
⁴⁸ CSP dati, IRS030

⁴⁹ CSP dati, IRS030

1.4.2. Darbaspēja un nodarbinātība VIP prioritārajās nozarēs

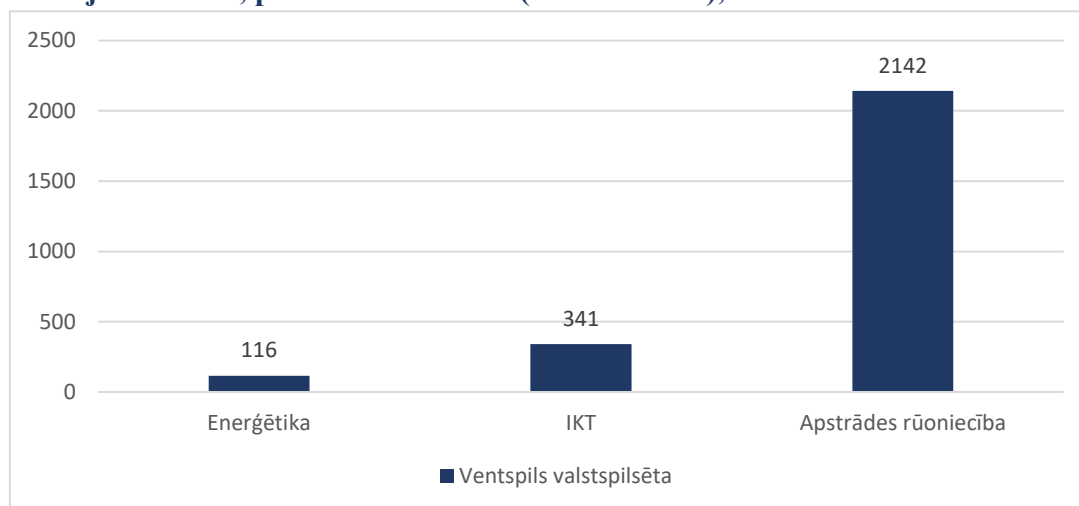
Pārskata periodā (2017.-2022.) Ventspils valstspilsētas darbaspējas vecuma iedzīvotāju īpatsvars ir 60% robežās, līdzīgi kā valstī kopumā (62%).

Attēls Nr. 12. Ventspils valstspilsētas iedzīvotāju skaits līdz darbaspējas vecumam, darbaspējas vecumā un virs darbaspējas vecuma (2017 – 2022)⁵⁰



Kopējais nodarbināto skaits Ventspils valstspilsētā 2021. gadā bija 14 650 cilvēku. Attēlā nr.13. tiek apskatīts nodarbināto skaits prioritārajās nozarēs Ventspils valstspilsētā (NACE 2.red.).

Attēls Nr. 13. Ventspils valstspilsētas un Ventspils novada nodarbinātības rādītāji prioritārajās nozarēs, pēc darbības veida (NACE 2.red.), 2021⁵¹



Kā novērojams, apstrādes rūpniecība Ventspils valstspilsētā ieņem ļoti nozīmīgu lomu nodarbinātībā, jo tajā darbojas 14,6% no kopējā nodarbināto skaita. Tāpat būtisku lomu ieņem ITK nozare, kurā darbojas 2,3% no kopējā nodarbināto skaitu. Savukārt vismazākā nodarbinātība no prioritārajām nozarēm novērojama elektroenerģijas, gāzes apgādes, siltumapgādes un gaisa kondicionēšanas nozarē – 0,7%.

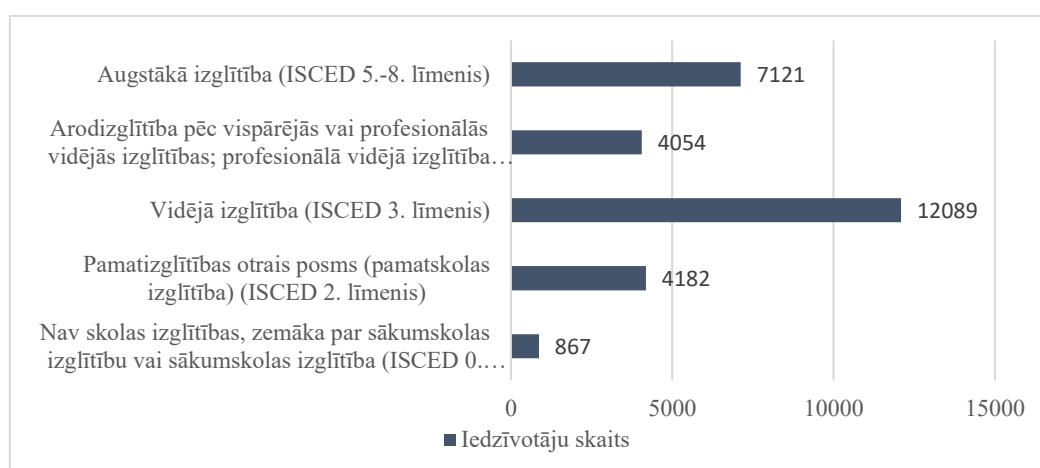
⁵⁰ CSP dati, IRD020

⁵¹ CSP dati, EKA071

2021. gadā Ventspils valstspilsētā, salīdzinot ar Kurzemes reģiona vidējiem rādītājiem, bija augstāks iedzīvotāju ar arodizglītību īpatsvars (14,32%), kā arī iedzīvotāju ar vidējo izglītību īpatsvars (42,7%), un ar augstāko izglītību (25,15%). Kopumā 82,17% Ventspils valstspilsētas iedzīvotājiem izglītība ir augstāka par pamatzglītību.

Dati liecina, ka 2021. gadā iedzīvotāju grupā no 15 gadiem Ventspils valstspilsētā augstāko izglītību kopumā ieguvuši 7121, arodizglītību vai profesionālo – 4054 un vidējo izglītību – 12089 iedzīvotāji. Novērojams, ka Ventspils valstspilsēta iedzīvotāji ar augstāko izglītību ir teju uz pusi vairāk kā iedzīvotāji ar arodizglītību.⁵²

Attēls Nr. 14. Iedzīvotāji 15 un vairāk gadu vecumā pēc izglītības līmeņa 2021. gada sākumā Ventspils valstspilsētā⁵³



Dati liecina, ka Ventspils valstspilsētā iedzīvotāji ir izglītoti, par ko liecina fakts, ka 82,17% iedzīvotāju ir vismaz pamatzglītība, kā arī ceturtdaļa iedzīvotāju ir ar augstāko izglītības līmeni. Ņemot vērā, ka Ventspils valstspilsētas rādītāji ir augstāki kā vidēji Kurzemes reģionā, var secināt, ka Ventspils valstspilsētā ir pieejams augsti kvalificēts darbaspēks.

Tomēr VIP attīstības vajadzībām būs nepieciešamas jaunu jomu un kvalifikāciju speciālisti, atbilstoši nozaru attīstības tendencēm un VIP investoru vajadzībām. Paredzams, ka VIP uzņēmumiem būs nepieciešami vairāk kā 10 jomu speciālisti. Apkopojums sniegts tabulā Nr.4.

Tabula Nr. 4. VIP nepieciešamo speciālistu saraksts pēc profesiju klasifikatora.⁵⁴

Ķīmijas un fizikas zinātņu speciālisti	Ķīmijas tehniķis
	Ķīmijas un fizikas laborants
	Fizikas tehniķis
	Hidroloģijas tehniķis
Elektrotehnikas speciālisti	Elektro tehniķis
	Elektrosprieguma sadales tehniķis
	Elektrosistēmas tehniķis
	Augstsprieguma tehniķis
	Elektrotehniķis / Elektrisko iekārtu speciālists
	Tehniskais speciālists
	Elektrisko iekārtu speciālists
	Rūpnīcu elektroiekārtu tehniķis
	Elektromontāžas tehniķis

⁵² CSP dati, IZT041

⁵³ CSP dati, IZT041

⁵⁴ Profesiju klasifikators. Izgūts no: <https://www.lm.gov.lv/lv/klasifikacija/profesiju-klasifikators/profesiju-klasifikators-aktualizets-2022gada-8aprili>

Elektronikas speciālisti	Elektronikas tehniķis
	Elektronikas/ kontrolmēraparātu tehniķis
	Informātikas/ elektronikas tehniķis
	Elektroiekārtas vecākais tehniķis
	Elektronikas speciālists
Inženiermehānikas speciālisti	Siltumenerģētikas tehniķis
	Energosistēmu tehniķis
	Mašīnbūves tehniķis
	Siltumenerģētikas speciālists
	Mehatroniķis
	Mehatronisku sistēmu tehniķis
	Sauszemes transportlīdzekļu tehniskais eksperts
Inženierķīmijas speciālisti	Ķīmisko procesu tehniķis
	Ķīmijas laborants
	Analītiskās ķīmijas tehniķis
	Materiālu ķīmijas tehniķis
Citur neklasificēti fizikas un inženierzinātņu speciālisti	Ražošanas tehniķis
Dabas zinātņu (izņemot medicīnu) speciālisti	Dabaszinātņu laborants
	Bioķīmijas tehniķis
	Biofizikas tehniķis
	Ekoloģijas tehniķis
	Vides tehniķis
	Biotehnologs
	Vides iekārtu tehniķis
Elektroiekārtu uzstādītāji un labotāji	Elektromehānisko iekārtu mehāniķis
	Kontroles aparātu un mēriekārtu mehāniķis
Elektrolīniju uzstādītāji un labotāji	Elektrolīniju mehāniķis
Ķīmisko izstrādājumu ražošanas iekārtu un mašīnu operatori	Ķīmisko vielu/ maļšanas iekārtas operators
	Apdedzināšanas krāsns operators
	Ķīmisko procesu/ autoklāva operators
	Termoķīmiskās apstrādes iekārtas operators
	Ķīmisko vielu/ ekstraktu pagatavošanas operators
	Biotehnoloģisko procesu operators
	Ķīmiskās produkcijas ražošanas operators

1.4.3. Demogrāfijas prognoze Ventspils valstspilsētā

Kā liecina Ekonomikas ministrijas 2020. gadā publicētās “demogrāfijas prognozes” par iedzīvotāju skaitu Latvijā līdz 2060. gadam, tad paredzams, ka iedzīvotāju skaitam būs tendence samazināties.⁵⁵ Ņemot kā atskaites punktu 2030. gadu, līdz kuram tika veidota Ventspils valstspilsētas un Ventspils novada Ilgtspējīgas attīstības stratēģija, tad prognozēts, ka salīdzinoši ar 2022. gadu līdz 2030. gadam iedzīvotāju skaita samazinājums Latvijā būs par 4,8% jeb 94 816 iedzīvotājiem. Ņemot vērā, ka nav pieejami šādi aprēķini sadalījumā pa valstspilsētām un novadiem, tabula Nr. 5 veidota, balstoties uz vidējo procentuālo sadalījumu starp iedzīvotājiem Ventspils valstspilsētā un Ventspils novadā, attiecībā pret Latviju kopumā.

Tabula Nr. 5. Attiecība, cik (%) Latvijas iedzīvotāju dzīvo Ventspils valstspilsētā.

Administratīvā teritorija	2020	%	2021	%	2022	%	Vidējā % starpība
Ventspils valstspilsēta	37 538	1,96	37 057	1,95	36 877	1,96	1,96
Latvija	1 907 675	100	1 893 223	100	1 875 757	100	100

⁵⁵ Demogrāfijas prognoze (2020). Ekonomikas ministrija. Izgūts no:
<https://prognozes.em.gov.lv/lv/demografijas-prognozes>

Kā redzams tabulā Nr.5, Ventspils valstspilsētā vidēji 3 gadu periodā (2020. – 2022.) dzīvoja 1,96% no Latvijas iedzīvotājiem. Ekonomikas ministrijas publicēto prognozi var vērtēt ar +99,7% precizitāti, jo, 2022. gadā prognoze no faktiskiem datiem atšķiras vien par 5 757 iedzīvotājiem, savukārt 2021. gadā mazāk – 3 223 iedzīvotājiem. Turklāt šo atšķirību veido fakts, ka prognozē decimāldaļām ir izteikti vien divi decimālcipari (piemēram, 2022. gadā 1,87 milj. iedzīvotāji).

Tabula Nr. 6. Iedzīvotāju skaita prognoze Ventspils valstspilsētā līdz 2030. gadam.⁵⁶

Administratīvā teritorija	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Ventspils valstspilsēta	36 456	36 064	35 868	35 672	35 476	35 280	35 084	34 888

Kā novērojams tabulā Nr.6, tad prognozēts, ka līdz 2030. gadam Ventspils valstspilsētā iedzīvotāju skaits samazināsies par 4,3%. Samazinājumu, galvenokārt, ietekmē jau iepriekš minētie dati par migrācijas ietekmi, kā arī mirušo skaitam pārsniedzot dzimušo skaitu.

Jāsecina, ka iedzīvotāju, tai skaitā darbspējas vecuma iedzīvotāju skaits gan Ventspils pilsētā, gan Latvijā ik gadu samazinās, tādēļ ir nepieciešams radīt jaunas augsti kvalificētas darba vietas, kas ir viens no svarīgākajiem faktoriem, lai piesaistītu un noturētu cilvēkus Ventspilī. Jaunu augsti kvalificētu darba vietu radīšana ļaus uzrunāt diasporu, kuri prioritārajās viedās specializācijas jomās ir ieguvuši izglītību vai darba pieredzi ārpus Latvijas teritorijas robežām, kā arī piesaistīt tos iedzīvotājus, kuri darba iespēju dēļ pārcēlušies uz dzīvi citās pilsētās un/vai novados. Kvalificētas darba vietas, kopā ar atbilstošām izglītības programmām radīs motivāciju jauniešos, ka Ventspils pilsētā ir iespējams iegūt izglītību, kas pēcāk radīs iespējas iegūt darbu kādā no Ventspils industriālā parka uzņēmumiem. Kopumā secināms, ka Ventspils industriālā parka izbūve ilgtermiņā pozitīvi ietekmēs iedzīvotāju skaita pieaugumu. Papildus pozitīvu ietekmi uz esošo iedzīvotāju noturēšanu, kā arī jaunu iedzīvotāju piesaisti bez jau minēto jaunu kvalitatīvu darba vietu radīšanas, kas atalgojuma ziņā ir konkurētspējīga, vai labāka ar piedāvājumiem ārpus pašvaldības robežām t.sk. ārzemēm, var radīt publiskās infrastruktūras attīstība (skolas, bērnudārzi, mājokļu pieejamība, aktīvās atpūtas iespējas), kas ļauj piesaistīt ģimenes uz dzīvi pašvaldības teritorijā, dzīvojamā fonda attīstība, kā arī izklaides un atpūtas iespēju dažādošana pašvaldības teritorijā.

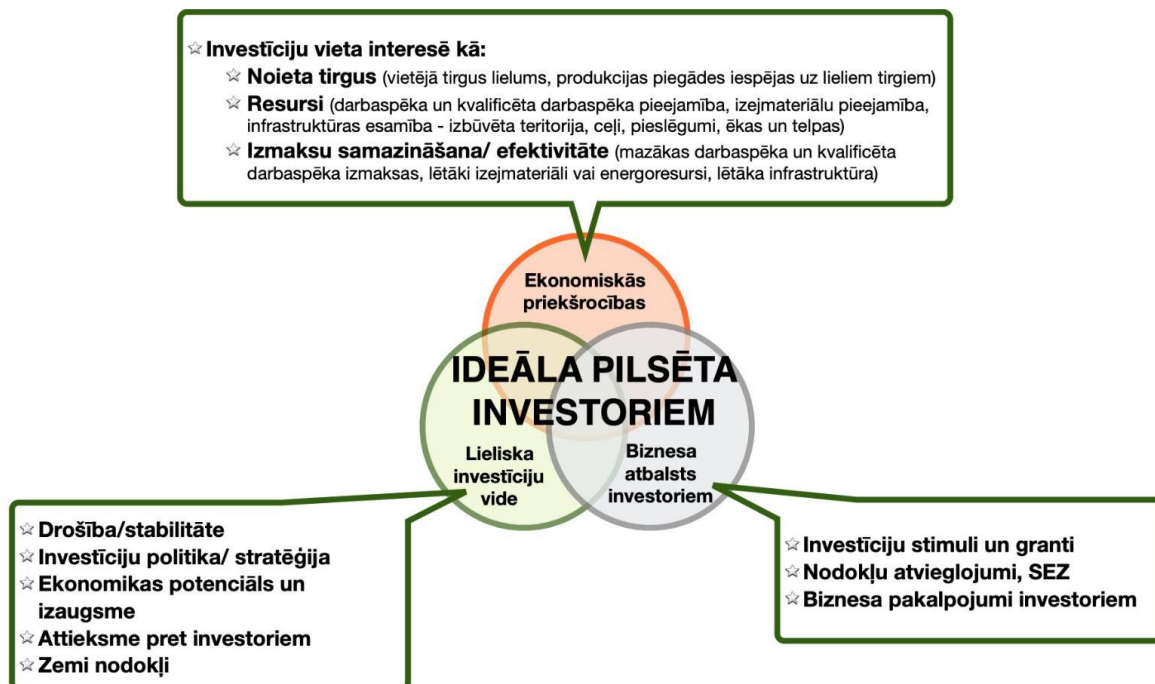
⁵⁶ Eksperta aprēķins, basloties uz Ekonomikas ministrijas “demogrāfijas prognozes” datiem. Izgūts no: <https://prognozes.em.gov.lv/lv/demografijas-prognozes>

2. STRATĒGISKĀ DAĻA

2.1. Uzņēmumu vajadzību analīze

Investori, pieņemot lēmumu par investīcijām konkrētā valstī, vai reģionā, ņem vērā dažādus faktorus - vietējā tirgus lielumu, makroekonomisko stabilitāti, labvēlīgu valūtas kursu, darbaspēka pieejamību un to prasmes, kā arī fizisko infrastruktūru.

Attēls Nr. 15. Kritēriji ārvalstu tiešo investīciju vietas izvēlei⁵⁷



Saskaņā ar pētījumu kompānijas “fDi Markets” datiem, kopš 2010. gada ārvalstu tiešās investīcijas pakāpeniski samazinās naftas un gāzes industrijā, bet palielinās digitālajā ekonomikā un zaļajās tehnoloģijās.⁵⁸ Digitālās ekonomikas nozarē lielākās investīcijas ir saistītas ar ieguldījumiem datu apstrādes, mākoņpakalpojumu un telekomunikāciju infrastruktūrā.

Lielākie ārvalstu tiešo investīciju apjomi jaunos projektos (pasaulē) ir šādās nozarēs:

- Atjaunojamā enerģija – 87,2 mljrd. dolāri;
- Komunikācijas – 56 mljrd. dolāri;
- Ogles, nafta un gāze – 56 mljrd. dolāri;
- Nekustamais īpašums – 36,8 mljrd. dolāri;
- Ķīmikālijas – 34 mljrd. dolāri;
- Programmatūras un informāciju tehnoloģiju pakalpojumi – 29,3 mljrd. dolāri;
- Transports un noliktavas – 25,7 mljrd. dolāri;
- Pārtika un dzērieni – 22,9 mljrd. dolāri;
- Elektroniskie komponenti – 20,4 mljrd. dolāri;

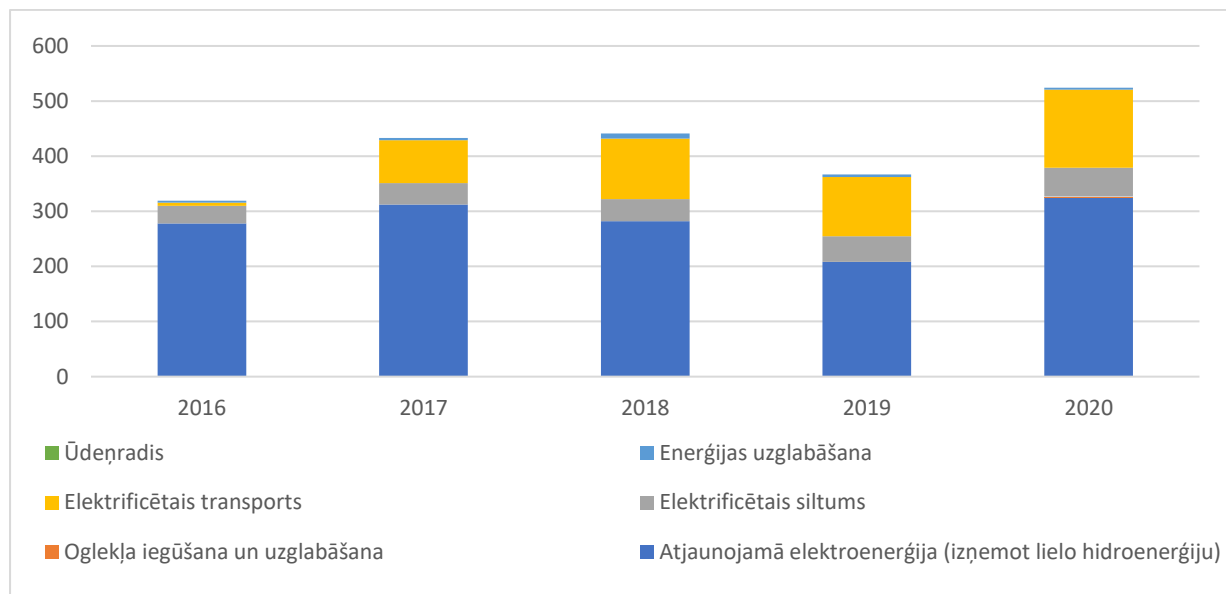
⁵⁷ Adaptēts no UNCTAD izstrādātā modeļa – kritēriji ārvalstu tiešo investīciju vietas izvēlei. World Report 1998: Trends and Determinants

⁵⁸ fDI Markets pētījuma dati. Izgūts no: <https://www.fdiintelligence.com/content/locations/global/the-2020-investment-matrix-preliminary-79290>

- Autotransports (oriģinālā aprīkojuma ražotāji) – 20,1 mljrd. dolāri.

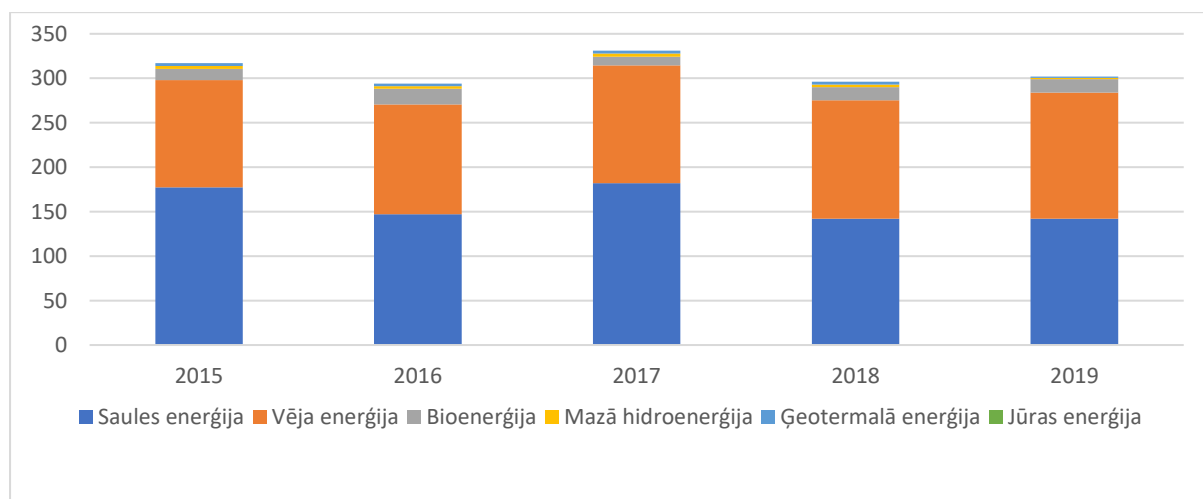
Nozīmīgākā investīciju daļa zaļās enerģijas tehnoloģijās ir saistīta ar ieguldījumiem atjaunojamā (saules, vēja un biomasas) enerģijā, kā arī transporta elektrifikācijas tehnoloģiju ražošanā (skatīt attēlus Nr. 16 un Nr. 17). 2020. gadā atjaunojamo energoresursu nozare kļuva par vadošo mērķa nozari ārvalstu tiešajām investīcijām jaunos projektos, pārsniedzot investīciju apjomus citās nozarēs. Kā perspektīvākie pielietojumi baterijām un citām transporta elektrifikācijas tehnoloģijām, ir īso attālumu kravas un pasažieru pārvadājumi.

Attēls Nr. 16. Globālās investīcijas (mljrd. EUR) enerģijas pārejas tehnoloģijās (2016. – 2020)



Kā redzams attēlā Nr.16., pārskata periodā (2016. – 2020.) lielākās investīcijas enerģijas pārejas tehnoloģijās ir bijušas atjaunojamā elektroenerģijā (izņemot lielo hidroenerģiju) – 325 mljrd. EUR 2020. gadā, elektrificētā transportā – 142 mljrd. EUR 2020. gadā un elektrificētā siltumā – 52 mljrd. EUR 2020. gadā. Papildus investīcijas 2020. gadā ir veiktas enerģijas uzglabāšanā – 3 mljrd. EUR un oglekļa iegūšanā un uzglabāšanā – 2 mljrd. EUR.

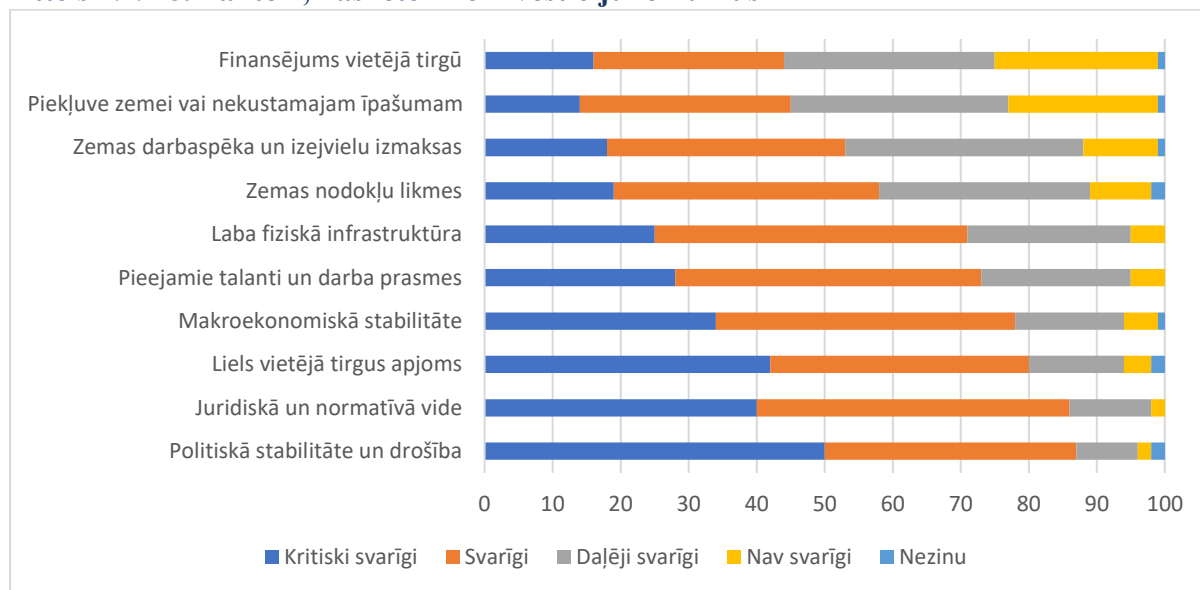
Attēls Nr. 17. Globālās investīcijas (mljrd. EUR) atjaunojamā enerģijā, pa tehnoloģijām (2015. – 2019)



Perspektīvi jauni investīciju virzieni ir enerģijas uzglabāšana, ūdeņraža tehnoloģijas, kā arī oglekļa uztveršanas un glabāšanas tehnoloģijas. Ūdeņraža jomā nozīmīgākās investīcijas paredzētas ražošanas tehnoloģiju attīstībā, kā arī tālsatiksmes pielietojumos sauszemes, jūras, avio un dzelzceļa transportā.

Saskaņā ar Globālās investīciju konkurētspējas ziņojuma 2017/2018 "Ārvalstu investoru perspektīvas un politikas aspekti (*Foreign Investor Perspectives and Policy Implications*)" aptauju, investoru lēmumu pieņemšanā vissvarīgākā ir politiskā stabilitāte un uzņēmējdarbībai labvēlīga vide.⁵⁹

Attēls Nr. 18. Faktori, kas ietekmē investīciju lēmumus⁶⁰



Globālās investīciju konkurētspējas ziņojuma 2017/2018 "Ārvalstu investoru perspektīvas un politikas aspekti (*Foreign Investor Perspectives and Policy Implications*)" aptaujas ietvaros tika veiktas intervijas ar 754 starptautisku uzņēmumu vadītājiem⁶¹, kuri novērtēja dažādus faktorus, kas ietekmē investīciju lēmumu un to vērtību ar tādiem lielumiem kā "kritiski svarīgi", "svarīgi", "daļēji svarīgi", "nav svarīgi" un "nezinu". Visvairāk "kritiski svarīgi" ir faktors kā "politiskā stabilitāte un drošība" (50% balsis). Kā otrais faktors, kas saņēma visvairāk "kritiski svarīgi" vērtējumu ir "Liels vietējā tirgus apjoms" (42% balsis) savukārt, trešais faktors – "Juridiskā un normatīvā vide" (40% balsis). Kā vismazāk "kritiski svarīgos" faktorus investori vērtēja "Zemas darbaspēka un ienākšanas izmaksas" (18% balsis), "finansējums vietējā tirgū" (16% balsis) un "piekluve zemei vai nekustamajam īpašumam" (14% balsis). Ņemot vērā vērtējumu struktūru, var secināt, ka investori savu, vērtējumu snieguši, balstoties uz brīdi, kad tiek vērtēta "ienākšana" kādā valstī, vai konkrētā teritorijā (novadā), jo visvairāk "kritiski svarīgi" vērtējumus saņēmušie faktori t.sk. arī ceturtais "makroekonomiskā stabilitāte" (34% balsis) ir vērsti uz valsts stāvokli un situāciju kopumā, kas pārāk daudz neietekmē ērtību, cenu efektivitāti, iespējas un pieejamos resursus. To apstiprina arī fakts, ka tieši šie faktori ir saņēmuši vismazāk "kritiski svarīgi" vērtējumus. Tas,

⁵⁹ Global Investment Competitiveness Report 2017/2018, 21.-22.lpp

⁶⁰ Turpat, 22.lpp

⁶¹ Global Investment Competitiveness Report 2017/2018, 19. lpp

norāda, ka pārējie faktori nav svarīgi, ja valstī nav politiskā stabilitāte un drošība, kā arī stabila makroekonomiskā vide.

Nemot vērā, ka arī kritērijiem “svarīgi” un “daļēji svarīgi” ir būtiska loma nosakot, kurš ir vissvarīgākais investora lēmuma pieņemšanas faktors, tiek piedāvāts aprēķins, piedēvējot katram no kritērijiem koeficientu.

Tabula Nr. 7. Kritēriju koeficienti.

Kritērijs	Kritiski svarīgi	Svarīgi	Daļēji svarīgi	Nav svarīgi	Nezinu
Koeficients	2	1,5	1	0	n/a

Kritērijs “kritiski svarīgi” ir ar vislielāko nozīmi, tādēļ tam piešķir tam koeficientu “2”, ar kuru tiks reizināts katra faktora saņemtais balsu skaits. Kritērijs “svarīgi” ir ar otru lielāko nozīmi, līdz ar to, tam tiek piešķirts koeficients “1,5”. Kritērijs “daļēji svarīgi” var būt kā faktors, kāpēc investors veic savu izvēli par labu kādai konkrētai valstij, vietai, teritorijai, tāpēc tam tiek piešķirts koeficients “1”. Atbilde “nav svarīgi” nerada ietekmi lēmuma pieņemšanā, tādēļ šim kritērijam tiek piešķirts koeficients “0”, savukārt, kritērijs “nezinu” netiek ņemts vērā šajā aprēķinā.

Aprēķins: (Katrs faktora kritērijs x attiecīgais koeficients) = rezultāts punktos.

Tabula Nr. 8. Nozīmīgākā investora lēmuma faktora aprēķins.

Faktori	Punktu skaits * koeficients			Punkti (kopā)	Vieta
	Kritiski svarīgi	Svarīgi	Daļēji svarīgi		
Politiskā stabilitāte un drošība	100	55,5	9	164,5	1
Juridiskā un normatīvā vide	80	69	12	161	2
Liels vietējā tirgus apjoms	84	57	14	155	3
Makroekonomiskā stabilitāte	68	66	16	150	4
Pieejamie talanti un darba prasmes	56	67,5	22	145,5	5
Labā fiziskā infrastruktūra	50	69	24	143	6
Zemas nodokļu likmes	38	58,5	31	127,5	7
Zemas darbaspēka un ienākšanas izmaksas	36	52,5	35	123,5	8
Piekļuve zemei vai nekustamajam īpašumam	28	46,5	32	106,5	9
Finansējums vietējā tirgū	32	41	31	104	10

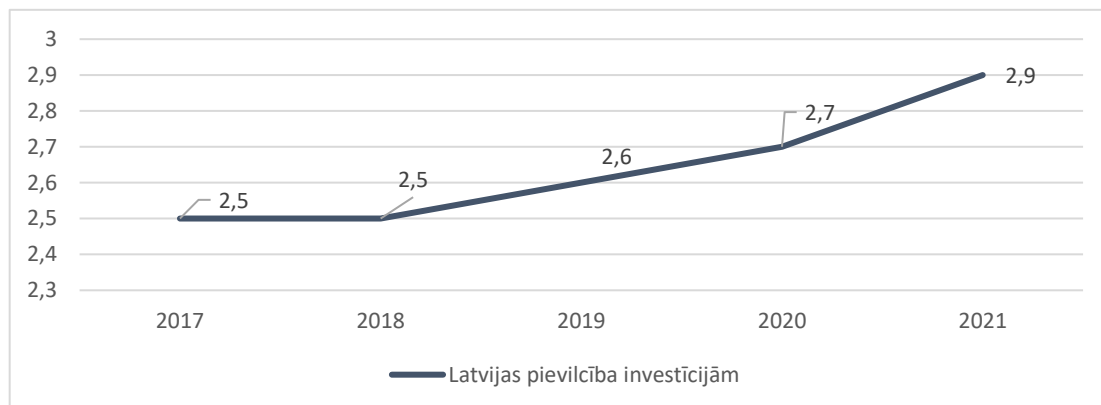
Veicot aprēķinu ar koeficientiem, redzamas divas izmaiņas, kuras skar gan svarīgākos faktorus, investora lēmuma pieņemšanai, gan mazāk svarīgos faktorus. Viena no izmaiņām skar faktoru “Juridiskā un normatīvā vide”, kurš pēc aprēķina apsteidz faktoru “Liels vietējā tirgus apjoms” par 6 punktiem. Otra izmaiņa novērojama faktoram “Piekļuve zemei vai nekustamajam īpašumam”, kurš par 2,5 punktiem apsteidz faktoru “Finansējums vietējā tirgū”. Citas izmaiņas pēc aprēķina nav novērotas, līdz ar to, var secināt, ka investori savu lēmumu veic pakāpeniski, sākotnēji novērtējot kopējo vidi un tikai pēc tam resursu u.c. faktoru pieejamību.

2.1.1. Investoru vērtējums par investīciju vidi Latvijā un Latvijas pozīcijas starptautiskos reitingos

Ārvalstu investoru padomes (FICIL) Ārvalstu investīciju vides indeksa 2015-2021 ziņojumā, kuru izstrādā biedrība "Ārvalstu investoru padome Latvijā" ar Rīgas Ekonomikas augstskolu norāda, ka Latvijā ir vidēji draudzīgs investīciju klimats ārvalstu investoriem. Ziņojumā norādīts, ka iepriekšējo četru gadu laikā (2018–2021) politikas veidotāju centienus uzlabot investīciju klimatu investori vērtē pozitīvāk kā iepriekšējā FICIL pētījumā par laika posmu no 2016. – 2020. gadam.

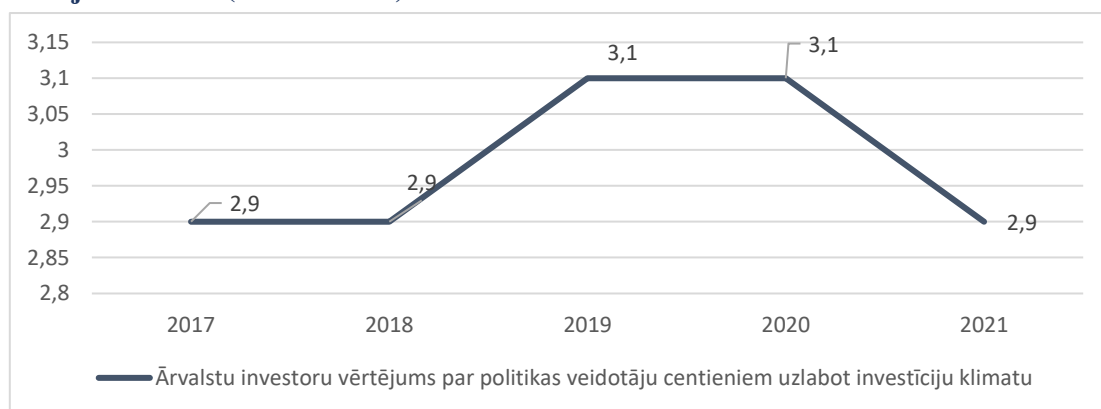
Viens no galvenajiem FICIL Ārvalstu investīciju vides indeksa mērķiem ir novērtēt investīciju klimata attīstības progresu Latvijā. Lai to paveiktu investoriem tiek lūgts sniegt viedokli par to, vai Latvijas pievilcība investīcijām iepriekšējo četru gadu laikā ir uzlabojusies. Ārvalstu investori Latvijas pievilcību investīcijām (2018–2021) novērtēja ar 2,9 no 5. Vērtējums ir labāks kā iepriekšējos gados, jo kā redzams attēlā Nr.19, tad līknei ir pozitīva tendence, kas apliecina, ka investīciju vide Latvijā uzlabojas.

Attēls Nr. 19. Latvijas pievilcība investīcijām (2017 – 2021)⁶²



Svarīgs ir ārvalstu investoru Latvijā vērtējums par Latvijas politikas veidotāju darbu - kas aizvadīto četru gadu laikā ir paveikts, lai uzlabotu investīciju klimatu Latvijā. Ārvalstu investori politikas veidotāju centienus uzlabot investīciju klimatu (2018–2021) vērtē vidēji ar 2,9 punktiem no 5. Iepriekšējos FICIL noskaņojuma indeksa pētījumos no 2016. līdz 2020. gadam šis rādītājs svārstījās no 2,3 2016. gadā līdz 3,1 2020. gadā, tātad var secināt, ka arī politikas veidotāju centieni uzlabot investīciju klimatu Latvijā tiek novērtēti ar pozitīvu tendenci ik gadu.

Attēls Nr. 20. Ārvalstu investoru vērtējums par politikas veidotāju centieniem uzlabot investīciju klimatu (2017 – 2021)⁶³



Ārvalstu investori arī novērtē, vai ir panākts progress attiecībā uz dažādām galvenajām problēmām, kuras identificētas iepriekšējos FICIL indeksa pētījumos. Galvenie izaicinājumi, ar kuriem ārvalstu investori Latvijā saskaras, attīstot savu uzņēmējdarbību ir demogrāfija,

⁶² FICIL Ārvalstu investīciju vides indekss 2015–2021, 12.lpp. Izgūts no: <https://www.ficil.lv/wp-content/uploads/2022/06/LV-Sentiment-Index-2021-Velesanu-izdevums.pdf>

⁶³ FICIL Ārvalstu investīciju vides indekss 2015–2021, 17.lpp. Izgūts no: <https://www.ficil.lv/wp-content/uploads/2022/06/LV-Sentiment-Index-2021-Velesanu-izdevums.pdf>

darbaspēka pieejamība, izglītības un zinātnes līmenis, uzņēmējdarbību regulējošo tiesību aktu kvalitāte, nodokļu sistēmas kvalitāte, valdības atbalsts un komunikācija ar politikas veidotājiem, uzņēmēju neētiska vai nelikumīga rīcība, negodīga konkurence, nenoteiktība, tiesu sistēma un veselības aprūpes sistēma Latvijā.

Tabula Nr. 9. Ārvalstu investoru vērtējums par progresu iepriekšējo četrus gadu laikā attiecībā uz galvenajām problemātiskajām jomām, kas norādītas 2015. un 2016. gada pētījumos.

Kritērijs		Vai ir panākts progress?
Demogrāfija		↓
Darbaspēka pieejamība		↓
Izglītības un zinātnes līmenis		↓
Uzņēmējdarbību regulējošo tiesību aktu kvalitāte		→
Nodokļu sistēmas kvalitāte		→
Valdības atbalsts un komunikācija ar politikas veidotājiem		→
Uzņēmēju neētiska vai nelikumīga rīcība		→
Negodīga konkurence		→
Nenoteiktība		↓
Tiesu sistēma		↑
Veselības aprūpes sistēma		→
Apzīmējumu skaidrojumi		
↑	→	↓
Panākts progress	Saglabāties iepriekšējā līmenī	Novērojams regress

Kā redzams tabulā Nr. 9, ārvalstu investoru viedoklis par izmaiņām 4 gadu periodā ir pasliktinājies. Tikai kritērijā “Tiesu sistēma” ārvalstu investori norāda, ka ir novērojami uzlabojumi. Tādos kritērijos kā “Uzņēmējdarbību regulējošo tiesību aktu kvalitāte”, “Nodokļu sistēmas kvalitāte”, “Valdības atbalsts un komunikācija ar politikas veidotājiem”, “Uzņēmēju neētiska vai nelikumīga rīcība”, “Negodīga konkurence” un “Veselības aprūpes sistēma” investoru viedokļi liecina, ka uzlabojumi ir panākti tikai daļēji, savukārt kritērijos “Demogrāfija”, “Darbaspēka pieejamība”, “Izglītības un zinātnes līmenis” un “Nenoteiktība” lielākais ārvalstu investoru skaits norāda, ka nav panākti uzlabojumi.

Tabulā Nr. 10 redzams Latvijas reitings vairākos ievērojamajos starptautiskos vērtējumos, kas parasti interesē potenciālos ārvalstu investorus.

Tabula Nr. 10. Latvijas reitings starptautiskos vērtējumos.

Nr.p.k.	Vērtējums	Gads	Indekss / Reitings	Avots
1.	Korupcijas indekss	2021	36 no 180	http://www.transparency.org/research/cpi/overview
2.	Pasaules bankas biznesa veikšanas pētījums (<i>World Bank's Doing Business Report</i>)	2020	19 no 190	http://www.doingbusiness.org/en/rankings
3.	Globālais inovāciju indekss	2022	41 no 129	https://www.globalinnovationindex.org/analysis-indicator
4.	IKP uz vienu iedzīvotāju (<i>World Bank GNI per capital</i>)	2021	50 no 233 USD 19,790	http://data.worldbank.org/indicator/NY.GNP.PCAP.CD

5.	Starptautiskā terorisma indekss	2020	0 122. vieta no 164	https://www.visionofhumanity.org/wp-content/uploads/2020/11/GTI-2020-web-1.pdf
6.	Globālā miera indekss	2022	36 no 163	https://www.visionofhumanity.org/wp-content/uploads/2022/06/GPI-2022-web.pdf

Kā redzams, Latvija kā valsts dažādos reitingos atrodas ļoti augstās pozīcijās. Lielākoties šajos reitingos Latvija, salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, ir uzlabojusi savas pozīcijas. Piemēram Korupcijas indeksā, salīdzinot ar 2019. gadu, kāpums ir novērojams par 8 pozīcijām.⁶⁴ Tāpat kāpums, salīdzinot ar 2018. gadu, ir novērojams Pasaules bankas “IKP uz vienu iedzīvotāju” rādītājā, par 3,28 USD.⁶⁵ Savas pozīcijas nemainīgi Latvija ir saglabājusi Pasaules bankas “*Doing business*” reitingā – 19. vieta. Kritums par 7 pozīcijām ir piedzīvots Globālajā inovāciju indeksā no 34 vietas uz 41.⁶⁶ Savukārt Starptautiskā terorisma indeksā Latvija ir saņēmusi indeksu “0”, kas nozīmē, ka Latvija ir pilnībā droša valsts no terorisma.

2.1.2. Ventspils piedāvājums viedās specializācijas jomas investoriem

Ventspils izceļas ar sakoptu pilsētvidi, attīstītu infrastruktūru ikvienam pilsētas iedzīvotājam un viņa vajadzībām, kā arī ar plašo sabiedrisko pakalpojumu klāstu izglītībā, kultūrā, sportā, tūrismā, veselības aprūpē un sociālajā jomā. Ventspili raksturo arī plašas zaļās teritorijas – parki, pļavas, meži, ūdeņi un jūras tuvums.

Ventspils ir augošs IKT nozares centrs valstī un Baltijas reģionā. Ventspilī darbojas viens no diviem Latvijas teritorijā esošajiem digitālo inovāciju centriem, kas iekļauts Eiropas digitālo inovāciju centru sarakstā.⁶⁷ 2020. gada jūlijā VATP kopā ar citiem Latvijas vadošajiem IKT nozares partneriem parakstīja saprašanās memorandu par Eiropas Digitālā inovāciju centra (EDIC) apvienības izveidi Latvijā.⁶⁸ Šobrīd pilsētā IKT nozares potenciāls tiek realizēts dažādās jomās, kas veicina gan Ventspils iedzīvotāju vides un dzīves kvalitātes uzlabošanu, kā arī uzņēmējdarbības vides attīstību.

Apstrādes rūpniecības izaugsmes rādītāji Ventspilī šobrīd ir augstākie Latvijā, ļaujot Ventspilij ieņemt stabilu vietu reģiona rūpniecisko centru vidū. Līdz ar tirgus sektora ekonomiski aktīvo statistisko vienību skaita palielināšanos, palielinās arī nodarbināto cilvēku īpatsvars pilsētā.

Svarīgs Ventspils ekonomikas attīstības elements ir Ventspils brīvosta, kas pilsētā nodrošina uzņēmējdarbības infrastruktūru vai tās izveides iespējas un investīcijām labvēlīgu vidi.⁶⁹ Laikraksta *Financial Times* respektablais izdevums “*fDi Intelligence*” publicējis pētījumu “Brīvās ekonomiskās zonas 2019”.⁷⁰ Ventspils brīvosta minēta kā labākā vieta lielo nomnieku biznesa attīstībai pasaulē un otra labākā vieta mazo un vidējo komersantu biznesa attīstībai Eiropā.

⁶⁴ Korupcijas indekss. Izgūts no: <http://www.transparency.org/research/cpi/overview>

⁶⁵ World Bank GNI per capital. Izgūts no: <http://data.worldbank.org/indicator/NY.GNP.PCAP.CD>

⁶⁶ Global Innovation index. Izgūts no: <https://www.globalinnovationindex.org/analysis-indicator>

⁶⁷ Digital Innovation Hubs. Izgūts no: <https://s3platform.jrc.ec.europa.eu/digital-innovation-hubs-tool>

⁶⁸ Saprašanās memorands par EDIC izveidi. Izgūts no: <https://www.vatp.lv/paraksta-memorandu-inovaciju-centrs>

⁶⁹ Ventspils valstspilsētas pašvaldības un Ventspils novada pašvaldības Kopīgā ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030.gadam.

⁷⁰ Par Ventspils brīvostu. Izgūts no: <https://www.portofventspils.lv/lv/par-ostu/>

Tabulā Nr. 11 uzskaitīts Ventspils valstspilsētas piedāvājums attiecībā uz faktoriem, kas ietekmē investoru lēmumus par investīcijām konkrētā valstī, pilsētā, novadā vai teritorijā.

Tabula Nr. 11. Ventspils valstspilsētas piedāvājums viedās specializācijas jomas uzņēmumiem attiecībā uz faktoriem, kas ietekmē investīciju lēmumus.

Faktori	Ventspils piedāvājums
Politiskā stabilitāte un drošība	Latvija ir ES, Eirozonas, NATO, OECD un Pasaules Tirdzniecības organizācijas dalībvalsts. Lai veicinātu ekonomisko izaugsmi, Latvija ir īstenojusi liberālu ekonomisko politiku un attīsta infrastruktūru, lai pozicionētu sevi kā transporta mezglu. 2019. gada beigās un 2020. gada sākumā MONEYVAL un Finanšu darbības darba grupa (FATF) secināja, ka Latvija ir izstrādājusi un īstenojusi pietiekami spēcīgas reformas finanšu noziegumu apkarošanai, lai izvairītos no pastiprinātas uzraudzības, izmantojot tā dēvēto “pelēko sarakstu”. Lai gan tā turpinās uzlabot MONEYVAL uzraudzību, lai turpinātu stiprināt sistēmu, Latvija kļuva par pirmo dalībvalsti MONEYVAL pārskatīšanas laikā, kas veiksmīgi īstenoja visus 40 FATF ieteikumus.⁷¹
Juridiskā un normatīvā vide	Latvija piemēro ES likumus un noteikumus, un saskaņā ar spēkā esošajiem tiesību aktiem, ārvalstu investoriem ir tādas pašas tiesības un pienākumi kā vietējiem investoriem (ar nedaudziem izņēmumiem). Jebkuram ārvalstu investoram ir tiesības dibināt un pārvaldīt uzņēmumu Latvijā, kā arī ir iespēja iegūt termiņuzturēšanās atļauju. Papildus tiek piešķirtas arī jaunuzņēmumu vīzas, kā ātrais ceļš jaunu uzņēmumu dibinātājiem ārpus ES robežām, ES zilā kartē augsti kvalificētiem darbiniekiem un viņu ģimenēm, Studentu uzturēšanās atļauja, Ilgtermiņa D vīza darbam.
Liels vietējā tirgus apjoms	Eiropas valstis, sadalījums pēc daļas no kopējā Eiropas nominālā IKP The map shows the distribution of GDP across European countries. Dark blue (20%+) includes Germany and France. Green (10-20%) includes the UK, Italy, and Spain. Orange (5-10%) includes Poland, Czech Republic, and Hungary. Light orange (1-5%) includes Sweden, Finland, and Denmark. Purple (<1%) includes Ireland, Greece, and Turkey.
Makroekonomiskā stabilitāte	Latvijā līdz Covid-19 pandēmijai saglabājās stabila ekonomiskā izaugsme, kuras tempi pārsniedza ES vidējos rādītājus. No 2013. līdz 2019. gadam IKP vidēji pieauga par 2,9 % ik gadu. IKP 2020. gadā Latvijā saruka par 2,2 %. 2021. gadā jau tika novērota Latvijas ekonomikas atveseļošanās, un IKP pieauga par 4,1 %.⁷² 2022.gada 1. pusgadā IKP pieauga par 4,1%.⁷³

⁷¹ Investīciju klimata ziņojums: Izgūts no: <https://www.state.gov/reports/2020-investment-climate-statements/>

⁷² Latvijas Ekonomikas attīstības pārskats. 11.lpp. Izgūts no: <https://www.em.gov.lv/lv/media/15783/download?attachment>

⁷³ Latvijas makroekonomiskais apskats. 8.lpp. Izgūts no: <https://www.em.gov.lv/lv/media/15524/download?attachment>

	2020. gadā apkopotie dati par “Iekšzemes kopproduktu statistiskajos reģionos un republikas pilsētās (faktiskajās cenās)” liecina, ka Ventspils valstspilsētas IKP sastādīja 4,2 mljrd. EUR, kas bija 13,82 % no kopējā IKP Latvijā. ⁷⁴
Pieejamie talanti un darba prasmes	Multilingvāls vietējais darbaspēks (latviešu, krievu, angļu, vācu valoda). Attīstīta arodizglītība pieprasītās specialitātēs — valstī modernākā infrastruktūra profesionālo prasmju apguvei metālapstrādes, mehatronikas, inženiermehānikas, automehānikas, enerģētikas, elektronikas u.c. nozarēs. Viena no Baltijā labākajām augstākās izglītības bāzēm IT, telekomunikāciju, elektronikas, radioastronomijas, inženierzinātņu, mašīnbūves un citās perspektīvās nozarēs. Moderna infrastruktūra un iespējas uzņēmumu darbinieku īpašai apmācībai ražošanai nepieciešamajās jomās. Vietējie zinātniski pētnieciskie institūti pētniecības un attīstības zināšanu pārnei biznesa vidē. ⁷⁵
Laba fiziskā infrastruktūra	Vairāk nekā 500 ha brīvu platību ražošanas uzsākšanai, ar daļēji pieejamu elektroenerģiju, IT un telekomunikācijām un citām inženierkomunikācijām (iespējami ieguldījumi uzņēmumu infrastruktūras izveidei). Nomas maksa 0,5 % no zemes kadastrālās vērtības. Atrašanās Austrumu–Rietumu tranzīta savienojumā un Eiropas TEN-T transporta tīklā ar visu veidu loģistikas iespējām. Viena no dzīvošanai pievilcīgākajām Baltijas jūras piekrastes pilsētām. Ventspils ir gan osta un rūpnieciskais parks, gan krāšņa ikdienas un tūrisma vide ar pirmklasīgu infrastruktūru, daudzveidīgu kultūras, visu veidu izglītības, sporta un atpūtas piedāvājumu un sakoptu pludmali. ⁷⁶
Zemas nodokļu likmes	Ventspils brīvosta ir SEZ, kas piedāvā tiešo nodokļu atvieglojumus nekustamā īpašuma un uzņēmuma ienākumu nodokļiem, līdz pat 80%, kamēr uzņēmums kompensē kopējo investīciju summu līdz 35% (55% — mazajiem uzņēmumiem un 45% — vidējiem uzņēmumiem). Tas nozīmē, ka brīvastā tiek piemērota 0,3% nekustamā īpašuma nodokļa likme. Savukārt, izmaksājot dividendes uzņēmumam, kas atrodas SEZ, peļņas nodoklis ir 4%, 20% vietā. Atvieglojumi ir iespējami arī netiešajiem — PVN, akcīzes un muitas nodokļiem. ⁷⁷
Zemas darbaspēka un ienākšanas izmaksas	Vidējā darba samaksa Ventspilī bruto (2022): • IKT nozarē: 2239 EUR; • Enerģētikas nozarē: 1765 EUR; • Apstrādes rūpniecība: 1308 EUR; • Vidēji valstī: 1362 EUR. Latvijā ir vienas no lētākajām dzīvošanas izmaksām Eiropā. ⁷⁸ Rīga līdz ar Ventspili un Jelgavu ir trīs dzīvošanai izdevīgākās pilsētas, vērtējot mājokļa un pārtikas izmaksu īpatsvaru pret attiecīgās pilsētas vidējiem ienākumiem. Jaunu uzņēmumu dibināšanai Ventspilī pieejams dažāda veida atbalsts, gan finanšu, gan atlaižu, gan konsultāciju formātā, pie tam, Ventspils SEZ tiek nodrošināti papildus izdevīgi apstākļi investoru ienākšanai Ventspilī.
Piekļuve zemei vai nekustamajam īpašumam	Ventspils, šobrīd, izstrādā stratēģiju un projekta pieteikumu VIP attīstīšanai Eiropas Savienības Atveseļošanas un noturības mehānisma plāna 3.1. reformu un investīciju virziena "Reģionālā politika" 3.1.1.3.i. investīcijas "Investīcijas uzņēmējdarbības publiskajā infrastruktūrā industriālo parku un teritoriju attīstīšanai reģionos" ietvaros, kuras ieviešanas rezultātā plānots nodrošināt investoriem industriālo parku, izbūvējot 1 jaunu ražošanas ēku un inženierkomunikācijas, kopumā attīstot 20% no kopējās VIP teritorijas platības, kas ir aptuveni 525 ha.

⁷⁴ Reģionu un pilsētu pievienotā vērtība. Izgūts no: <https://stat.gov.lv/lv/statistikas-temas/valsts-ekonomika/ikp-gada/2352-regionu-un-pilsetu-pievienota-vertiba?themeCode=IK>

⁷⁵ Ventspils brīvostas iespējas Izgūts no: <https://www.portofventspils.lv/lv/razo-brivosta/>

⁷⁶ Turpat

⁷⁷ Nodokļu atvieglojumi SEZ. Izgūts no: <https://www.portofventspils.lv/lv/razo-brivosta/nodoklu-atvieglrojumi/>

⁷⁸ Relocation Guide. 29. lpp. Izgūts no: https://investinlatvia.org/assets/upload/Relocation_Guide_LIAA_2022.pdf

Finansējums vietējā tirgū	Latvijā ir 4 centrālās iestādes, kurās var pieteikties un saņemt atbalsta instrumentus: • LIAA – dažādi granti projektu ideju īstenošanai, eksporta atbalsts, jaunuzņēmumu vīzas, biznesa inkubatori, darbinieku apmācības un iniciatīva “Zaļais koridors”, kuras ietvaros Latvijā reģistrēti komersanti, kuri īsteno investīciju projektus var saņemt būvniecības, teritorijas plānošanas un migrācijas jomā sniedzamos valsts pārvaldes pakalpojumus prioritārā (paātrinātā) kārtībā; • Centrālā finanšu un līgumu aģentūra – centrālā aģentūra, kas ir tiešā finanšu ministrijas pakļautībā, kura patstāvīgi organizē, pārvalda un pēcuzrauga atbalsta instrumentus (grantus) visa 7 gadu plānošanas perioda ietvaros; • Lauku atbalsta dienests (LAD) – dažāda veida atbalsta instrumenti lauksaimniecības, mežsaimniecības un zivsaimniecības nozarēs. Dažkārt LAD atbalsta instrumentos pieejami dažādi granti ar lauksaimniecību nesaistītām aktivitātēm. • AS "Attīstības finanšu institūcija Altum" (ALTUM) – lielākoties koncentrējas uz aizdevumu izsniegšanu privātpersonām un juridiskām personām, esošajā plānošanas perioda ietvaros ieviešot arī jaunu pakalpojumu “aizdevums ar kapitāla atlaidi”. ALTUM ir pieejami arī dažādi atbalsta instrumenti grantu veidā.
---------------------------	---

Ventspils valstspilsētas piedāvājums investoriem tiek veidots, ņemot vērā gan nacionālā līmeņa faktoros (politiskā stabilitāte un drošība, juridiskā un normatīvā vide, kā arī vietējā tirgus apjoms), gan reģionālā līmeņa faktoros. Reģionālā līmeņa faktori ir tie, ar kuriem Ventspils valstspilsēta var parādīt savas konkurētspējas priekšrocības, salīdzinot ar līdzvērtīgām teritorijām gan nacionālā, gan starptautiskā līmenī. Pirmkārt, tie ir pieejamie talanti un darbaspēks, jo Ventspilī esošajās augstākās izglītības iestādēs un tehnikumā sagatavo jaunos speciālistus viedās specializācijas jomās, kuras Ventspils valstspilsēta ir izvirzījusi par prioritārajām jomām – IKT, apstrādes rūpniecība un enerģētika u.c. Tāpat Ventspils uzrāda augstus rādītājus makroekonomiskajā stabilitātē, esot par lielu faktoru, Latvijas IKP pieaugumam, jo Ventspils IKP faktiskajās cenās sastāda teju 14% no Latvijas kopējā IKP. Fakts, ka Ventspils valstspilsēta vienmēr ir izcēlusies ar lielisko un sakārtoto infrastruktūru, kas rada dzīvošanai pievilcīgus apstākļus, nodrošinot visu nepieciešamo dzīvošanai. Taču viens no galvenajiem faktoriem, kur priekšrocības ir tieši Ventspils valstspilsētai, ir SEZ un tās izdevīgie un zemie nodokļu nosacījumi. 2019. gadā “*Financial Times*” grupas daļa “FDI Intelligence” publicējusi pētījumu “Brīvās ekonomiskās zonas 2019”, kurā Ventspils brīvosta nosaukta par labāko vietu lielo nomnieku biznesa attīstībai pasaulē un otru labāko vietu mazo un vidējo komersantu biznesa attīstībai Eiropā.⁷⁹

Jau šobrīd SEZ teritorijā ir attīstīta infrastruktūra uzņēmējdarbības uzsākšanai un attīstībai. Ventspils valstspilsētas pašvaldības un Ventspils brīvostas sadarbībā īstenotās aktivitātes ir devušas rezultātu – kopš 2002. gada uzbūvētas 12 ražošanas ēkas, darbam Ventspils brīvostā piesaistīti vairāk nekā 20 ražošanas uzņēmumu, kas kopā radījuši vairāk nekā 2000 jaunu darbavietu. VIP, kura izbūve plānota Eiropas Savienības Atveseļošanas un noturības mehānisma plāna 3.1. reformu un investīciju virziena "Reģionālā politika" 3.1.1.3.i. investīcijas "Investīcijas uzņēmējdarbības publiskajā infrastruktūrā industriālo parku un teritoriju attīstīšanai reģionos" ietvaros spēs piesaistīt vēl vairāk uzņēmumu un radīt vēl vairāk darba vietas, padarot Ventspils valstspilsētu kā vienu no galvenajiem apstrādes rūpniecības, enerģētikas un IKT centriem Latvijā.

⁷⁹ Ventspils brīvosta. Izgūts no: <https://www.portofventspils.lv/lv/jaunumi-un-notikumi/fdi-intelligence-nosauk-ventspils-brivostu-par-labako-vietu-lielo-nomnieku-biznesa-attistibai-pasaule/>

2.2. Nacionālas nozīmes Ventspils industriālā parka darbības mērķi un sasaiste ar Ventspils valstspilsētas plānošanas dokumentiem un rīcību virzieniem

2.2.1. Nacionālas nozīmes Ventspils industriālā parka darbības mērķi

DM nr.1: Uzņēmējdarbības un ekonomikas veicināšana

- 1.1.Veicināt viedo specializācijas jomu – atjaunojamo energoresursu ražošana, apstrādes rūpniecība un IKT izaugsmi Ventspils valstspilsētā, Kurzemes reģionā un Latvijā kopumā.
- 1.2.Nodrošināt augsti kvalificētas darba vietas vietējiem speciālistiem, kā arī piesaistīt darba spēku ar augstu zināšanu līmeni Ventspils valstspilsētā prioritārās viedās specializācijas jomās.
- 1.3.Veicināt uzņēmējdarbību, ar infrastruktūras palīdzību piesaistot augsta līmeņa uzņēmumus. Būt par industrializācijas un ekonomikas attīstības katalizatoru.
- 1.4.Veicināt rūpniecisko investoru piesaisti un apkalpošanu, tajā skaitā saules enerģijas, vēja enerģijas, transporta elektrifikācijas un transportlīdzekļu tehnoloģiju un ūdeņraža tehnoloģiju ražotājus.
- 1.5.Stiprināt konkurētspēju, stimulējot sadarbību un nozaru sistematizēšanu, apvienojot līdzīgus vai radniecīgus uzņēmumus vienuviet. Veicināt tehnoloģiju attīstību un veicināt uzņēmumu ražošanas izmaksu samazinājumu, veicinot to izaugsmi.
- 1.6.Rūpniecības un atjaunojamo energoresursu investoru piesaiste ražošanas attīstībai. Veicināt eksportu, piesaistīt ražošanas uzņēmumus un zaļās enerģijas uzņēmumus
- 1.7.Veicināt jaunu industriālo ražošanas telpu izveidi izmantojot viedus un energoefektīvus risinājumus, sekmēs uzņēmumu paplašināšanos un produktivitātes paaugstināšanos.

DM nr.2: Modernas infrastruktūras un uzņēmējdarbības vides izveide

- 2.1.Attīstīt Ventspils industriālo parku par starptautiskas nozīmes centru prioritārajās viedās specializācijas jomās, piesaistot gan investorus, gan vietējos uzņēmumus ar atpazīstamu zīmolu, nodrošinot augstas pievienotās vērtības ražošanu un eksporta iespējas, izmantojot ceļu tīkla, dzelzceļa un ostas infrastruktūras priekšrocības.
- 2.2.Veicināt uz sadarbību balstītu ekonomisko vidi, kurā tiek realizēta investīciju piesaiste, digitalizācija un viedo tehnoloģiju izmantošana. Sadarbības veidošanu starp dažādām publiskām un privātām institūcijām, izglītības, zinātnes un biznesa sinerģijas veidošanu, tūrisma pakalpojumu attīstību. Radīt vidi, kas veicina sadarbību, inovācijas un tehnoloģiju attīstību, kas veicina uzņēmumu produktivitāti un konkurētspēju.
- 2.3.Veicināt energoefektivitāti ražošanas un industriālajām ēkām. Infrastruktūras attīstīšana, apsaimniekošana un nodrošināšana industriālā parka uzņēmumiem. Ar infrastruktūru nodrošināt efektīvu loģistikas un piegādes ķēdes risinājumus parka uzņēmumiem.
- 2.4.Veicināt infrastruktūras uzlabošanu, sadarbojoties valsts un pašvaldību un privātajam sektoram, veicinās iekšējo mobilitāti un efektīvāku transporta sistēmu, uzlabojot uzņēmēju iespējas piesaistīt darbaspēku no dažādām reģiona vietām, kā arī veicināt iespējas apgūt jaunus tirgus un paplašināt savu darbību.
- 2.5.Infrastruktūras apstākļu uzlabošana un nodrošināšana:
 - 2.5.1. Nodrošināt ražošanas ēku un pieguļošās teritorijas (t.sk. iekšējo stāvlaukumu) būvniecību;
 - 2.5.2. Nodrošināt saules paneļu izvietojumam nepieciešamo teritoriju sakārtošanu;

- 2.5.3. Nodrošināt saules parku iekšējo ceļu izbūvi un sakārtošanu;
- 2.5.4. Veikt publisko inženierbūvju (piebraucamais ceļš Kurzemes ielā 83, Celtnieku ielā, publiskais stāvlaukums, pieslēgums pie centralizētās ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas) būvniecību;
- 2.5.5. Veikt siltumtrases izbūvi Industriālā parka ēkām Celtnieku ielā, Ventspilī (no pieslēguma vietas Celtnieku ielā pie ēkas Ventspils Augsto Tehnoloģiju Parkā 1 līdz Kurzemes ielai);
- 2.5.6. Ierīkot elektroenerģijas pieslēgumu ar atļauto jaudu 2 MW Kurzemes ielā 83 (6-20kV sadales punkts).
- 2.6.VIP pozicionēšana un tēla veidošana kā galveno zaļās enerģijas ražošanas punktu Latvijā un vienu no vadošajiem Ziemeļeiropā, tādējādi veicinot Ventspils valstspilsētas atpazīstamību starptautiskā mērogā.
- 2.7.Veicināt dzīvojamā fonda attīstību darbaspēka un to ģimeņu izmitināšanai un pilnvērtīgai integrācijai Ventspils valstspilsētā.

DM nr.3: Zaļā enerģija pielietojuma veicināšana

- 3.1.Klimatneitrālas ražošanas nodrošināšana, radot minimālas CO₂ emisijas;
- 3.2.Specializācija uz zaļo/ zaļās un viedās enerģētikas un mobilitātes produktu ražošanu:
 - 3.2.1. Saules un vēja enerģijas ražošanas iekārtas / komponentes;
 - 3.2.2. Enerģijas uzglabāšanas tehnoloģiju iekārtas / komponentes:
 - 3.2.2.1.Bateriju sistēmas / elementi;
 - 3.2.2.2.Ūdeņraža ģenerācijas iekārtas / komponentes;
 - 3.2.2.3.Ūdeņraža kompresijas un uzglabāšanas iekārtas;
 - 3.2.2.4.Ūdeņraža degvielas šūnas / komponentes.
 - 3.2.3. Elektrotransporta (bateriju / ūdeņraža) ražošana / komplektēšana;
 - 3.2.4. Viedās elektronikas iekārtas.
- 3.3.Zaļās enerģijas nesēju (ūdeņradis, e-metanols, zaļais amonjaks, ilgtspējīgā aviācijas degviela) ražošana un realizācija.
- 3.4.Zaļās elektroenerģijas un tās nesēju (H₂) nodrošināšana mobilitātes risinājumiem (autotransportam, dzelzceļa transportam un aviotransportam).

DM nr.4: Piemērota izglītība un jaunu talantu sagatavošana

- 4.1. Sekmēt jauno talantu sagatavošanu atbilstoši Ventspils industriālā parka darbības sfēru vajadzībām un nodrošinātu gan Ventspils valstspilsētas iedzīvotājiem, gan cilvēkiem ārpus valstspilsētas robežām iespēju iegūt atbilstošu izglītību, lai iegūtu augsti kvalificētas darba iespējas.
- 4.2. Izstrādāt un ieviest sekojošas jaunas bakalaura un maģistra līmeņa izglītības programmas sadarbībā ar VeA:
 - 4.2.1. Materiālu inženierija;
 - 4.2.2. Ķīmija un ķīmijas tehnoloģija;
 - 4.2.3. Vides inženierija;
 - 4.2.4. Viedā elektroenerģētika;
 - 4.2.5. Siltumenerģētika un siltumtehnika.
- 4.3. Izstrādāt un ieviest profesionālās vidējās izglītības programmu “Atjaunojamās enerģētikas tehniķis” sadarbībā ar VT.

- 4.4. Nodrošināt jauno talantu prakses iespējas VIP uzņēmumos, lai iegūtu priekšstatu un nepieciešamās zināšanas, lai nākotnē karjeru veidotu kādā no Ventspils industriālā parka uzņēmumiem.

2.2.2. Sasaiste ar Ventspils valstspilsētas plānošanas dokumentiem

Ventspils valstspilsētas pašvaldības un Ventspils novada pašvaldības kopīgā attīstības programma 2021.-2027. gadam⁸⁰

Ventspils valstspilsētas specializācija ietver mūsdienīgu un plaša klāsta dažādu jomu pakalpojumu nodrošināšanu un modernu industriju un tehnoloģiju veidošanu, t.sk., nodrošinot nacionālo un starptautisku sasniedzamību, savukārt novada uzņēmumi galvenokārt darbojas lauksaimniecības un mežsaimniecības nozarēs.

Viens no ilgtermiņa attīstības mērķiem ir “Sadarbībā balstīta ekonomiskā vide, kurā tiek realizēta investīciju piesaiste, digitalizācija un viedo tehnoloģiju izmantošana”. Mērķis paredz nodrošināt, ka Ventspils valstspilsētas un Ventspils novada ekonomiskā vide ir pievilcīga potenciālajiem investoriem gan vietējā, gan starptautiskā mērogā, piedāvājot mūsdienīgus, konkurētspējīgus pakalpojumus un infrastruktūru. Ventspils valstspilsēta un Ventspils novads ir pievilcīgi tūrisma un kultūras galamērķi. Mērķa sasniegšana paredz uzņēmējdarbības vides pilnveidi, sadarbības veidošanu starp dažādām publiskām un privātām institūcijām, izglītības, zinātnes un biznesa sinerģijas veidošanu, tūrisma pakalpojumu attīstību. Īstenojot mērķi, tiek attīstīta valstspilsētas un novada ekonomika, uzlabota sabiedrības dzīves kvalitāte un saglabāts iedzīvotāju skaits.

Ventspils valstspilsētai ir 3 vidēja termiņa prioritātes – prasmes, līdzdarbība un vide. Prasmes ietver augstas kvalitātes un daudzveidīgās izglītības un prasmju iegūšanas iespējas, kas rosina apziņu, ka mērķu sasniegšanai piemērotākā izvēle ir palikšana vai pārcelšanās uz Ventspili. Izglītojošas aktivitātes iesaka vērst uz iedzīvotāju ekonomiskās aktivitātes un produktivitātes paaugstināšanu nodarbinātības vai savas uzņēmējdarbības formā, lai tie spētu gūt ienākumus, kas tālāk nepieciešami dzīves kvalitātes nodrošināšanai. Šai vidēja termiņa prioritātei ir tieša saistība ar VIP projekta DM, jo DM nr.4 “Piemērota izglītība un jaunu talantu sagatavošana” vēstī par mērķi izstrādāt un ieviest jaunas bakalaura un maģistra līmeņa izglītības programmas sadarbībā ar VeA un profesionālās izglītības programmu, sadarbībā ar VT. Tāpat VIP projekta 1. kārtā tiek radītas vairāk kā 100 jaunas darba vietas.

VIP izveide un 1.kārtas realizācija veicina:

- Rīcības virziena P-4 “Ventspils brīvostas stiprināšana un ar ostas darbību saistītu uzņēmumu attīstība” uzdevuma P-4-2 “Veicināt tranzītpilsētas pārstrukturizāciju, turpinot pilsētas industrializācijas attīstību un nodrošinot pievienotās vērtības celšanu” izpildi;
- Rīcības virziena P-5 “IKT nozares attīstība” uzdevuma P-5-1 “Turpināt sekot līdzi IKT uzņēmumu vajadzībām un to izmaiņām, sniedzot attiecīgo atbalstu dažādu programmu ietvaros un plānojot nozares attīstību arī turpmāk” izpildi;
- Rīcības virziena P-6 “Uzņēmējdarbības attīstība pilsētā” uzdevuma P-6-1 “Turpināt atbalsta pasākumus industriālās infrastruktūras izveidē un sakārtošanā nozarēm, kas spēj radīt augsti apmaksātas darba vietas un piesaistīt Ventspilij starptautiskus

⁸⁰ Ventspils valstspilsētas pašvaldības un Ventspils novada pašvaldības kopīgā attīstības programma 2021.-2027. gadam. Izgūts no:https://www.ventspils.lv/app/uploads/2022/11/1_sejums_ap-1.pdf

industriālos operatorus, lai veicinātu ekonomikas transformāciju un produktivitātes celšanu”;

- Rīcības virziena V-4 “Ilgtspējīgas pilsētas transporta infrastruktūras, tās vietējās un reģionālās sasniedzamības, kā arī sabiedriskā transporta pakalpojumu attīstība” uzdevuma V-4-3 “Nodrošināt jaunu pilsētas apbūves teritoriju sasaisti ar pilsētas ielu tīklu” izpildi.

Ventspils valstspilsētas pašvaldības un Ventspils novada pašvaldības kopīgais rīcības plāns 2021.-2027. gadam⁸¹

SM3: Sadarbībā balstīta ekonomika, kurā tiek realizēta digitalizācija un viedo tehnoloģiju izmantošana, veidots vienots piedāvājums investīciju piesaistei: Veicināt tranzītpilsētas pārstrukturizāciju, turpinot pilsētas industrializācijas attīstību un nodrošinot pievienotās vērtības celšanu. Sadarbība uzņēmējdarbības attīstībā, lai kravas veidotos uz vietas pilsētā un novadā un tiktu transportētas caur ostu.

Ventspils valstspilsētas pašvaldības investīciju plāns 2021.-2027. gadam⁸²

Projekta sasaiste ar Ventspils valstspilsētas pašvaldības investīciju plānu 2021.-2027. gadam atspoguļota 2.3.3. apakšnodaļā.

⁸¹ Ventspils valstspilsētas pašvaldības un Ventspils novada pašvaldības kopīgais rīcības plāns 2021.-2027.gadam. Izgūts no: https://www.ventspils.lv/app/uploads/2022/11/2_sejums_ap_kopigais_ricibas_plans-1.pdf

⁸² Ventspils valstspilsētas pašvaldības investīciju plāns 2021.-2027. gadam. Izgūts no: https://www.ventspils.lv/app/uploads/2022/11/5_sejums_ap_vpp_investiciju_plans-1.pdf

Ventspils valstspilsētas pašvaldības rīcības plāns 2021.-2027. gadam⁸³

Sasaiste ar Ventspils valstspilsētas pašvaldības rīcības plānu 2021.-2027. gadam tiek veidota, balstoties uz VIP stratēģijā noteiktajiem darbības mērķiem un to atbilstībai ar spēkā esošā rīcības plāna uzdevumiem, kuri viens otru papildina.

Rīcību plāna uzdevumi (noteikti Ventspils valstspilsētas pašvaldības rīcības plānā 2021.-2027.gadam)		Darbības mērķi (noteikti nacionālās nozīmes Ventspils industriālā parka stratēģijā)			
		DM1. Uzņēmējdarbība un ekonomika	DM2. Infrastruktūra, vide un tēls	DM3. Zaļā enerģija	DM4. Piemērota izglītība un jaunu talantu sagatavošana
1	2	3	4	5	6
P-1-1	Turpināt attīstīt pilsētas ekonomisko profilu IKT nozarē, mērķtiecīgi attīstot ar to saistītās izglītības iespējas atbilstoši darba tirgus vajadzībām				X
P-1-2	Sekmēt VeA, kā starptautiski atzīta Baltijas jūras līmeņa augstākās izglītības un zinātnes centra, attīstību				X
P-1-3	Nostiprināt VT kā nacionālā mēroga vadošo profesionālās izglītības kompetences centru, nodrošinot mūsdienu un darba tirgus prasībām atbilstošus mācību un sadzīves apstākļus, kā arī stiprinātu audzēkņu inovācijas, tehnoloģiju un radošuma prasmju attīstību un nodrošinātu izglītojamo centrētu pieeju atbilstoši nozaru vajadzībām				X
P-3-2	Veicināt uzņēmēju iesaisti izglītības programmu attīstībā visos izglītības posmos, tādējādi nodrošinot darbaspēka sagatavošanu, kura prasmes atbilst un tiek pielāgotas saskaņā ar darba tirgus izmaiņām	X			X
P-4-1	Iesaistīties nacionāla līmeņa politikas sarunās ostu jautājumu risināšanai un iepriekš sekmīgi pastāvējušā lielo ostu pārvaldes modeļa saglabāšanai	X	X	X	
P-4-2	Veicināt tranzītpilsētas pārstrukturizāciju, turpinot pilsētas industrializācijas attīstību un nodrošinot pievienotās vērtības celšanu	X	X	X	
P-4-3	Nodrošināt Ventspils ostas pārvaldību atbilstoši Eiropas Jūras ostu organizācijas Ostu sociālās integrācijas darbības kodeksam		X		X
P-4-4	Turpināt Ventspils brīvostā atbilstošo infrastruktūras apstākļu nodrošināšanu un uzņēmējdarbības veicināšanu	X	X	X	
P-5-1	Turpināt sekot līdzi IKT uzņēmumu vajadzībām un to izmaiņām, sniedzot attiecīgo atbalstu dažādu programmu ietvaros un plānojot nozares attīstību arī turpmāk	X			X
P-5-2	Veicināt IKT uzņēmumu sadarbību ar citiem komersantiem un pašvaldības iestādēm, lai radītu arvien jaunus digitālo pakalpojumu un produktu veidus	X			
P-6-1	Turpināt atbalsta pasākumus industriālās infrastruktūras izveidē un sakārtošanā nozarēm, kas spēj radīt augsti apmaksātas darba vietas un	X	X	X	

⁸³ Ventspils valstspilsētas pašvaldības rīcības plāns 2021.-2027.gadam. Izgūts no: https://www.ventspils.lv/app/uploads/2022/11/4_sejums_ap_vpp_ricibas_plans-1.pdf

Rīcību plāna uzdevumi (noteikti Ventspils valstspilsētas pašvaldības rīcības plānā 2021.-2027.gadam)		Darbības mērķi (noteikti nacionālās nozīmes Ventspils industriālā parka stratēģijā)			
		DM1. Uzņēmējdarbība un ekonomika	DM2. Infrastruktūra, vide un tēls	DM3. Zaļā enerģija	DM4. Piemērota izglītība un jaunu talantu sagatavošana
1	2	3	4	5	6
	piesaistīt Ventspilij starptautiskus industriālos operatorus, lai veicinātu ekonomikas transformāciju un produktivitātes celšanu				
P-6-2	Popularizēt Ventspils iespējas, lai piesaistītu augstas pievienotās vērtībās privātās investīcijas		X		
P-6-3	Infrastruktūras attīstība uzņēmējdarbības atbalstam	X		X	
P-6-4	Veicināt iedzīvotāju iesaisti uzņēmējdarbībā, veidojot atbalsta ekosistēmu, kas nodrošina biznesa iemaņu apmācības un ātru problēmu risināšanu		X		X
P-6-5	Sekot līdzi Ventspils pilsētas uzņēmēju darbības aktualitātēm un problēmām	X			
L-3-1	Mazināt emigrāciju no Ventspils pilsētas	X	X		X
L-3-2	Sekmēt iedzīvotāju piesaisti un noturēšanu, veicinot reemigrāciju un saliedējot sabiedrību	X	X		X
V-1-1	Veicināt un atbalstīt ilgtspējīgu, zemu ekspluatācijas un būvniecības izmaksu mājokļu būvniecību un atjaunošanu Ventspilī	X			
V-1-2	Paaugstināt mājokļu kvalitāti, modernizējot un uzlabojot mājokļu energoefektivitāti un pieejamību	X		X	
V-1-3	Sekmēt pieprasījuma veidošanos pēc mūsdienīga dzīvojamā fonda	X			X
V-4-2	Attīstīt drošu autoceļu un ielu infrastruktūru, t.sk. ieviešot gudros risinājumus, attīstot TENT tīkla infrastruktūru			X	
V-4-3	Nodrošināt jaunu pilsētas apbūves teritoriju sasaisti ar pilsētas ielu tīklu	X	X		
V-4-4	Pilnveidot transporta sistēmu, lai palielinātu videi draudzīgu transportlīdzekļu lietošanu	X	X	X	
V-7-1	Izmantojot pašvaldības rīcībā esošos instrumentus, veicināt piesārņojuma novēršanas pasākumus, izmantot iegūtos datus esošās situācijas analīzei, plānošanai un piesārņojošo darbību operatīvai vadībai	X	X	X	
V-7-5	Veicināt ilgtspējīgas enerģētikas sektora attīstību un mazināt klimata pārmaiņas	X	X	X	
V-8-2	Turpināt investīcijas centralizētās siltumapgādes tīkla paplašināšanā un modernizācijā		X		
V-8-5	Veicināt ilgtspējīgu ūdenssaimniecību, tai skaitā attīstot infrastruktūru, veicinot energoefektivitāti, ieviešot AER tehnoloģijas un nodrošinot notekūdeņu dūņu efektīvu apsaimniekošanu		X	X	

Ventspils valstspilsētas pašvaldības un Ventspils novada pašvaldības kopīgā ilgtspējības attīstības stratēģija līdz 2030. gadam⁸⁴

Ventspils valstspilsētas pašvaldības un Ventspils novada pašvaldības kopīgā ilgtspējības attīstības stratēģija līdz 2030. gadam nosaka, ka industriālajās teritorijās iespēju robežās jāsaglabā vai jāievieš zaļās struktūras telpas un elementus. Tāpat minēts, ka lai nākotnē novērstu konfliktus starp jebkādu industriālo attīstību, tai skaitā Ventspils ostas teritorijas un Ventspils lidostas attīstību un esošām un plānotajām dzīvojamās apbūves un rekreācijas teritorijām, turpmākajā Ventspils valstspilsētas pašvaldības un Ventspils novada teritorijas attīstības plānošanā, izstrādājot teritorijas plānojumus / lokālpānojumus u.c. plānošanas dokumentus, ievērojami ilgtspējīgas attīstības un interešu saskaņotības principi, it īpaši, kas attiecas uz industriālo zonu, esošās un plānotās transporta infrastruktūras un dzīvojamo un rekreācijas zonu savstarpējo izvietojumu. Minētie principi ievērojami, plānojot teritorijas attīstību Ventspils valstspilsētas pašvaldības un Ventspils novada pašvaldības administratīvo robežu tuvumā, abām pašvaldībām savstarpēji saskaņojot teritoriju attīstību intereses. Tāpat, būtiski veicināt energoefektivitāti ražošanas un industriālajām ēkām.

Nākotnē pilsētas ielu tīkla un transporta infrastruktūras attīstībai jābūt saistītai ar industriālo teritoriju attīstību, nodrošinot pieviedceļus ostas un rūpniecības teritorijām. Ilgtermiņa attīstības perspektīvā valstspilsētas industriālajām teritorijām un ostai ir plašāka ietekme ārpus pilsētas robežām, nodrošinot ekonomisko aktivitāti arī novada iedzīvotājiem, tādēļ to attīstība ir svarīga gan pilsētas, gan novada iedzīvotājiem.

Ilgtermiņa mērķis
Sadarbībā balstīta ekonomiskā vide, kurā tiek realizēta investīciju piesaiste, digitalizācija un viedo tehnoloģiju izmantošana

Ilgtermiņa mērķis paredz nodrošināt, ka Ventspils valstspilsētas un Ventspils novada ekonomiskā vide ir pievilcīga potenciālajiem investoriem gan vietējā, gan starptautiskā mērogā, piedāvājot mūsdienīgus, konkurētspējīgus pakalpojumus un infrastruktūru. Ventspils valstspilsēta un Ventspils novads ir pievilcīgi tūrisma un kultūras galamērķi. Mērķa sasniegšana paredz uzņēmējdarbības vides pilnveidi, sadarbības veidošanu starp dažādām publiskām un privātām institūcijām, izglītības, zinātnes un biznesa sinerģijas veidošanu, tūrisma pakalpojumu attīstību. Īstenojot prioritāšu kopumu, tiek attīstīta valstspilsētas un novada ekonomika, uzlabota sabiedrības dzīves kvalitāte un saglabāts iedzīvotāju skaits.

Vadlīnijas transporta un inženierinfrastruktūras plānošanai iekļauj veicināt transporta sistēmas attīstību, t.sk. integrēt dažādus mobilitātes veidus transporta sistēmā, piemēram, integrējot veloinfrastruktūru kopējā maršrutu tīklā, ieviest viedās tehnoloģijas mobilitātes plānošanā un organizēšanā, attīstot esošos galvenos transporta mezglus.

Starptautiskās sasniedzamības uzlabošanai un uzņēmējdarbības attīstībai būtiska loma ir Ventspils ostai, kas nodrošina pasažieru pārvadājumus uz citām valstīm, piemēram, Zviedriju.

Ventspils valstspilsētas pašvaldības un Ventspils novada pašvaldības kopīgā ilgtspējības attīstības stratēģija līdz 2030. gadam prioritātes, kurām ir tieša saikne ar VIP parka izbūvi ir uzskaitītas tabulā nr. 12.

⁸⁴ Ventspils valstspilsētas pašvaldības un Ventspils novada pašvaldības kopīgā ilgtspējības attīstības stratēģija līdz 2030. gadam. Izgūts no: https://www.ventspils.lv/app/uploads/2022/11/kop_ias_2030-1.pdf

Tabula nr.12. Ventspils valstspilsētas pašvaldības un Ventspils novada pašvaldības kopīgā ilgtspējības attīstības stratēģija līdz 2030. gadam prioritātes.

Prioritāte 2: Mūsdienīga un iedzīvotājiem tuva pārvalde; Sabiedrības pašiniciatīva; Sadarbība; Viedo tehnoloģiju ieviešana Šī prioritāte aptver inovāciju un aktīvas pilsoniskās iesaistes veicināšanu, lai uzlabotu Ventspils valstspilsētas un Ventspils novada konkurētspēju un pārvaldību, veidotu jaunas darba vietas, kā arī attīstītu sadarbības iespējas ar kaimiņu pašvaldībām un citām Latvijas pašvaldībām. Prioritātes ietvaros abām pašvaldībām iespējams sadarboties administratīvo un pakalpojumu sniegšanas procesu modernizācijā un digitalizācijā, digitālo risinājumu koplietošanā. Sabiedrības pašiniciatīva tiek veicināta caur atbalstu brīvprātīgajam darbam un jauniešu programmām, sabiedrības saliedēšanas un sociālās integrācijas pasākumiem. Nepieciešams investēt sabiedrības un publiskās pārvaldes prasmju attīstībā, lai veicinātu pāreju uz viedo specializāciju publisko pakalpojumu sniegšanā un saņemšanā, kā arī komunikācijā ar sabiedrību. Veselības un sociālās aprūpes pakalpojumu sniegšanas procesa modernizēšana sekmētu pakalpojumu pieejamības un efektivitātes uzlabošanu, tādējādi veidojot valstspilsētu un novadu par modernu vidi dzīvei un darbam. Vienlaikus viedo tehnoloģiju ieviešana sekmēs arī investoru interesi par pašvaldību, pozicionējot Ventspils valstspilsētu un Ventspils novadu kā mūsdienīgu un pievilcīgu teritoriju uzņēmējdarbībai. Prioritātes ietvaros pašvaldībām ir iespējams sadarboties, ieviešot aprītes ekonomikas principus pilsētvides plānošanā (profesionālās konsultācijas, apmācības programmas, zaļie iepirkumi utt.).
Prioritāte 4: Tīra vide un klimatneitralitāte Prioritāte aptver tādas dzīves un darba vides radīšanu, kurā iedzīvotāji jūtas veseli un dzīvo harmonijā ar dabu, <u>investori ir ieinteresēti ieguldīt jaunu tehnoloģiju ieviešanā</u> un piekrastes teritorijas tiek attīstītas atbilstoši vides prasībām, izmantojot esošās dabas vērtības rekreācijas un tūrisma attīstībai, vienlaicīgi saglabājot dabas bioloģisko daudzveidību. Tīra vide tiek veidota, attīrot un sakārtojot vēsturiski piesārņotas un degradētas teritorijas, kā arī ieviešot viedas, <u>ilgtspējīgas tehnoloģijas publiskā un privātā sektora darbībā</u>, kā rezultātā tiek panākts piesārņojuma un ietekmes uz vidi samazinājums. Svarīgi organizēt energoefektivitātes uzlabošanas pasākumus valstspilsētas un novada ēkās, kā arī atbalstīt jaunu energoefektīvu ēku būvniecību, kas ievērojami samazina siltumenerģijas patēriņu, uzlabo siltumenerģijas ražošanas efektivitāti un samazina siltuma zudumus. Nepieciešams palielināt atjaunojamo energoresursu īpatsvaru un <u>stimulēt dažādu viedo tehnoloģiju izmantošanu</u>, kas vienlaikus gan modernizē dažādus pakalpojumus un veicina to pieejamību, gan samazina ietekmi uz vidi.
Prioritāte 5: Konkurētspējīgas un daudzveidīgas uzņēmējdarbības attīstība Lai sekmētu konkurētspējīgu un daudzveidīgu uzņēmējdarbības attīstību, nepieciešams turpināt attīstīt Ventspils valstspilsētas un Ventspils novada priekšrocības, kā ostas infrastruktūra, daudzveidīgās izglītības iespējas, apstrādes rūpniecības, mežsaimniecības un lauksaimniecības, kā arī IKT nozares attīstība, kas attīsta produktus un pakalpojumus ar augstu pievienoto vērtību. Nepieciešams attīstīt ilgtspējīgu ostas teritorijas infrastruktūru un pakārtot tās darbību klimatneitralitātes mērķu sasniegšanai, kā arī veicināt savienojamību ar valsts un starptautiskas nozīmes transporta mezgliem. <u>Nākotnē atbalstāma industriālo parku izveide, lai piesaistītu uzņēmumus un radītu jaunas darbavietas Ventspils valstspilsētā un Ventspils novadā.</u> Nepieciešams attīstīt nākamās paaudzes tīklu, apdzīvotajās novada teritorijās, kā arī attīstīt platjoslas infrastruktūru.
Prioritāte 6: Izglītības, zinātnes un biznesa kompleksa sadarbība; Energoefektivitāte; Inovāciju radīšana un pārnese, viedo tehnoloģiju plaša izmantošana Lai veidotu konkurētspējīgu un mūsdienīgu uzņēmējdarbības vidi, nepieciešams ieviest dažādus viedo tehnoloģiju risinājumus, kas ne tikai samazina ietekmi uz vidi, bet arī veicina pāreju uz automatizāciju un robotizāciju, paaugstinot ražošanas procesa un pakalpojumu sniegšanas produktivitāti un radot jaunas darba vietas augsti kvalificētam darba spēkam. Lai sekmētu šādu tehnoloģiju un inovāciju ieviešanu, nepieciešams veidot sadarbību starp izglītības, zinātnes iestādēm un privāto sektoru. Sadarbību iespējams veidot caur kopīgu inovāciju un zināšanu platformu, kuras ietvaros starpinstitutionālā līmenī tiek koordinēta efektīva esošo resursu izmantošanu un sadarbība starp pašvaldībām un dažādām augstākās izglītības iestādēm un institūtiem. Inovatīvie risinājumi tiktu tālāk testēti un pārnesti biznesa vidē. Nepieciešams pētīt iespējas un ieviest aprītes ekonomikas principus uzņēmējdarbībā, lai samazinātu nepieciešamo resursu apjomu un blakusproduktu, galaproduktu ietekmi uz vidi. Tāpat būtiski ir veicināt energoefektivitāti ražošanas un industriālajām ēkām.

Ventspils valstspilsēta ir būtisks elements starptautiskajā izglītības un zinātnes institūciju, kā arī kultūras tīklā, augsti attīstīts Eiropas līmeņa viedo tehnoloģiju ražošanas un izmantošanas centrs, ar augstiem sasniegumiem klimatneitralitātes rādītājos.

Vadlīnijas prioritāri attīstāmo teritoriju attīstīšanai nosaka, ka jāveicina labvēlīgas uzņēmējdarbības vides veidošanās, īpaši atbalstot uz zināšanām, pētniecību un videi draudzīgām tehnoloģijām balstītu inovatīvo ražošanu. Savukārt vadlīnijas transporta un inženierinfrastruktūras plānošanai, nosaka, ka jāveicina transporta sistēmas attīstība, t.sk. integrējot dažādus mobilitātes veidus transporta sistēmā, piemēram, veloinfrastruktūru kopējā maršruta tīklā, viedās tehnoloģijas mobilitātes plānošanā un organizēšanā, kā arī attīstot esošos galvenos transporta mezglus.

2.3. Ventspils valstspilsētas pašvaldības un komersantu līdzšinējie un plānotie ieguldījumi

2.3.1. Industriālā parka 1. attīstības kārtas funkcionēšanai un komercdarbības veicināšanai plānotie ieguldījumi

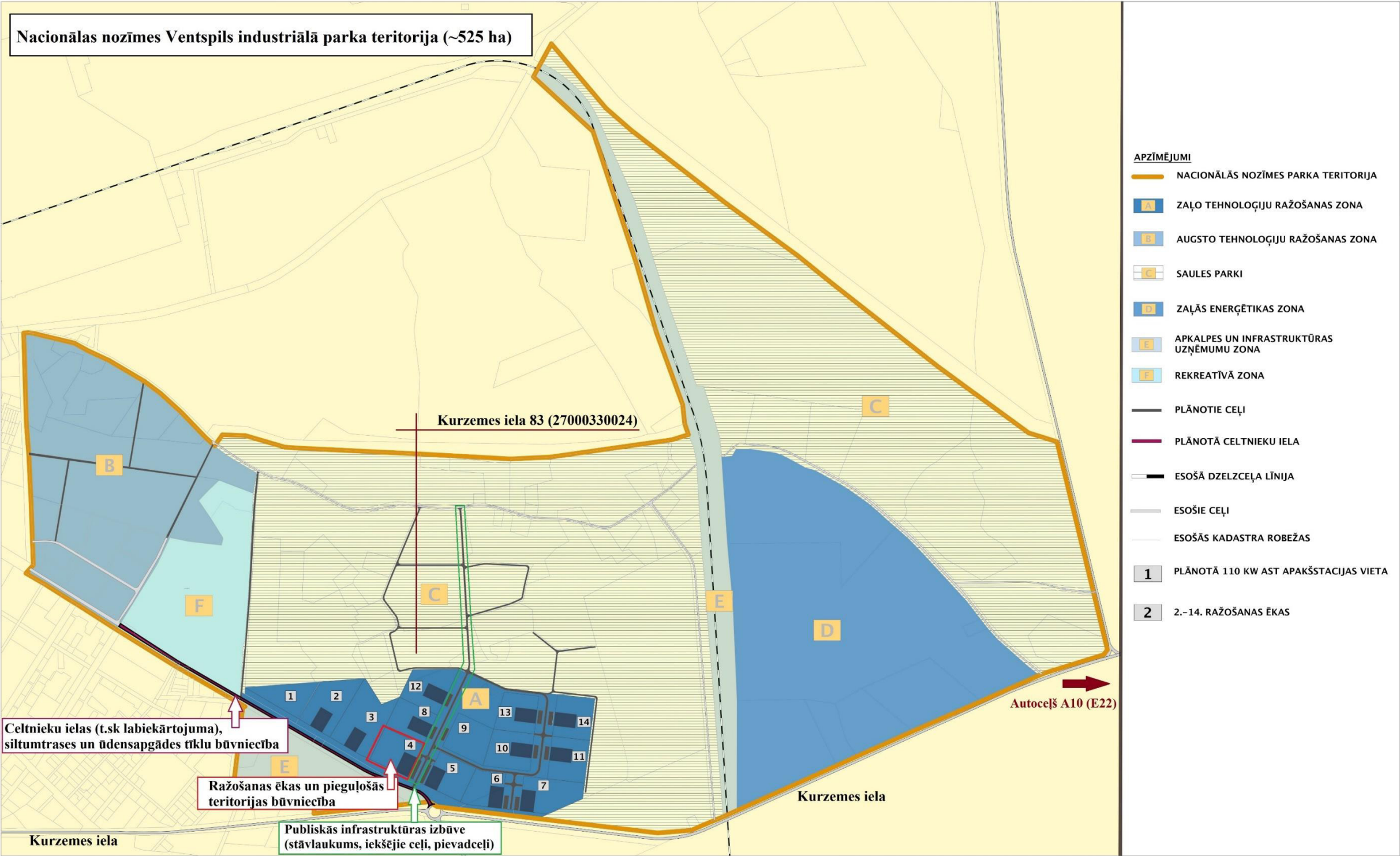
Ventspils valstspilsētas esošie ieguldījumi VIP attīstībā veido stratēģijas, projekta iesnieguma u.c. pamatojošo dokumentu sagatavošanas izmaksas, topogrāfiskā uzmērīšana, skiču un teritorijas konceptuālā plānojuma izstrāde.

Tabula Nr. 13. Ventspils valstspilsētas līdzšinējie ieguldījumi VIP attīstībā.

Ieguldījuma veids	Summa (EUR bez PVN)
Stratēģijas, projekta iesnieguma, izmaksu – ieguvumu analīzes un citu pamatojošo dokumentu sagatavošanas izmaksas	30 250,00
Topogrāfiskā uzmērīšana Kurzemes ielā 83, 83A, 85; 104 un 106; zemes gabalam "Žiperi"	11 011,00
Industriālā parka skiču izstrāde	11 979,00
Industriālā parka teritorijas konceptuālā plānojuma izstrāde	11 495,00
Ģeotehniskā izpēte Kurzemes ielā 83 (10 urbumi)	8 264,46
Citas izmaksas (t.sk. rezervēti līdzekļi neparedzētiem izdevumiem)	30 000,00
KOPĀ	102 999,46

Turpretī Ventspils valstspilsētas plānotie ieguldījumi projekta 1. kārtā, ar Eiropas Savienības Atveseļošanas un noturības mehānisma plāna 3.1.reformu un investīciju virziena “Reģionālā politika” 3.1.1.3.i. investīcijas “Investīcijas uzņēmējdarbības publiskajā infrastruktūrā industriālo parku un teritoriju attīstīšanai reģionos” līdzfinansējumu ir saistīti ar būvprojekta izstrādi un autoruzraudzību, būvniecības izmaksām divām ražošanas ēkām, infrastruktūras izbūvēšanu un inženierkomunikāciju izbūvi, kā arī būvuzraudzību.

Attēls Nr. 21. Ventspils industriālā parka attīstības projekta publisko investīciju 1. kārta



Attēlā Nr.21. norādītas VIP izveides un attīstības projekta 1. kārtas aktivitātes, kuras plānots līdzfinansēt no Eiropas Savienības Atveseļošanas un noturības mehānisma plāna 3.1.reformu un investīciju virziena “Reģionālā politika” 3.1.1.3.i. investīcijas “Investīcijas uzņēmējdarbības publiskajā infrastruktūrā industriālo parku un teritoriju attīstīšanai reģionos” ietvaros 10 milj. EUR apmērā. Šī finansējuma ietvaros plānot izbūvēt pievadceļus, siltumapgādes, ūdensapgādes un notekūdeņu savākšanas tīklus un elektroenerģijas pieslēgumus, kā arī izbūvēt vienu ražošanas ēku uzņēmumu (nomnieku) vajadzībām. VIP darbībā ieinteresētie komersanti ir apliecinājuši gatavību veikt nefinanšu investīcijas savas darbības uzsākšanai un paplašināšanai 31,0 milj. EUR apmērā, projekta 1. kārtā, līdz 31.12.2028. Plānotie pašvaldības ieguldījumi, kuri redzami tabulā Nr.14 sniegs iespēju attīstīt 20% no kopējās teritorijas. Atbalsta instrumenti, ar kuriem turpmāk plānota VIP attīstība, ir apskatīti apakšnodaļā 2.4.1

Tabula Nr. 14. Ventspils valstspilsētas plānotie ieguldījumi VIP attīstībā.

Ieguldījuma veids	Summa (EUR bez PVN)
Būvniecības izmaksas, t.sk.:	12,890,681.22
Ražošanas ēkas un pieguļošās teritorijas (t.sk. iekšējo stāvlaukumu) būvniecība	6,097,838.22
Publisko inženierbūvju (iela, publiskais stāvlaukums,) būvniecība	1,297,168.00
Kurzemes ielas 83 grants ceļa izbūve	620,866.00
Celtnieku ielas izbūvei no Siguldas ielas līdz Kurzemes ielai	2,499,478.00
Pieslēguma ierīkošana ar atļauto jaudu virs 5 MW (1. kārtā)	333,612.00
Kabeļu pārcelšana Industriālā parka teritorijā	225,000.00
Publisko inženiertīklu (ūdensapgāde, kanalizācija) izbūve	791,116.00
Publisko inženiertīklu (Siltumtrases) izbūve	1,025,603.00
ATTIECINĀMĀS IZMAKSAS KOPĀ	12,890,681.22

Komersantu plānotie ieguldījumi, kurus apliecina Ventspils valstspilsētas un attiecīgo komersantu parakstītie “Apliecinājumi par interesi” veikt investīcijas programmas 3.1.1.3.i. “Investīcijas uzņēmējdarbības publiskajā infrastruktūrā industriālo parku un teritoriju attīstīšanai reģionos” ietvaros, 1. kārtā līdz 31.12.2028. kopumā sastāda 31,0 milj. EUR.

Tabula Nr. 15. Komersantu plānotie ieguldījumi VIP attīstībā.

Nr.p.k.	Darbības veids (NACE)	Norādītais darbības veids VIP (NACE)	Nefinanšu investīcijas līdz 31.12.2028 (milj. EUR)
1.	26.30. Sakaru iekārtu ražošana 26.11. Elektronisko komponentu ražošana	26.12. Elektronisko plašu ražošana	2,0
2.	22.2. Plastmasas izstrādājumu ražošana	22.2. Plastmasas izstrādājumu ražošana	20,6
3.	35.11. Elektroenerģijas ražošana	35.11. Elektroenerģijas ražošana	8,0
4.	70.22. Konsultēšana komercdarbībā un vadībizinībās	20.11. Ēdēnraža ražošana no zaļās enerģijas	0,2
5.	29.10. Automašīnu ražošana	29.10. Automašīnu ražošana	0,2
KOPĀ			31,0

Komersanti, kuri apliecinājuši veikt investīcijas Atveseļošanās fonda projekta ietvaros darbojas viedās specializācijas jomā, kas ir zināšanu ietilpīga bioekonomika, biomedicīna, medicīnas tehnoloģijas, farmācija, fotonika un viedie materiāli, tehnoloģijas un inženiersistēmas, viedā enerģētika un mobilitāte, informācijas un komunikācijas tehnoloģijas.

2.3.2. Līdzšinējie un plānotie atbalsta instrumenti industriālā parka funkcionēšanai un komercdarbības veicināšanai

Ventspils valstspilsētas pašvaldība līdz šim ir izstrādājusi vairākus atbalsta instrumentus uzņēmējdarbības atbalstam un veicināšanai, kurus plānots saglabāt un pilnveidot arī turpmāk. Ventspils valstspilsētas pašvaldība regulāri piesaista dažādus ārējā atbalsta (gan finanšu, gan nefinanšu) avotus, ar kuru palīdzību tiek, piemēram, tiek veicinātas darbinieku un izglītības personāla apmācības. Viens no lielākajiem ne-pašvaldības atbalsta instrumentiem ir LIAA Ventspils Biznesa inkubators, kurš veicinājis vairāku perspektīvu Ventspils jaunuzņēmumu attīstību. Par atbalsta instrumentu kvalitāti liecina pētījumu centra “SKDS” 2022. gada augustā veiktā aptauja, kuras ietvaros 75% respondentu pašreizējo uzņēmējdarbības vidi Ventspilī vērtē kā labvēlīgu. Aptaujas dati arī liecina, ka pašreizējā Ventspils valstspilsētas pašvaldības

atbalstu uzņēmējdarbībai par labu uzskata 55% aptaujāto komersantu.⁸⁵ Galvenie atbalsta instrumenti komersantiem Ventspils valstspilsētas pašvaldībā ir apkopoti zemāk.

1. Ventspils brīvosta, kas ir SEZ piedāvā tiešos nodokļu atvieglojumus nekustamā īpašuma un uzņēmuma ienākumu nodokļiem, līdz pat 80%, kamēr uzņēmums kompensē kopējo investīciju summu līdz 35% (55% — mazajiem uzņēmumiem un 45% — vidējiem uzņēmumiem). Tas nozīmē, ka brīvastā tiek piemērota 0,3% nekustamā īpašuma nodokļa likme. Savukārt, izmaksājot dividendes uzņēmumam, kas atrodas SEZ, peļņas nodoklis ir 4%, 20% vietā. Atvieglojumi ir iespējami arī netiešajiem — PVN, akcīzes un muitas nodokļiem.⁸⁶
2. BAC sniedz atbalstu uzņēmējdarbības uzsākšanā un attīstībā Ventspilī, īpaši specializējoties IKT nozaru biznesa projektos. Biznesa atbalsta centrs specializējas dažādu pasākumu organizēšanā. Ventspils iedzīvotājiem un citiem tiek piedāvāts izmantot koprades telpas darbam.⁸⁷
3. LIAA Ventspils biznesa inkubatora sniedz bezmaksas atbalstu uzņēmējdarbības uzsākšanai un attīstībai fiziskām personām un jaundibinātiem komersantiem Ventspilī. Pieejamas divas programmas:⁸⁸
 - Pirmsinkubācija ir 6 mēnešu ilga apmācību programma uzņēmējdarbības prasmju apgūšanai.
 - Inkubācijas programma komersantiem, kuri reģistrēti Latvijas Republikas Komercreģistrā ne ilgāk par 3 gadiem, pieejams līdzfinansējums 50% apmērā pakalpojumu, iekārtu un aprīkojuma iegādei un 30% apmērā izejmateriālu iegādei. Programmas dalībniekiem ir iespēja apmeklēt gan padziļinātas apmācības, gan nozares ekspertu un mentoru konsultācijas.
4. PSIA Ventspils nekustamie īpašumi piedāvā iznomāt telpas komercdarbībai, telpas birojiem un garāžās.⁸⁹
5. Startinventspils.lv ir Ventspils valstspilsētas pašvaldības veidota mājaslapa, kas apkopo informāciju par investīciju iespējām Ventspilī, lielākajiem uzņēmumiem, veiksmes stāstiem, atbalsta iespējām u.c. svarīgu informāciju.⁹⁰
6. Platforma livinventspils.lv saved kopā darba devējus ar darba ņēmējiem, atvieglojot Ventspils komersantiem augsti kvalificēta darbaspēka meklējumus.⁹¹
7. VATP piedāvā biroja telpu, ražošanas telpu un konferenču telpu nomu, kā arī nodrošina nepieciešamo infrastruktūru un atbalstu augsto tehnoloģiju biznesa attīstībai Ventspils valstspilsētā un Kurzemes reģionā.⁹²
8. VDC organizē IKT jomas izglītojošos pasākumus (apmācības, informatīvie pasākumi), kā arī piedāvā bez maksas 20 datorizētas darba vietas un konsultācijas tehnoloģiju un e-pakalpojumu lietošanā.⁹³

⁸⁵ Uzņēmējdarbības vide Ventspilī. Izgūts no: <https://www.ventspils.lv/ventspili-ir-labveliga-uznemejdarbibas-vide/>

⁸⁶ Nodokļu atvieglojumi SEZ. Izgūts no: <https://www.portofventspils.lv/lv/razo-brivosta/nodoklu-atvieglajumi/>

⁸⁷ Biznesa atbalsta centrs. Izgūts no: <https://www.vatp.lv/biznesa-atbalsta-centrs>

⁸⁸ LIAA Ventspils Biznesa inkubators. Izgūts no: <https://www.livinventspils.lv/uznemejdarbiba/>

⁸⁹ PSIA “Ventspils nekustamie īpašumi”. Izgūts no: https://vni.ventspils.lv/?page_id=55

⁹⁰ Startinventspils. Izgūts no: <https://startinventspils.lv/en/>

⁹¹ Turpat, 15.lpp.

⁹² VATP. Izgūts no: <https://www.vatp.lv/>

⁹³ Ventspils Digitālais centrs. Izgūts no: <https://digitalaiscentrs.lv/>

9. VeA programma "Biznesa akadēmija" ir projektos balstīta tehnoloģiju uzņēmējdarbības bakalaura programma ar iespēju uzņēmumiem studiju procesā sniegt risināmas biznesa problēmas, kuras studenti, kopā ar biznesa profesionāļiem risina un uzņēmumiem piedāvā savu redzējumu problēmas atrisināšanā.⁹⁴

Nākotnē tiek plānoti dažādi Ventspils valstspilsētas pašvaldības grantu konkursi, kuri bija pieejami arī iepriekšējā plānošanas periodā. Piemēram, līdz 2020. gadam bija pieejams grants komersantiem telpu nomas izmaksu segšanai (100% vai 50%), kā arī, līdz 2020. gadam tika organizēti IKT granti pilotprojektu īstenošanai.

Kā liecina Ventspils valstspilsētas pašvaldības rīcības plāns 2021.-2027. gadam, Ventspils valstspilsēta ir paredzējusi sešus dažādus uzdevumus, kas saistīti ar plānotajiem atbalsta instrumentiem uzņēmējdarbības veicināšanai un VIP funkcionēšanai.

Tabula Nr. 16. Plānotie atbalsta instrumenti uzņēmējdarbības veicināšanai un VIP funkcionēšanai.

Uzdevuma kods	Uzdevums	Pasākuma kods	Pasākums	Iznākuma rādītāji
P-5-1	Turpināt sekot līdzi IKT uzņēmumu vajadzībām un to izmaiņām, sniedzot attiecīgo atbalstu dažādu programmu ietvaros un plānojot nozares attīstību arī turpmāk	P-5-1-3	Sniegt atbalstu komersantiem telpu nomai	IKT uzņēmumu skaita pieaugums
P-6-1	Turpināt atbalsta pasākumus industriālās infrastruktūras izveidē un sakārtošanā nozarēm, kas spēj radīt augsti apmaksātas darba vietas un piesaistīt Ventspilij starptautiskus industriālos operatorus, lai veicinātu ekonomikas transformāciju un produktivitātes celšanu	P-6-1-2	Aktīva līdzdarbošanās valsts politikas veidošanā. Publiskā atbalsta (ES, valsts, pašvaldības) iespēju panākšana saimnieciskās darbības nodrošināšanai nepieciešamo ēku izbūvei	Atbalsta iespēju pieejamība ēku izbūvei
P-6-2	Popularizēt Ventspils iespējas, lai piesaistītu augstas pievienotās vērtības privātās investīcijas	P-6-2-1	Piedāvājuma izstrāde investoru piesaistei, informējot par Ventspils piedāvātajām uzņēmējdarbības attīstības iespējām	Piesaistīti investori
		P-6-2-2	Ventspils pašvaldības mārketinga aktivitātes konkrētām mērķa grupām (iedzīvotājiem, uzņēmējiem, pilsētas viesiem)	Realizētas pašvaldības mārketinga aktivitātes dažādām mērķa grupām
P-6-3	Infrastruktūras attīstība uzņēmējdarbības atbalstam	P-6-3-1	Telpu izveidošana komercdarbībai	Izveidotas telpas komersantiem
P-6-4	Veicināt iedzīvotāju iesaisti uzņēmējdarbībā, veidojot atbalsta ekosistēmu, kas nodrošina biznesa iemaņu apmācības un ātru problēmu risināšanu	P-6-4-1	Ekspertu nodrošināšana konsultāciju sniegšanai uzņēmējdarbības attīstības, pētniecības un projektu vadības jomās, kas sniegtu pamatinformāciju par	Iedzīvotāju informētība par uzņēmējdarbības uzsākšanu

⁹⁴ Biznesa akadēmija. Izgūts no: <https://businessacademy.lv/en/>

			uzņēmējdarbības uzsākšanu un veidošanu atbilstoši katra potenciālā un esošā uzņēmēja prasmēm un interesēm	
		P-6-4-4	Apmācību un semināru organizēšana	Aktuālas biznesam nepieciešamas apmācības
P-6-5	Sekot līdzī Ventpils pilsētas uzņēmēju darbības aktualitātēm un problēmām	P-6-5-2	Uzņēmējdarbības veicināšanas komisijas nodrošināšana	Nodrošināta Uzņēmējdarbības veicināšanas komisija

VIP darbības mērķu sasniegšanai Stratēģijā ir identificēti 5 pilotprojekti, par kuriem informācija ir pieejama šī dokumenta pielikumā Nr. 2. Papildus 2.3. nodaļā minētajiem projektiem, šajā nodaļā minētajām iniciatīvām, kā arī identificētajiem pilotprojektiem ir pieejami dažādi vērā ņemami publiskā līdzfinansējuma avoti, kuri var tikt izmantoti VIP tālākās attīstības kārtās līdz 2040. gadam.

Inovāciju fonds

No 2020. līdz 2030. gadam Inovāciju fonds sniegs apmēram 38 mljrd eiro lielu atbalstu atkarībā no oglekļa cenas tādiem inovatīviem mazoglekļa tehnoloģiju komerciāliem demonstrējumu projektiem, kuru mērķis ir Eiropas tirgū ieviest rūpnieciskus dekarbonizācijas risinājumus un atbalstīt tās pāreju uz klimatneitralitāti⁹⁵.

Šī atbalsta instrumenta mērķis ir palīdzēt uzņēmumiem ieguldīt tīras enerģijas un rūpniecības pasākumos, lai veicinātu ekonomikas izaugsmi, izveidotu nākotnes prasībām atbilstošas darbavietas vietējā tirgū, kā arī tehnoloģiju ziņā stiprinātu Eiropas līderību pasaulē. Finansējums pieejams gan liela apjoma (> 7 milj. EUR), gan neliela apjoma projektiem, šādās prioritātēs:

- inovatīvām zema oglekļa emisijas tehnoloģijām un norisēm energoietilpīgās nozarēs, ieskaitot produktus, ar kuriem var aizstāt tādus produktus, kas rada augstas oglekļa emisijas;
- oglekļa uztveršanai un izmantošanai;
- oglekļa uztveršanas un uzglabāšanas objektu būvniecībai un ekspluatācijai;
- inovatīvai atjaunojamās enerģijas ražošanai;
- enerģijas uzkrāšanai.

VIP attīstībai iespējams plānot visaptverošu demonstrācijas projektu, finansējot sekojošu investīciju veikšanu:

- Zaļā ūdeņraža un metanola ražošana;
- Aprites principu demonstrācija – ūdenssaimniecība, siltumapgāde;
- AER izmantošanas pielietojuma demonstrācija – transporta ražošana un testēšana.

Maza mēroga ūdeņraža ielejas pilotprojekts

Ūdeņraža stratēģija klimatneitrālai Eiropai paredz Horizon Europe un citu liela mēroga programmu ietvaros atbalstīt t.s. ūdeņraža ieleju izveidi. Straujākai šo investīciju veidošanai ir

⁹⁵ Eiropas Komisijas pārstāvniecības Latvijā mājas lapa, izgūts no:
<https://latvia.representation.ec.europa.eu/>

izveidota Eiropas Tīrā ūdeņraža alianse. 2022. gada uzsaukums maza mēroga ūdeņraža ieleju izveidei ir viens piemērs šāda finansējuma piesaistei⁹⁶. Ūdeņraža ieleja aptver visu vērtības ķēdi:

- ražošana tālākai uzglabāšanai;
- transportēšana;
- izplatīšanai dažādiem gala patērētājiem;
- ieleja kalpo vairāk nekā vienai gala nozarei vai lietojumam transportā, rūpniecībā un enerģētikā.

Šo finansējumu VIP attīstības nākamajās kārtās iespējams piesaistīt kompleksu darbību finansēšanai ar vairāku partneru iesaisti:

- Saules parku attīstība;
- Zaļā ūdeņraža un metanola ražošana;
- Aprites principu demonstrācija – ūdenssaimniecība, siltumapgāde;
- Pielietojuma demonstrācija – transporta ražošana un testēšana u.c.

LIFE programma

LIFE programma ir Eiropas Komisijas finanšu instruments vides un klimata jomā, ar mērķi veicināt, aktualizēt, attīstīt un īstenot ES vides un klimata politiku, līdzfinansējot projektus ar Eiropas pievienoto vērtību. Būtiskas LIFE programmas prioritātes, kas primāri atbilst VIP attīstības mērķiem, ir:

- Klimata pārmaiņu mazināšana un pielāgošanās klimata pārmaiņām,
- Pāreja uz tīru enerģiju.

LIFE programmas ietvaros tiek finansēti demonstrācijas projekti, kas balstās uz esošām zināšanām, piemēram, iepriekšēju Horizon Europe projektu.

VIP attīstības finansēšanai iespējams piesaistīt atbalstu aprites ūdenssaimniecības un siltumapgādes demonstrācijas projektam, paredzot apritīguma principu demonstrāciju, un energokopienību izveidei,

⁹⁶ Ūdeņraža ieleju izveides finansējuma konkurss, izgūts no: <https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/opportunities/topic-details/horizon-jti-cleanh2-2022-06-02>

Eiropas Infrastruktūras Savienošanas instruments

Eiropas Infrastruktūras Savienošanas instruments (EISI) ir ES finansējuma mehānisms, kas trim Eiropas infrastruktūras veidiem – enerģētikas, transporta un digitālajiem tīkliem – paredzēto ES finansējumu apvieno vienā fondā. EISI prioritātes aptver sekojošas jomas:

- Transports:
 - izstrādāt kopīgu interešu projektus saistībā ar efektīviem, savstarpēji savienotiem un multimodāliem tīkliem un infrastruktūru viedai, sadarbībai, ilgtspējīgai, iekļaujošai, pieejamai un drošai mobilitātei;
 - pielāgot atsevišķas Eiropas transporta tīkla daļas divējādam transporta infrastruktūras lietojumam nolūkā uzlabot civilo un militāro mobilitāti.
- Enerģētika:
 - izstrādāt kopīgu interešu projektus saistībā ar iekšējā enerģijas tirgus turpmāku integrāciju un tīklu pārrobežu un starpnozaru sadarbību, tādējādi sekmējot ekonomikas dekarbonizāciju, veicinot energoefektivitāti un nodrošinot apgādes drošību;
 - sekmēt pārrobežu sadarbību enerģētikas jomā, kā arī atjaunojamo energoresursu enerģijas jomā.
- Digitālie tīkli:
 - izstrādāt kopīgu interešu projektus saistībā ar ļoti augstas veiktspējas un augstas drošības digitālo tīklu un 5G sistēmu izvērsšanu, lai ES teritorijās palielinātu digitālo pamattīklu noturību un veiktspēju, savienojot tos ar blakus teritorijām, kā arī lai veicinātu transporta un enerģētikas tīklu digitalizāciju.

EISI līdzekļi pārsvarā tiek piesaistīti Eiropas transporta pamattīklā (TEN-T). Ventspils valstspilsēta iekļaujas TEN-T pamattīklā, līdz ar to EISI finanšu līdzekļu pieejamība rada stratēģisku priekšrocību transporta, enerģētikas un digitālās infrastruktūras attīstības projektu īstenošanai.

Dažādās VIP attīstības kārtās EISI ietvaros iespējams finansēt autoceļu un dzelzceļa infrastruktūras attīstības investīciju projektus, veidot elektrouzlādes un H₂ uzpildes infrastruktūru, kā arī finansēt liela mēroga pētījumus turpmākai infrastruktūras attīstībai, integrējot tajā jaunākās transporta, enerģētikas un IKT tehnoloģijas.

Modernizācijas fonds

Modernizācijas fonds Latvijā pieejams ar mērķi atbalstīt oglekļa mazieltīpīgus ieguldījumus, atbalstot valsts virzību uz klimatneitralitāti. Modernizācijas fonda kopējais finansējums veidojas, izsolot vairāk kā 275 miljonus emisijas kvotas, kas veido 2% no ES Emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas emisijas kvotu kopapjoma laika periodam no 2021. – 2030. gadam⁹⁷. No Modernizācijas fonda līdzekļiem Latvijā būs iespējams finansēt šādas investīcijas:

- elektroenerģijas ražošanā un izmantošanā no atjaunojamiem energoresursiem;
- energoefektivitātes uzlabošanā (izņemot energoefektivitātes uzlabošanas pasākumus, kas saistīti ar enerģijas ražošanu, izmantojot cietos fosilos energoresursus), t.sk.

⁹⁷ Modernizācijas fonda ietvars. Izgūts no: <https://www.varam.gov.lv/lv/par-modernizācijas-fundu>

transporta, lauksaimniecības un atkritumu apsaimniekošanas nozarēs, kā arī ēku sektoros;

- enerģijas uzglabāšanā;
- energotīklu, tostarp centralizētajā siltumapgādē izmantoto cauruļvadu, un elektropārvades tīklu modernizēšanā, caurlaides spējas paaugstināšanā un starpsavienojumu palielināšanā starp ES dalībvalstīm;
- taisnīgas pārkārtošanās uz klimatneitrālu ekonomiku veicināšanā saņēmējās dalībvalstīs, ar mērķi atbalstīt pasākumus saistībā ar darba ņēmēju pārcelšanu, pārkvalificēšanu un kvalifikācijas celšanu, izglītošanu, darba meklēšanas iniciatīvas un jaunuzņēmumus, veidojot dialogu ar sociālajiem partneriem.

Modernizācijas fonda ietvaros VIP attīstībai iespējams līdzfinansēt pilotprojektus, kas paredz investīcijas elektroenerģijas ražošanā un izmantošanā no AER, energokopienų izveidi, enerģijas uzglabāšanas un enerģijas tīklu modernizēšanas projektus.

VIP investori un citi privātā un publiskā sektora partneri var piesaistīt Eiropas Enerģijas efektivitātes fonda atbalstu kopīgām investīcijām fonda prioritārajos virzienos. Tie ir:

- veicināt klimata pārmaiņu mazināšanu un pāreju uz noturīgu, energoefektīvu un zaļu infrastruktūru Eiropas pilsētās;
- veicināt vides un ekonomikas ilgtspējību;
- veidot publiskā un privātā sektora partnerības klimata pārmaiņu finansēšanai.

Liela mēroga inovatīvu investīciju projektu finansēšanai pieejams arī Eiropas Investīciju bankas aizdevums. Šādu projektu plānošanai un sagatavošanai, savukārt, pieejams Eiropas vietējais enerģijas atbalsts (ELENA finansējums). Kopumā VIP attīstībai gan iesaistītajiem publiskā sektora, gan arī privātā sektora un profesionālo nozaru organizāciju partneriem ir pieejami papildus līdzfinansējuma līdzekļi vairāku miljonu eiro apmērā gan līdz 2027. gadam, gan līdzvērtīgu līdzekļu pieejamība ir prognozējama arī turpmāk.

2.3.3. Citas projektu idejas, kas tieši saistītas ar nacionālas nozīmes Ventspils industriālā parka funkcionēšanu

VIP projektam ir šādas papildinošās investīcijas, t. sk., kas fiksētas Ventspils valstspilsētas pašvaldības investīciju plānā 2021.-2027. gadam:

Īstenotie projekti

1. Uzņēmējdarbības veicināšana

- 1.1. Projekts Nr. 3.1.1.5./16/A/013 “Ražošanas ēkas būvniecība Ganību ielā 103, Ventspilī”;
- 1.2. Projekts Nr. 5.6.2.0/19/I/003 “Inovāciju centra un publiskās infrastruktūras izbūve Rūpniecības ielā 2, Ventspilī”;

2. Izglītības vai apmācību nodrošinājums

- 2.1. Projekts Nr. 8.1.1.0/17/I/007 “Ventspils Augstskolas STEM mācību programmu modernizācija”;
- 2.2. Projekts Nr. 8.2.2.0/18/A/009 “Stiprināt Ventspils Augstskolas akadēmisko personālu stratēģiskās specializācijas jomās”;
- 2.3. Projekts “Veselīgas mācību un darba vides izveide Ventspils pilsētas pašvaldības pirmsskolas izglītības iestādēs “Eglīte”, “Vāverīte” un “Zvaigznīte””;

- 2.4. Projekts “Veselīgas mācību un darba vides izveide Ventspils pilsētas pašvaldības pirmsskolas izglītības iestādēs “Bitīte”, “Rūķītis” un “Saulīte””;
- 2.5. Projekts “Veselīgas mācību un darba vides izveide Ventspils pilsētas pašvaldības pirmsskolas izglītības iestādēs “Margrieta”, “Pasaka” un “Varavīksne””;
- 2.6. Projekts “Pašvaldības īpašumā esošas ēkas Brīvības ielā 15, Ventspilī atjaunošanai pirmsskolas izglītības iestādes “Saulīte” vajadzībām”;

Realizācijā esošie projekti

3. Uzņēmējdarbības veicināšana

- 3.1. Projekts Nr. 3.1.1.5/16/A/012 “Ražošanas ēkas Nr. 6 būvniecība Ventspils Augsto tehnoloģiju parkā”;
- 3.2. Projekts Nr. 5.6.2.0/22/I/007 “Ražošanas ēkas un publiska auto stāvlaukuma izbūve Ganību ielas industriālajā zonā Ventspilī”;

4. Izglītības vai apmācību nodrošinājums

- 4.1. Projekts Nr. 8.2.3.0/18/A/014 “Ventspils Augstskolas studiju programmu satura kvalitātes pilnveide, resursu izmantošanas efektivitātes uzlabošana un labākas pārvaldības nodrošināšana”;
- 4.2. Projekts Nr. 1.1.1.5/18/I/009 “Atbalsts Ventspils Augstskolas starptautiskās sadarbības projektu sagatavošanai pētniecībā un inovācijās (ATVASE)”;
- 4.3. Projekts Nr. NFI/IC/VIAA/2020/1 “Inovācijas centra izveidošana Ventspilī (EEZ/NOR)”;

5. Transporta infrastruktūra

- 5.1. Projekts Nr. 6.1.1.0/17/I/001 “Pievadceļu attīstība Ventspils Brīvostas teritorijā esošiem termināļiem un industriālajām zonām”;
- 5.2. Projekts Nr. 4.5.1.2/17/I/004 “Attīstīt videi draudzīgu sabiedriskā transporta infrastruktūru Ventspilī (eBuss)”;

Plānotie projekti

6. Uzņēmējdarbības veicināšana

- 6.1. Projekts “Atbalsts uzņēmējdarbības uzsākšanai, veicināšanai un augsti apmaksātu darba vietu radīšanai reģionālā mērogā”;
- 6.2. Projekts “Uzņēmējdarbībai nepieciešamo ēku, t.sk. ražošanas un biroja ēku, un infrastruktūras izveide uzņēmējdarbības konkurētspējas veicināšanai, augsti apmaksātu darba vietu radīšanai reģionālā mērogā”;
- 6.3. Projekts “Degradētās un potenciāli attīstāmās teritorijas un infrastruktūras sakārtošana uzņēmējdarbības veicināšanai”;

7. Izglītības vai apmācību nodrošinājums

- 7.1. Projekts “Izglītības un mācību sistēmu kvalitātes, efektivitātes un atbilstības uzlabošana atbilstoši darba tirgus pieprasījumam”;
- 7.2. Projekts “Infrastruktūras, materiāltehniskās bāzes pilnveidošana, tai skaitā tālmācību, tiešsaistes izglītības un mācību stiprināšana reģionālā mērogā, nodrošinot kvalitatīvus pakalpojumus”;
- 7.3. Projekts “Ventspils Augstskolas infrastruktūras un materiāltehniskās bāzes pilnveidošana”;
- 7.4. Projekts “Profesionālās izglītības iestāžu infrastruktūras, t.sk. materiāli tehniskās bāzes infrastruktūras pilnveidošana”;

8. Mājokļu pieejamības nodrošinājums

8.1. Projekts “Mājokļu pieejamības nodrošināšana speciālistu piesaistei, t.sk. dzīvojamo māju būvniecība”;

9. Transporta infrastruktūra

9.1. Projekts “Infrastruktūras uzlabošana mobilitātes nodrošināšanai nodarbinātībai un pakalpojumu saņemšanai”;

9.2. Projekts “Pilsētu ielu sasaiste ar TEN-T tīklu un ilgtspējīga attīstība”;

9.3. Projekts “Ventspils ostas sauszemes savienojamības attīstība (t.sk. autoceļi, dzelzceļš, satiksmes mezgli un pārvadi)”

2.4. Nacionālas nozīmes Ventspils industriālā parka pārvaldības modelis

Industriālo parku apsaimniekošanas modeļa izveide un efektīva darbība ir vēl viens būtisks industriālā parka stratēģijas veiksmes faktors. Labi sakārtotas sistēmas un organizācijas ir būtiskas efektīvai industriālo parku attīstībai. Industriālā parku efektīva apsaimniekošanas modeļa izstrāde palīdz realizēt sākotnējo industriālā parka izveides mērķi.

Nemot vērā to, ka industriālie parki var piesaistīt investīcijas, radīt darbavietas un veicināt ekonomisko izaugsmi, kas ir arī veidot ekoloģiski ilgtspējīgu un sociāli atbildīgu vidi, valdības lēmumu pieņēmējiem, privātajam sektoram, akadēmiskajām aprindām un citām sociālajām ieinteresētajām personām ir jābūt pilnvarotām piedalīties to visaptverošās politikas satvara izstrādē, kā arī tās īstenošanā.

Parka regulētājs - Ventspils valstspilsētas pašvaldība - kas veido industriālo parku normatīvo regulējumu, pārrauga un nodrošina to plānošanu, pārrauga stratēģijas īstenošanas un darbības kvalitāti, uzrauga un veicina iedzīvotāju darbību tajos. Analizē informāciju, lai efektīvāk pieņemtu politiskos lēmumus, kas balstīti uz attīstību industriālajos parkos, uzrauga un novērtē industriālā parka sasniegtos rezultātus.

Parka attīstītājs (VO) izpēta iespējas uzlabot industriālo parku plānošanu un iekārtošanu, kā arī samazināt ar to saistītos riskus un tādā veidā veidot industriālos parkus, kas labāk atbilst globālajam tirgus pieprasījumam un uzņēmumu prasībām. Attīstītājs veic sekojošas darbības:

- Regulē parka nozaru attīstību;
- Piesaista eksportējošus uzņēmumus;
- Veic nepieciešamās būvniecības plānošanu un uzraudzību;
- Nodrošina juridisko atbalstu;
- Veic ārvalstu tirgu pētījumus un piesaista potenciālos uzņēmumus.

Parka operators (VO) ikdienā sniedz pakalpojumus un atbalstu uzņēmumiem, lai VIP esošie un potenciālie uzņēmumi varētu sniegt minētos pakalpojumus efektīvi, produktīvi un koordinēti. Parka operators veic sekojošas darbības:

- VIP parka darbības nodrošināšana;
- Atbalsts uzņēmumiem būvniecībai, nomnieku ražošanas un eksporta atbalsts;
- Koplietošanas infrastruktūras uzturēšana;
- Nepieciešamo papildus pakalpojumu izveide un nodrošināšana.

Ieinteresētās personas un partneri ietver uzņēmējdarbības attīstības organizācijas, piemēram, LIAA, LTRK, utt., finanšu institūcijas un citus attīstības partnerus, izglītības un

zinātnes iestādes. Šīs organizācijas sadarbojas ar industriālo parku, lai varētu sniegt efektīvu finansiālu un nefinansiālu atbalstu gan esošajiem, gan jaunajiem industriālā parka nomniekiem.

2.5. Nacionālas nozīmes Ventspils industriālā parka prioritārās viedās specializācijas jomas

VIP prioritārās viedās specializācijas jomas ir **viedie materiāli, tehnoloģijas un inženiersistēmas, viedā enerģētika un mobilitāte, informācijas un komunikācijas tehnoloģijas**. Prioritāros virzienu sekmīgai īstenošanai VIP attīstība paredzēta zonās.

VIP prioritārās viedās specializācijas jomas pamato sekojoši komersantu apliecināti investīciju plāni 1. kārtas ietvaros:

- 8 investoru uzņēmumi VIP teritorijā darbojas viedās specializācijas jomās - viedie materiāli, tehnoloģijas un inženiersistēmas, viedā enerģētika un mobilitāte, informācijas un komunikācijas tehnoloģijas:
 - 1 investoru uzņēmums uzsāks ar ūdeņradi darbināmu autobusu ražošanu;
 - 4 investoru uzņēmumi AER ražošanas t.i. zaļā ūdeņraža, zaļā metanola un saules enerģijas ražošanu;
 - 2 investoru uzņēmumi turpinās darbību VIP teritorijā, veicot plastmasas izstrādājumu un elektronikas ražošanu;
 - 1 investoru uzņēmums veidos elektrisko automobiļu komplektēšanas centru.
- Saules parku vajadzībām VIP ir atvēlēta vairāk kā 300 ha liela teritorijas platība, kas ir 55% no visas VIP teritorijas.
- VIP teritorijā darbojas BAC, kurš koncentrējas uz IKT nozares uzņēmumu attīstību, piedāvājot izdevīgums nosacījumus un nodrošinot dažāda veida atbalstu.

PRIEKŠROCĪBAS PRIORITĀRO VIDĀS SPECIALIZĀCIJAS JOMU ATTĪSTĪBĀ

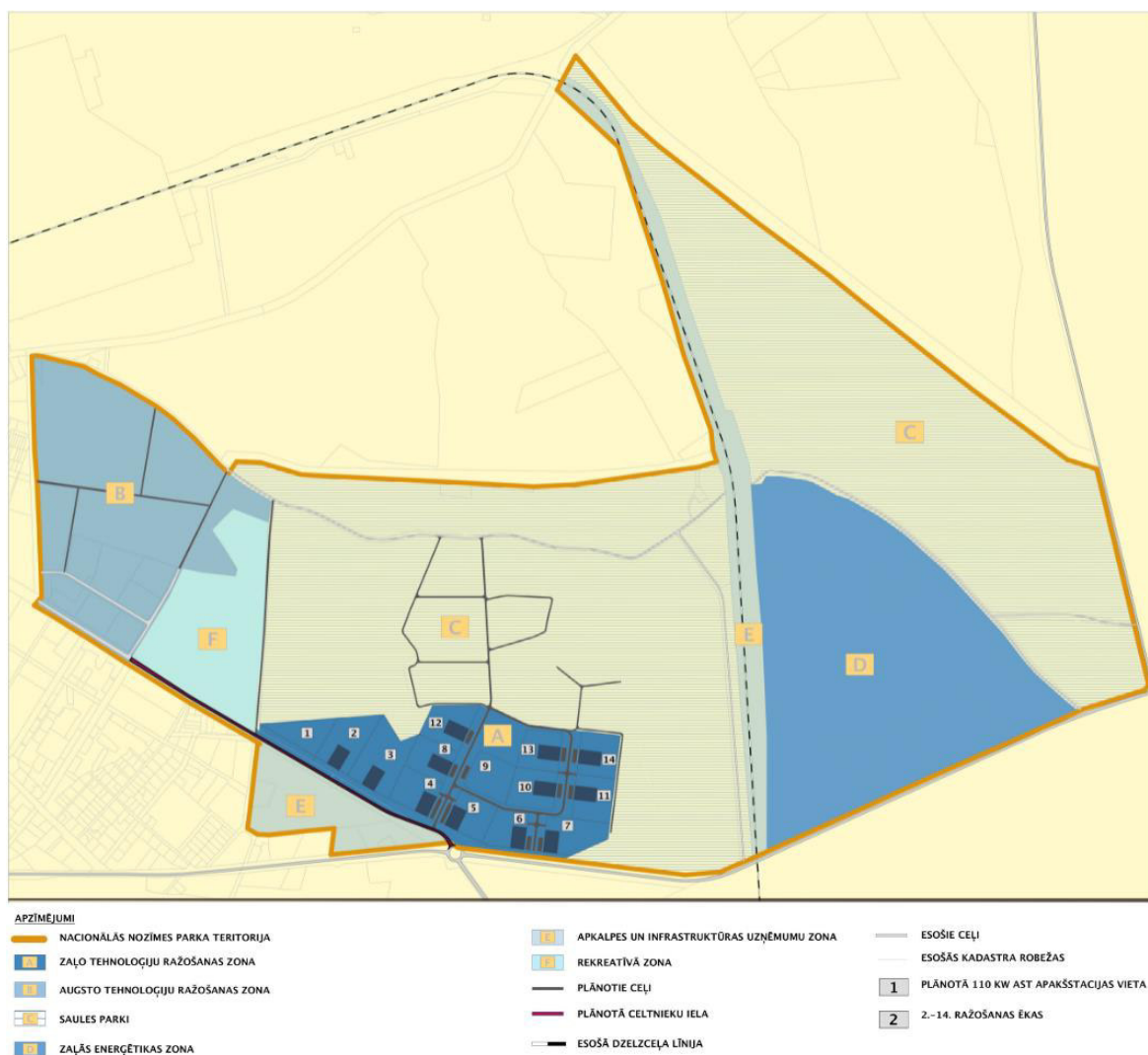
- Ventspils valstspilsētas iedzīvotāji ir augsti kvalificēti, ceturtdaļa iedzīvotāju ir ar augstāko izglītību, turklāt VIP darbības ietvaros izglītība tiks pielāgota VIP uzņēmumu vajadzībām, radot jaunus studiju virzienus gan VeA, gan VT un regulāri gatavojot jaunus talantus ar zināšanām prioritārās viedās specializācijas jomās;
- Nozares, kuras ir cieši saistītas ar prioritārām viedās specializācijas jomām, ir apstrādes rūpniecība, enerģētika un IKT. Šajās nozarēs darbojas 17,6% Ventspils valstspilsētas iedzīvotāju, tādēļ jau šobrīd ir pieejami profesionāli un pieredzējuši cilvēkresursi;
- Daļa VIP teritorijas (13 ha) jau šobrīd notiek aktīva darbība augsto tehnoloģiju ražošanas nozarēs un IKT jomas attīstība, kas sniedz labus priekšnosacījumus, veidojot zināšanu un tehnoloģiju pārnesei starp uzņēmumiem;
- Baltijas jūras piekrastē ir lielākais saules spīdēšanas ilgums (virs 1900 h/gadā) un intensitāte Latvijā, kas sniedz labus priekšnosacījumus saules parku attīstībai;
- VIP teritorijā ir pieejama vienīgā metanola ražošanas infrastruktūra Latvijā, kā arī Ventspils valstspilsētā ir metanola ražošanas pieredze;
- Cauruļvadu, kas piemēroti dažādu augstas pievienotās vērtības un eksportspējīgu produktu transportam, pieejamība;
- Pieteiktās vēja parku jaudas, gan atkrastes, gan krasta, papildus Baltijas jūras piekrastes zona, nodrošina gada vidējo vēja ātrumu virs 7,5 m/sekundē, kas ir augstākie rādītāji Latvijā;

- Investoru uzņēmumu pieredze prioritārās viedās specializācijas jomās (viedā enerģētika), veicinot tehnoloģiju un zināšanu pārnesei VIP,
- Respektablā *fDi Intelligence* pētījumā Ventspils Brīvostas teritorija atzīta, kā otra labākā vieta mazo un vidējo komersantu biznesa attīstībai Eiropā.

2.6. Nacionālas nozīmes Ventspils industriālā parka industriālo zonu raksturojums

VIP būvniecībai paredzēta aptuveni **525 ha** platība ir sadalīta vairākās zonās. Nozīmīgākās attīstības zonas ir augsto tehnoloģiju ražošanas, zaļo tehnoloģiju ražošanas un zaļās enerģētikas zona. VIP darbību atbalstošās zonas ir saules parku zona, apkalpes un infrastruktūras uzņēmumu zona, kā arī rekreācijas zona. Šobrīd uzņēmējdarbība notiek daļā no augsto tehnoloģiju ražošanas zonas 13 ha platībā.

Attēls Nr. 22. VIP zonas



AUGSTO TEHNOLOĢIJU RAŽOŠANAS ZONA

Kopējā augsto tehnoloģiju ražošanas zonas platība ir aptuveni 28 ha, no kuriem daļā teritorijas (13 ha platībā) ir izbūvētas modernas ēkas rūpnieciskai ražošanai ar visām nepieciešamajām inženierkomunikācijām. Teritorija ir savienota ar vairākiem optiskajiem datu tīkliem un elektroapgādes pieslēgumiem, nodrošinot uzņēmumu darbībai nepieciešamo pieslēgumu jaudu un drošību, pieejami ērti piekļuves ceļi, izdevīgs transporta savienojums un daudzveidīgi

loģistikas risinājumi. Augsto tehnoloģiju ražošanas zonā plānota 2 uzņēmumu ienākšana, līdz 31.07.2026) radot kopumā 100 jaunas darba vietas. Līdz 31.12.2028. plānotais eksporta apjoms ir 19,96 milj. EUR, savukārt ieguldījumi pētniecībā un attīstībā – 0,91 milj. EUR.

Tabula Nr. 17. Komersanti augsto tehnoloģiju ražošanas zonā un to plānotie rezultātīvie rādītāji.

Nr. p.k.	Norādītais darbības veids VIP (NACE)	Jaunas darbavietas*	Plānotais eksports (milj. EUR)	P&A (milj. EUR)
1.	22.2 Plastmasas izstrādājumu ražošana	40	12,36	0,88
2.	26.12 Elektronisko plašu ražošana	60	7,5	0,03

* *virs vidējā rādītāja.*

Augsto tehnoloģiju ražošanas zonā plānota 3 investoru uzņēmumu darbība, no kuriem:

1. Viens turpinās attīstīt plastmasas izstrādājumu ražošanu;
2. Viens turpinās attīstīt elektronikas plašu ražošanu;
3. Viens veidos elektrisko automobiļu komplektēšanas centru.

Pamatojoties uz investoru uzņēmumu darbībām augsto tehnoloģiju ražošanas zonā, kā arī uzņēmumiem, kuri jau šobrīd tajā darbojas, šajā zonā tiks attīstītas divas viedās specializācijas jomas - **viedie materiāli, tehnoloģijas un inženiersistēmas un informācijas un komunikācijas tehnoloģijas.**

Turpmākajās attīstības kārtās līdz 31.12.2040, investoru uzņēmumi paredz, ka tiks radītās vēl papildu jaunas darba vietas.

Tabula Nr. 18. Komersanti augsto tehnoloģiju ražošanas zonā un to plānotie rezultātīvie rādītāji līdz 31.12.2040 (turpmākās attīstības kārtas).

Nr. p.k.	Norādītais darbības veids VIP (NACE)	Jaunas darbavietas*	Plānotais eksports (milj. EUR)	P&A (milj. EUR)
1.	22.2 Plastmasas izstrādājumu ražošana	175	49	3,5
2.	26.12 Elektronisko plašu ražošana	105	17,5	0,07

* *virs vidējā rādītāja.*

ZALO TEHNOLOĢIJU RAŽOŠANAS ZONA

Kopējā zaļo tehnoloģiju ražošanas zonas platība ir aptuveni 45 ha. Teritorijā plānoti lielākie ieguldījumi VIP projekta ietvaros, izbūvējot teritorijas infrastruktūru (ielas, pievedceļi, ūdensapgāde, notekūdeņu savākšana un pārvalde siltumapgāde) un vienu ražošanas ēku 4000 m² platībā, kā arī pieguļošo teritoriju un stāvlaukumus. Zaļo tehnoloģiju ražošanas zonā plānotas vismaz viena uzņēmuma investīcijas VIP projektā līdz 31.07.2026, radot kopumā 10 jaunas darba vietas. Līdz 31.12.2028. plānotais eksporta apjoms ir 5 milj. EUR, savukārt ieguldījumi pētniecībā un attīstībā – 0,1 milj. EUR.

Tabula Nr. 19. Komersanti zaļo tehnoloģiju ražošanas zonā un to plānotie rezultātīvie rādītāji.

Nr. p.k.	Norādītais darbības veids VIP (NACE)	Jaunas darbavietas*	Plānotais eksports (milj. EUR)	P&A (milj. EUR)
1.	29.10 Automobiļu ražošana	10	5	0,1

* *virs vidējā rādītāja.*

** *Viens un tas pats uzņēmums atradīsies gan augsto tehnoloģiju ražošanas, gan zaļo tehnoloģiju ražošanas zonās.*

Zaļo tehnoloģiju ražošanas zonā plānota 2 investoru uzņēmumu darbība, no kuriem:

1. Viens investors uzsāks ar ūdeņradi darbināmu autobusu ražošanu;
2. Viens investors, kurš veidos elektrisko automobiļu komplektēšanas centru**.

Pamatojoties uz investoru uzņēmumu darbībām zaļo tehnoloģiju ražošanas zonā, šajā zonā tiks attīstīta viedās specializācijas joma - **viedā enerģētika un mobilitāte.**

Turpmākajās attīstības kārtās līdz 31.12.2040, investoru uzņēmumi paredz papildu līdz 50 jaunas darba vietas.

Tabula Nr. 20. Komersanti zaļo tehnoloģiju ražošanas zonā un to plānotie rezultātīvie rādītāji līdz 31.12.2040 (turpmākās attīstības kārtas).

Nr. p.k.	Norādītais darbības veids VIP (NACE)	Jaunas darbavietas	Plānotais eksports (milj. EUR)	P&A (milj. EUR)
1.	29.10 Automobiļu ražošana	50	n/d	n/d

ZALĀS ENERĢĒTIKAS ZONA

Zaļās enerģētikas zonas kopējā platība ir aptuveni 393 ha ietverot saules parkus. Saules parki tiek izdalīti atsevišķā zonā, ņemot vērā to plānoto ievērojamo apjomu. Zaļās enerģētikas zonā, papildus saules parku izveidei, tiek plānota arī zaļā ūdeņraža ražošana ar kopējo jaudu 5 MW un zaļā metanola ražošana ar kopējo jaudu 5 MW. Zaļās enerģijas zonā plānotas 2 uzņēmumu investīcijas, līdz 31.07.2026, radot kopumā 5 jaunas darba vietas. Līdz 31.12.2028. plānotais eksporta apjoms ir 0,37 milj. EUR, savukārt ieguldījumi pētniecībā un attīstībā – 0,012 milj. EUR.

Tabula Nr. 21. Komersanti zaļās enerģijas zonā un to plānotie rezultātīvie rādītāji.

Nr. p.k.	Norādītais darbības veids VIP (NACE)	Jaunas darbavietas*	Plānotais eksports (milj. EUR)	P&A (milj. EUR)
2.	35.11 Elektroenerģijas ražošana	2	0,35	0,01
3.	20.11 Ūdeņraža ražošana no zaļās enerģijas	3	0,02	0,002

* *virs vidējā rādītāja.*

Zaļās enerģētikas zonā plānota 2 investoru uzņēmumu darbība, no kuriem:

1. Viens investors nodrošinās 100% zaļā ūdeņraža ražošanu, kurš tiks ražots no vēja un saules enerģijas ūdeņraža ražotnes, nodrošinot alternatīvo degvielu degšūnu sabiedriskajiem autobusiem un degšūnu vieglajiem automobiļiem;
2. Viens investors būvēs saules parku;
3. Viens investors veidos zaļā metanola ražotni, nodrošinot transporta, aviācijas un kuģniecības nozari ar produktu, kuram ir augsts eksporta potenciāls;
4. Viens investors nodrošinās zaļā ūdeņraža ražošanu.

Pamatojoties uz investoru uzņēmumu darbībām Zaļās enerģētikas zonā, šajā zonā tiks attīstīta viedās specializācijas joma - **viedā enerģētika un mobilitāte**.

Turpmākajās attīstības kārtās līdz 31.12.2040, investoru uzņēmumi paredz papildus 35 jaunas darba vietas.

Tabula Nr. 22. Komersanti zaļās enerģijas zonā un to plānotie rezultatīvie rādītāji līdz 31.12.2040 (turpmākās attīstības kārtas).

Nr. p.k.	Norādītais darbības veids VIP (NACE)	Jaunas darbavietas*	Plānotais eksports (milj. EUR)	P&A (milj. EUR)
1.	35.11 Elektroenerģijas ražošana; 20.11 Ūdeņraža ražošana no zaļās enerģijas	2	7	0,05
2.	35.11 Elektroenerģijas ražošana; 20.11 Zaļā metanola ražošana	30	300	1
3.	20.11 Ūdeņraža ražošana no zaļās enerģijas	3	1,5	0,15

APKALPES UN INFRASTRUKTŪRAS UZŅĒMUMU ZONA

Papildus teritorijā paredzēta apkalpes un infrastruktūras uzņēmumu zona (aptuveni 37 ha), kura paredzēta, galvenokārt, apkalpojošās infrastruktūras attīstībai un nodrošināšanai. Zonā paredzēts izbūvēt veikalus, kafejnīcas, restorānus, radot atbilstošus apstākļus patstāvīgai uzturēšanai VIP teritorijā.

Papildus apkalpes un infrastruktūras zona sniegs iespējas Zaļās enerģijas inovācijas centra izveidei parka attīstības nākamajās kārtās. Šāds inovāciju centrs veicinātu industrijas un augstskolas sadarbību jaunā zaļo tehnoloģiju izstrādē, attīstībā un testēšanā. Šāda centra izveide papildinātu Ventspils zinātnes centra “VIZIUM” darbību. “VIZIUM” pamata mērķa auditorija ir jaunieši, kuros tiek radīta sākotnējā interese par tehnoloģijām. Savukārt Zaļās enerģijas inovācijas centrs būs vērsts uz profesionāļiem, kas šādas tehnoloģijas ievieš uzņēmējdarbībā.

Visbeidzot, VIP vides pievilcības veicināšanai, un atbilstoši modernas pilsētplānošanas principiem, VIP teritorijā ir plānota **Rekreatīvā zona** aptuveni 522 ha platībā. Šajā zonā daļēji jau atrodas un ir plānota zaļā teritorija brīvā laika pavadīšanai un VIP ainavas un vizuālā tēla veidošanai.

2.7. Nacionālas nozīmes Ventspils industriālā parka attīstība kārtās

VIP projekta 1. kārtu plānots īstenot līdz 2028. gada 31. decembrim. Projekta 1. kārtā plānotas gan privātās, gan publiskās investīcijas ražošanas ēku attīstībā, elektroapgādes infrastruktūras, gāzes vadu tīklu, siltumtīklu, ūdensapgādes un kanalizācijas tīklu, optisko tīklu izbūvē, kā arī publisko autostāvvietu un dzelzceļa pievadu izbūvē. Ņemot vērā, ka projekta 1. kārtas publiskās investīcijas ļaus attīstīt 20% daļu no teritorijas kopējas platības, tabulā Nr. 23 ir norādīta parka tālākā attīstība līdz 2040. gadam.

Tabula Nr. 23. VIP attīstības kārtas.

	1. kārtas publiskās investīcijas	1. kārtas privātās investīcijas	Turpmāko kārtu publiskās investīcijas	Turpmāko kārtu privātās investīcijas
Terminš, gads	2028		2040	
Teritorijas attīstība kārtās, ha	100		425	
Ražošanas ēku un tehnoloģiju attīstība, m²	4000 m² A zonā	Ūdeņraža ražotnes izveide. Ieguldījumi ražošanas iekārtās izbūvētajās ēkās.	44'000 m² A zonā	e-Metanola ražotnes izveide Ieguldījumi ražošanas iekārtās izbūvētajās ēkās
Elektroapgādes infrastruktūra	Elektroenerģijas tīklu pieslēgumu izbūve līdz ražošanas ēkai 10 MW un nepieciešamo tīklu pārcelšana	Saules parku izbūve C zonā. Tīklu izbūve no dažādiem saules parkiem līdz apakšstacijām (TA) un pieslēgums AST ~ 8700 m. KTA – 6 gab. TA (izeja uz AST tīklu) – 1 gab.	-	Saules parku izbūve C zonā TA (izeja uz AST tīklu) – 1 gab. Jaudas palielināšanai (H ₂ uzkrāšana – re-elektifikācija)
Gāzes vadu (ūdeņradis, skābeklis) tīklu izbūve	-	-	Skābekļa spiedvads no VIP H ₂ ražotnes līdz PSIA ŪDEKA AI un ūdens sagatavošanas iekārtām un Ventspils siltums NAIK koģenerācijai ~ 4600 m	H ₂ spiedvads no VIP H ₂ ražotnes līdz VIP ēkām (potenciālajiem lietotājiem) ~ 1800 m
Siltumtīklu izbūve	Maģistrālās siltumtrases izbūve (no VATP līdz VIP) (~ 1700 m)	-	Siltumvada izbūve līdz D zonai, t.sk. siltuma novadišanai no e-metanola ražotnes, ~ 3300 m	Siltuma sezonālās uzglabāšanas infrastruktūra ar 35'000 MWh kapacitāti
Ceļu un ielu sistēma	Celtnieku ielu no Kurzemes ielas līdz Siguldas ielai (~ 1300 m), savienojoša grants seguma ielas izbūve (no ražošanas ēkas līdz Mauru ceļam, 945 m)	-	Iekšējā ceļu tīkla sakārtošana, ceļa atzaru izbūve.	-

	1. kārtas publiskās investīcijas	1. kārtas privātās investīcijas	Turpmāko kārtu publiskās investīcijas	Turpmāko kārtu privātās investīcijas
Ūdensapgādes un kanalizācijas tīklu izbūve	Ūdensapgādes un kanalizācijas tīklu izbūve gar Celtnieku ielu no Kurzemes ielas līdz Siguldas ielai (~ 1500 m) un no Kurzemes ielas rotācijas apļa līdz ražošanas ēkai	-	Kanalizācija vada izbūve no VIP, H ₂ un e-metanola ražotnēm līdz PSIA ŪDEKA tīklam Celtnieku ielā (pie VATP) ~ 3300 m Ūdensvada izbūve līdz VIP, H ₂ un e-metanola ražotnēm no PSIA ŪDEKA tīkla Celtnieku ielā (pie VATP) ~ 3300 m Attīrīto notekūdeņu vada izbūve no PSIA ŪDEKA AI līdz VIP H ₂ un e-metanola ražotnēm: Maršruts A ~ 6400 m Maršruts B ~ 6400 m	-
Optisko, elektronisko sakaru tīklu izbūve	1400 m.	-	Izbūve pa Celtnieku ielu līdz Industriālajam parkam	-
Publisko auto stāvlaukumu izbūve	Publiskais stāvlaukums pie ražošanas ēkas, 1200 m ²	-	Papildus stāvlaukumi pie ražošanas ēkām A zonā, Stāvlaukums D zonā	-
Dzelzceļa pievadu izbūve	-	-	Atbilstoši loģistikas piegāžu ķēdēm CO ₂ piegādēm un gatavās produkcijas (e-metanola) izvešanai no e-metanola ražotnes. Informācija jāmeklē pie atbilstošā investora.	-
Saules parku infrastruktūra	Infrastruktūras izveide 17 MW saules parku izveidei	17 MW saules parku izveide	-	Turpmāka saules parku attīstība

Domes priekšsēdētājs

J.Vītolīņš

Ventspils valstspilsētas pašvaldības iestādes “Ventspils osta” vadītājs

I.Sarmulis